

UCHWAŁA NR LIX/348/2023
RADY POWIATU W OSTROWI MAZOWIECKIEJ

z dnia 30 marca 2023 r.

w sprawie przyjęcia "Strategii Rozwoju Powiatu Ostrowskiego na lata 2023 - 2030"

Na podstawie art. 12 pkt 4 i pkt 9ca ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz.U. z 2022 r., poz. 1526) w związku z art. 4 ust. 1 i art. 3 pkt 3 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (t.j. Dz.U. z 2023 r., poz. 225) , uchwała się co następuje:

§ 1. Przyjmuje się "Strategię Rozwoju Powiatu Ostrowskiego na lata 2023 - 2030", stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Powiatu

Dorota Subda

Załącznik do uchwały Nr LIX/348/2023
Rady Powiatu w Ostrowi Mazowieckiej
z dnia 30 marca 2023 r.

Strategia Rozwoju Powiatu Ostrowskiego na lata 2023-2030

Ostrow Mazowiecka 2023

ZAMAWIAJĄCY

Powiat Ostrowski

Starostwo Powiatowe
ul. 3 Maja 68
07-300 Ostrów Mazowiecka

WYKONAWCA

Energia dla Miast Sp. z o.o.

ul. Powstańców Śląskich 1
43-190 Mikołów
tel.: 32 326 78 17
e-mail: biuro@energiadlamiast.pl

OPRACOWANIE

Kamil Krzoski

Michał Mroskowiak

SPIS TREŚCI

1. Wprowadzenie.....	4
2. Wnioski z Diagnozy społeczno-gospodarczej.....	5
3. Analiza SWOT.....	12
4. Analiza nadrzędnych dokumentów strategicznych	16
5. Misja i cele Strategii	28
6. Plan działań.....	35
7. Oczekiwane rezultaty działań i ich monitorowanie.....	59
8. Ramy finansowe i źródła finansowania	62
9. Udział społeczeństwa w przygotowaniu Strategii	70
10. Analiza oddziaływania na środowisko.....	71
11. System realizacji i wdrażania Strategii	71
12. Wymogi w zakresie aktualizacji lokalnych dokumentów strategicznych ..	73
Spis tabel.....	74
Spis rysunków	74

1. Wprowadzenie

Strategia Rozwoju Powiatu Ostrowskiego jest dokumentem, który określa długookresowy plan rozwoju Powiatu oraz jest to opracowanie kluczowe dla samorządu powiatowego, gdyż ukierunkowuje politykę rozwojową na najbliższe lata, a także stanowi punkt odniesienia dla innych dokumentów strategicznych funkcjonujących na szczeblu lokalnym – gminnym oraz powiatowym.

Strategia, oprócz kierunków rozwoju, określa misję, wizję, cele oraz główne działania zmierzające do ich osiągnięcia w przyjętym horyzoncie czasowym, jakim jest rok 2030. Perspektywa ta wynika ze Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+ „Innowacyjne Mazowsze”.

Podczas definiowania celów zadbano o ich zgodność z dokumentami strategicznymi na wyższym szczeblu – wskazaną wyżej strategią województwa, ale także krajowymi i unijnymi dokumentami horyzontalnymi – w szczególności Umową Partnerstwa Polski i Unii Europejskiej na lata 2021-2027, określającej ramowe zasady finansowania inwestycji ze środków unijnych właśnie w tym okresie czasowym. Zbieżność celów i priorytetów rozwojowych powinna być dodatkowym atutem podczas ubiegania się przez Powiat o zewnętrzne środki finansowe na realizację swoich projektów strategicznych, które pochodzić mogą m.in. z funduszy unijnych w perspektywie finansowej na lata 2021-2027.

Przygotowanie Strategii poprzedziło opracowanie dokumentu pn. *Diagnoza społeczno-gospodarcza*, której celem było określenie aktualnych warunków społeczno-gospodarczych i infrastrukturalnych oraz trendów zachodzących w poszczególnych sferach funkcjonowania powiatu. Dane do Diagnozy pozyskano m.in. z danych własnych Powiatu, Banku Danych Lokalnych GUS oraz dokumentów strategicznych obowiązujących na szczeblu wojewódzkim. Wnioski z opracowanej Diagnozy stały się podstawą do sformułowania wizji, misji oraz wyznaczenia celów i kierunków działań.

Horyzont czasowy zidentyfikowanych w Strategii zadań, obejmuje okres do 2030 roku, a uwzględniono w niej działania, które będą współfinansowane m.in. ze środków własnych Powiatu, innych środków krajowych, jak i funduszy strukturalnych UE. Wskazany katalog zadań nie ma jednak charakteru zamkniętego. Z uwagi na długi okres obowiązywania Strategii zachodzić mogą zmiany w dostępnych technologiach, prawodawstwie, kierunkach rozwoju oraz priorytetach finansowych Unii Europejskiej. W związku z tym, katalog zadań może, a nawet powinien być na bieżąco aktualizowany.

Zadania wyszczególnione zostały w formie wyodrębnionych fiszek – kart zadań. Wobec powyższego, ich zmiana nie skutkuje koniecznością modyfikacji innych części niniejszego dokumentu.

2. Wnioski z Diagnozy społeczno-gospodarczej

Powiat Ostrowski położony jest w północno-wschodniej części Polski, w województwie mazowieckim. Według stanu na koniec 2021 r. Powiat Ostrowski zajmuje obszar o łącznej powierzchni 1 218 km² (121 779 ha), co stanowi 3,4% obszaru województwa mazowieckiego.

Powiat Ostrowski położony jest między dolinami Narwi i Bugu na terenie Międzyrzecza Łomżyńskiego, w północno-wschodniej części województwa mazowieckiego. W skład powiatu wchodzi 11 jednostek samorządu terytorialnego:

- Gmina miejska: Ostrów Mazowiecka;
- Gmina miejsko-wiejska: Brok;
- Gminy wiejskie: Ostrów Mazowiecka, Andrzejewo, Nur, Wąsewo, Szulborze Wielkie, Małkinia Górna, Boguty-Pianki, Zaręby Kościelne, Stary Lubotyń.

Powiat Ostrowski położony jest na terenie tzw. Zielonych Płuc Polski oraz Nadbużańskiej Strefy Ekologicznej. Charakteryzuje się łagodnym klimatem oraz wyjątkowymi walorami przyrodniczymi i krajobrazowymi, które zawdzięcza przepływającej na tym terenie rzece Bug. Zarówno rzeka jak i wiele zbiorników wodnych występujących w jej dolinie, zachowały się w stanie zbliżonym do naturalnego. Są to tereny Nadbużańskiego Parku Krajobrazowego, który powstał dla ochrony unikatowych walorów przyrodniczych doliny Bugu oraz ich popularyzacji.

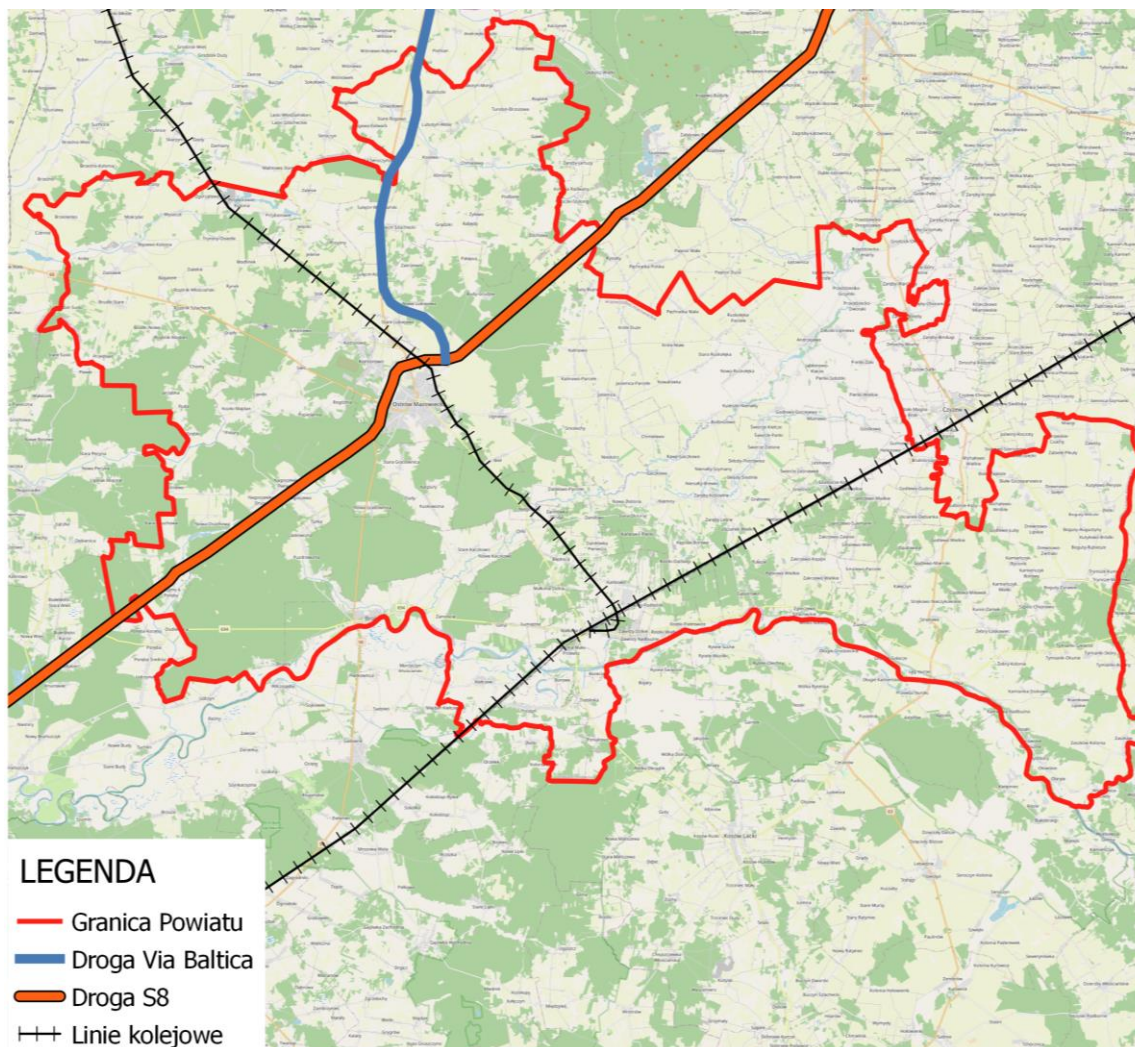
W Powiecie Ostrowskim, wg stanu na 2021 rok (dostępne dane GUS), 11% powierzchni zajmują lasy (13 618,98 ha), zaś 1% terenów powiatu jest obszarem prawnie chronionym (1 291,74 ha). 65% ogółu powierzchni powiatu (78 701 ha) zajmują użytki rolne z czego:

- gleby klasy I-III – 11,47%,
- gleby klasy IV - 36,7%,
- gleby klasy V- VI – 58,6%,

Na terenie powiatu ostrowskiego znajdują się łącznie 33 pomniki przyrody. Lokalnym zasobem leśnym zarządzają Lasy Państwowe - Nadleśnictwo Ostrów Mazowiecka.

Na terenie powiatu ostrowskiego łączą się dwie istotne w skali kraju trasy tranzytowe: Droga S8 oraz S61 (Via Baltica).

Ostrów Mazowiecka – siedziba władz Powiatu, położona jest około 100 km od Mazowieckiego Portu Lotniczego Warszawa – Modlin, około 110 km od Lotniska Chopina w Warszawie i około 150 km od przejścia granicznego w Bobrownikach. Położenie blisko głównych szlaków komunikacyjnych, tworzy warunki dogodne do prowadzenia działalności gospodarczej.

Rysunek. 1 Mapa Powiatu Ostrowskiego, opracowanie własne

Dla Strategii Rozwoju Powiatu Ostrowskiego, Diagnozę przygotowano jako odrębny dokument. W samej Strategii przytoczone zostaną jedynie kluczowe dane i informacje oraz najważniejsze wnioski z niej płynące.

Analiza została skonstruowana w oparciu o dziewięć obszarów analitycznych tj.:

- 1) Uwarunkowania geograficzne;
- 2) Demografia;
- 3) Gospodarka i rynek pracy;
- 4) Przyroda i środowisko;

- 5) Kultura, sport i rekreacja;
- 6) Infrastruktura techniczna;
- 7) Polityka społeczna i ochrona zdrowia;
- 8) Edukacja;
- 9) Finanse.

Obszary te można uporządkować w następujące sfery funkcjonowania życia publicznego:

- przestrzeń i środowisko;
- sfera społeczna;
- sfera gospodarcza;
- sfera infrastrukturalna.

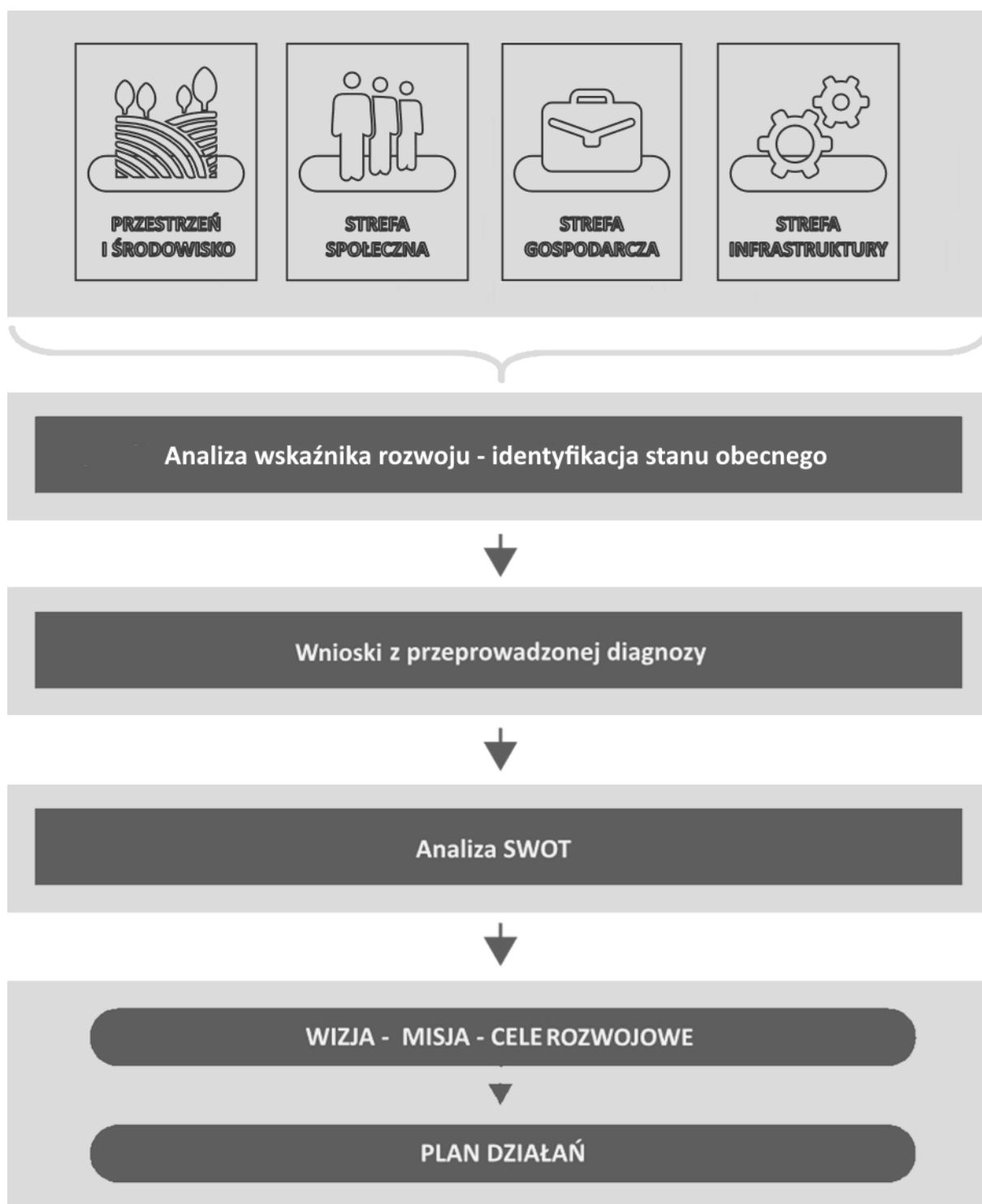
Wnioski z Diagnozy stanowią podstawę dla opracowania w dalszej kolejności analizy SWOT, która ma stać się bazą dla określenia przyszłej misji i wizji rozwoju Powiatu do roku 2030 oraz nakreślenia celów, których realizacja ma przyczynić się do ich osiągnięcia.

Diagnoza społeczno-gospodarcza przedstawia obraz Powiatu, jaki wyrasta z dostępnych danych statystycznych.

Wnioski z Diagnozy zestawiono w formie tabelarycznej, wskazując w miarę możliwości, pozytywne oraz negatywne konsekwencje przedstawionego stanu rzeczy a także potencjalny kierunek zmian.

Poniższy schemat podsumowuje jak opracowana Diagnoza wpływa na zakres i późniejszy kształt założeń rozwojowych Powiatu w perspektywie do roku 2030.

Rysunek 2. Schemat logiczny od Diagnozy do Strategii, opracowanie własne

OBSZAR	WNIOSKI
UWARUNKOWANIA GEOGRAFICZNE	<ul style="list-style-type: none"> • Powiat Ostrowski ma bardzo korzystne połączenie geograficzne oraz znajduje się w pobliżu ważnych szlaków komunikacyjnych. Brakuje jednak na terenie powiatu większej liczby korzystnych połączeń kolejowych. • Powiat Ostrowski znajduje na obszarze atrakcyjnym krajobrazowo, o dużym potencjale dla turystyki rekreacyjnej.
DEMOGRAFIA	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba mieszkańców Powiatu nieznacznie, ale w stałym trendzie – spada. Jest to zjawisko dotkliwe z uwagi na podwójnie negatywny trend. Spada nie tylko dzietność, ale również obecni mieszkańcy emigrują z obszaru Powiatu do innych regionów (jest to tzw. zjawisko ujemne saldo migracji). • Poważnym wyzwaniem w najbliższych latach będzie rosnąca liczba osób w wieku poprodukcyjnym.
GOSPODARKA I RYNEK PRACY	<ul style="list-style-type: none"> • Aktywność gospodarcza mieszkańców Powiatu poprawia się. W latach 2017-2021 rosła liczba osób pracujących, liczba funkcjonujących podmiotów gospodarczych oraz spadała stopa bezrobocia. • Średnie wynagrodzenie jest niższe niż średnia krajowa oraz średnia wojewódzka.
PRZYRODA I ŚRODOWISKO	<ul style="list-style-type: none"> • Powiat ostrowski, podobnie jak i praktycznie całe województwo mazowieckie, boryka się z problemem nadmiernej emisji pyłów, związanych ze spalaniem paliwa w indywidualnych gospodarstwach domowych.

	<ul style="list-style-type: none"> • Część powierzchni powiatu objęta jest obszarami ochrony środowiska, co ogranicza rozwój przemysłu oraz urbanizację. • Powiat charakteryzuje się małym potencjałem dla rozwoju odnawialnych źródeł energii. Zwłaszcza energetyki wiatrowej oraz słonecznej.
<p>KULTURA, SPORT I TURYSTYKA</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Sytuacja pandemiczna wpłynęła na przyspieszenie procesów obserwowanych w ostatnich latach tj. przenoszenia aktywności kulturowej ze sfery rzeczywistej do sfery wirtualnej. Klasyczna działalność bibliotek, ośrodków kultury, ale również wszelka promocja dziedzictwa kulturowego regionu musi zostać poszerzona o aktywność w Internecie. • Powiat ostrowski posiada potencjał do rozwoju turystyki rekreacyjnej, związany z atrakcyjnym krajobrazem, obszarami naturalnymi (NATURA 2000, naturalne ostoje).
<p>INFRASTRUKTURA TECHNICZNA</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Istnieją znaczne dysproporcje pomiędzy dostępnością infrastruktury technicznej na obszarach wiejskich i miejskich Powiatu. • Bezpieczeństwo na drogach, jak i stan infrastruktury drogowej poprawia się i jest ono lepsze od średniej ogólnopolskiej (względem wskaźnika wypadków na 1000 mieszkańców). • Rośnie liczba mieszkań oraz ich powierzchnia, jednak nie w sposób równomierny – najszybszy wzrost odnotowywany jest na obszarze miasta Ostrów Mazowiecka.
<p>POLITYKA SPOŁECZNA I OCHRONA ZDROWIA</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawiająca się sytuacja gospodarcza oraz intensywne krajowe programy społeczne (m.in. program 500+), wpłynęły na poprawę

	<p>sytuacji majątkowej rodzin mieszkających na obszarze powiatu. Z uwagi jednak na starzenie się społeczeństwa spodziewać się należy rosnących potrzeb świadczeń społecznych związanych z domami pomocy społecznej oraz świadczeniami pielęgnacyjnymi.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prężnie rozwijający się Szpital powiatowy zyskujący krajową renomę w zakresie endoprotezoplastyki, proktologii. W Szpitalu w Ostrowi Mazowieckiej rodzi się coraz więcej dzieci. W 2021 roku w Szpitalu przyszło na świat aż 775 noworodków, podczas gdy w ostatniej dekadzie roczna liczba urodzeń oscylowała w granicach około 500. W rankingu <i>Rodzić po ludzku</i>, porodówka Szpitala w Ostrowi Mazowieckiej znajduje się na trzecim miejscu w województwie mazowieckim. • Z uwagi na ujemny przyrost naturalny w Powiecie, należy spodziewać się spadku uczniów w szkołach podstawowych, a w konsekwencji w szkołach średnich, prowadzonych przez Powiat Ostrowski. • Oferta edukacji średniej na terenie powiatu jest rozbudowana i umożliwia zarówno edukację ogólnokształcącą jak i w kierunkach zawodowych.
EDUKACJA	
FINANSE	<ul style="list-style-type: none"> • Dynamicznie rosnący budżet Powiatu pozwala na realizację większych projektów inwestycyjnych. Pojawia się jednak wątpliwość czy tą dynamikę uda się utrzymać wobec obecnego spowolnienia gospodarczego i kryzysu energetycznego.

3. Analiza SWOT

Nazwa SWOT pochodzi z języka angielskiego i oznacza:

- S – Strengths (silne strony): wszystko, co stanowi silne strony Powiatu,
- W – Weaknesses (słabości): wszystko, co utrudnia realizację założonych planów,
- O – Opportunities (możliwości): wszystko, co może zwiększyć szanse powodzenia założonych planów,
- T – Threats (zagrożenia): wszystko, co zmniejsza szanse powodzenia założonych planów.

Analiza mocnych, słabych stron oraz szans i zagrożeń w układzie analizy SWOT pozwala na uporządkowanie zebranych informacji w procesie diagnozowania sytuacji społeczno-gospodarczej.

Analiza została przygotowana w podziale na następujące sfery:

- przestrzeń i środowisko;
- sfera społeczna;
- sfera gospodarcza;
- sfera infrastrukturalna.

PRZESTRZEŃ I ŚRODOWISKO

MOCNE STRONY

- Bogate zasoby przyrodnicze – atrakcyjne turystycznie tereny chronione - Dolina Dolnego Bugu, Puszcza Biała, Ostoja Nadbużańska;
- Powiat Ostrowski ma bardzo korzystne położenie geograficzne i w pobliżu ważnych szlaków; komunikacyjnych;
- Brak dużych zakładów stanowiących zagrożenie dla środowiska lub generujących nadmierne emisje;
- Potencjał do stworzenia lokalnego centrum ekologicznego rolnictwa i przetwórstwa rolno-spożywczego.

SŁABE STRONY

- Słaba jakość gruntów rolnych (prawie 90% gruntów to gleby klasy średniej, słabej i najsłabszej);
- Zanieczyszczenie powietrza ze źródeł tzw. niskiej emisji;
- Słabo rozwinięta sieć dróg rowerowych wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych powiatu – dróg wojewódzkich i krajowych.

SZANSE

- Rosnące zainteresowanie turystyką krajową w formie aktywnego wypoczynku w środowisku naturalnym – turystyka piesza, rowerowa, konna i nordic walking;
- Rosnąca dostępność środków finansowych na działania proekologiczne i prośrodowiskowe;
- Rosnąca świadomość społeczna w zakresie poszanowania środowiska naturalnego.

ZAGROŻENIA

- Zmiany klimatu i wzrost zagrożenia klęskami żywiołowymi;
- Część obszaru powiatu objęta jest obszarami ochrony środowiska co stanowi z jednej strony ogromny potencjał, a z drugiej ogranicza rozwój przemysłu i urbanizację;
- Rozwój Ostrołęki może z jednej strony napędzać rozwój gospodarczy regionu, ale może się to odbywać kosztem marginalizacji Powiatu Ostrowskiego.

SFERA SPOŁECZNA

MOCNE STRONY

- Dobrze rozwinięta sieć obiektów społeczno-kulturalnych – bibliotek oraz ośrodków kultury;
- Aktywność lokalnych stowarzyszeń i grup podtrzymujących tradycję kulturową regionu;
- Dobra dostępność placówek edukacji szkolnej oraz przedszkolnej;
- Niski poziom przestępczości przeciwko życiu i zdrowiu;
- Wysoka wykrywalność przestępstw.

SŁABE STRONY

- Ujemne saldo migracji;
- Niższe od średniej płace oraz stosunkowo wysoka (w skali krajowej) stopa bezrobocia przekładająca się na niski poziom dochodów ludności;
- Duże dysproporcje w zakresie zamożności pomiędzy poszczególnymi gminami wyrażające się procentem ludności korzystającej z pomocy społecznej;
- Małe możliwości lokalnego zatrudnienia (zwłaszcza na obszarach wiejskich).

SZANSE

- Możliwość pozyskania zewnętrznych środków finansowych z Unii Europejskiej w perspektywie 2021-2027 na działania związane z polityką społeczną i senioralną;
- Nowe programy socjalne, ukierunkowanie na wsparcie rodzin oraz seniorów;
- Rosnący trend uciekania z dużych aglomeracji może stwarzać szanse na przyciągnięcie nowych mieszkańców do powiatu ostrowskiego.

ZAGROŻENIA

- Postępujące starzenie się społeczeństwa;
- Inflacja oraz kryzys gospodarczy może doprowadzić do pogorszenia się sytuacji majątkowej mieszkańców – zwłaszcza tych najbiedniejszych;
- Pogłębiający się ujemny przyrost naturalny.

SFERA GOSPODARCZA i INFRASTRUKTURALNA

MOCNE STRONY

- Bliskość i dobre skomunikowanie z regionalnymi ośrodkami wzrostu (Warszawa, Białystok);
- Aktywne środowisko samorządowe i społeczne wspierające inwestorów i zainteresowanych inwestycjami na terenie powiatu.

SŁABE STRONY

- Duże dysproporcje w rozwoju gospodarczym i zamożności między poszczególnymi gminami Powiatu;
- Niski stopień pokrycia gmin wiejskich siecią gazową;
- Niska dostępność komunikacji publicznej – wykluczenie transportowe obszarów wiejskich;
- Słaba infrastruktura rowerowa;
- Nieuzbrojone tereny przemysłowe.

SZANSE

- Rosnąca liczba podmiotów gospodarczych – poprawiająca się powoli aktywność gospodarcza mieszkańców Powiatu;
- Fundusze Unijne w perspektywie 2021-2027;
- Rosnące zainteresowanie turystyką krajową, rekreacją rowerową, nordic walking i innymi aktywnymi formami rekreacji;
- Planowane, duże, krajowe przedsięwzięcia infrastrukturalne, mogące wpłynąć na rozwój gospodarczy Powiatu (inwestycje kolejowe związane z CPK oraz Via Baltica).

ZAGROŻENIA

- Polityka Unii Europejskiej zaostrzająca wymogi w obszarze ochrony środowiska i klimatu stanowi wyzwanie dla przedsiębiorstw działających w tradycyjnych sektorach gospodarczych (produkcja, transport);
- Emigracja młodych ludzi z terenu powiatu ogranicza dostęp do wysokiej jakości kadr;
- Wzrost cen energii i inflacja zwiększać mogą zjawisko ubóstwa, ubóstwa energetycznego oraz przyczyniać się do problemów finansowych przedsiębiorstw.

4. Analiza nadrzędnych dokumentów strategicznych

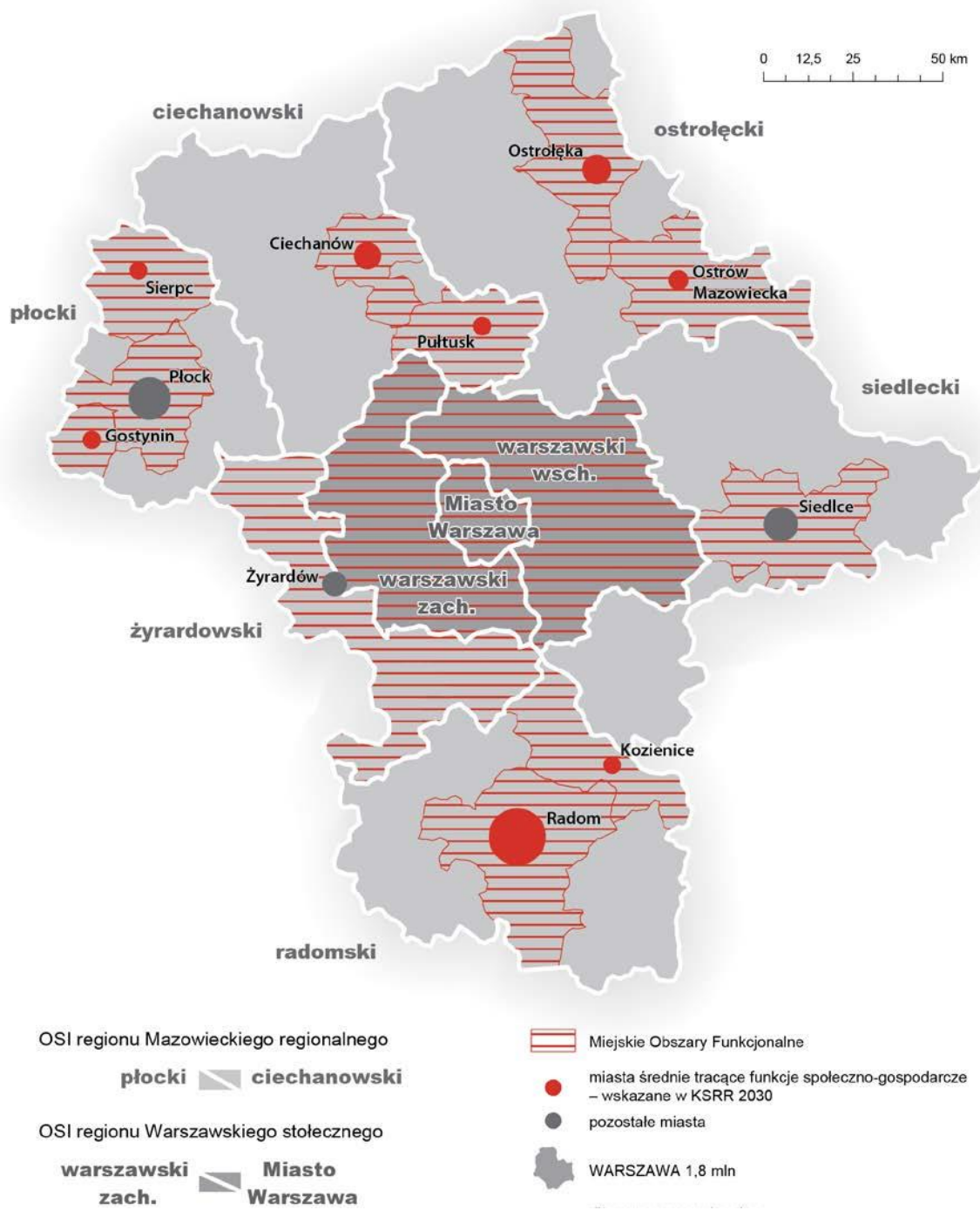
Strategia rozwoju województwa mazowieckiego 2030+. *Innowacyjne Mazowsze*

W „Strategii rozwoju województwa mazowieckiego 2030+. Innowacyjne Mazowsze”, wydzielono z obszaru województwa regionalne Obszary Strategicznej Interwencji (OSI), wokół których koncentrować się mają działania inwestycyjne w perspektywie budżetu Unii Europejskiej na lata 2021-2030. Powiat Ostrowski należy do OSI Ostrołęckiego, w ramach którego realizowane projekty będą koncentrować się na:

- poprawie dostępności obszaru poprzez:
  - rozwój transportu kolejowego z wykorzystaniem nowych i zmodernizowanych linii kolejowych, uzupełnienie sieci przystankowej oraz zwiększenie liczby połączeń,
  - rozwój zintegrowanego, niskoemisyjnego transportu zbiorowego poprawiającego dostępność przystanków kolejowych i centrów lokalnych;
- ochronie oraz wykorzystywaniu walorów środowiska poprzez:
  - rozwój rolnictwa ekologicznego,
  - wykorzystanie potencjału przyrodniczego, w tym obszarów nadrzecznych i leśnych na potrzeby rekreacyjno-wypoczynkowe np. agroturystyki,
  - modernizację istniejącej infrastruktury turystycznej oraz budowę nowych szlaków turystyki aktywnej,
  - rozbudowę i modernizację systemów kanalizacyjnych, gazowych i ciepłowniczych.

Polityka regionu dąży do realizacji zasad zrównoważonego rozwoju, która obliguje do kierowania działań na zapewnienie mieszkańcom pełnego pakietu możliwości rozwojowych niezależnie od miejsca zamieszkania. Wskazane powyżej działania mają wzmacniać czynniki rozwojowe obszarów o słabszych perspektywach, położonych na peryferiach województwa oraz dotkniętych zjawiskiem depopulacji.

Rozmieszczenie Obszarów Strategicznej Interwencji, wskazano na mapie zamieszczonej poniżej. Ponadto, Ostrów Mazowiecka została zakwalifikowana do miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze.

Rysunek 3. Mapa miejskich obszarów funkcjonalnych, źródło: Strategia rozwoju województwa mazowieckiego 2030+. Innowacyjne Mazowsze

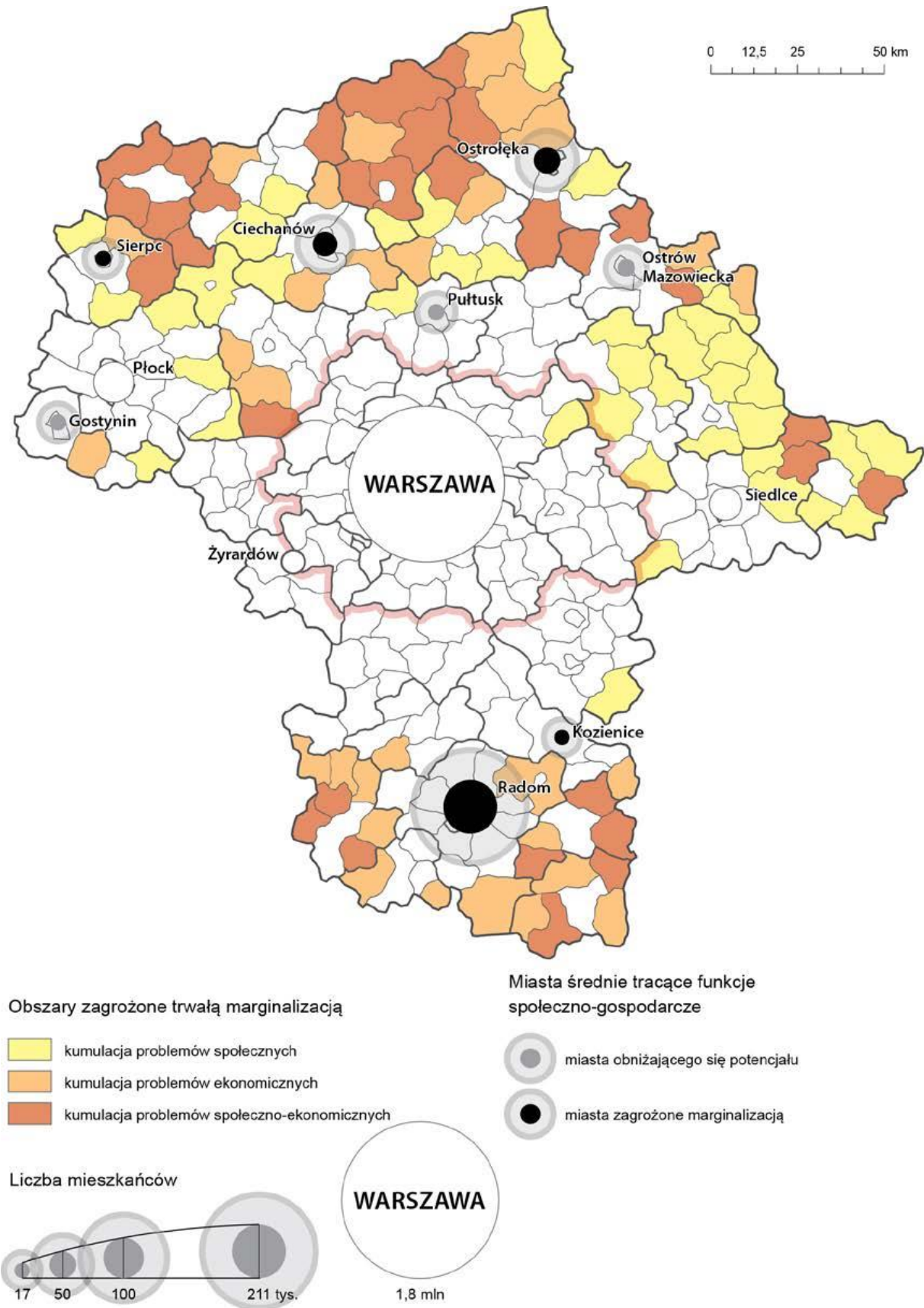
Województwo mazowieckie, charakteryzuje się policentrycznym układem struktury osadniczej, tj. centralnie położonego najważniejszego ośrodka miejskiego – Warszawy oraz zogniskowanych wobec niego mniejszych ośrodków miejskich. Miasta, ze względu na realizowane funkcje społeczno-gospodarcze różnego rzędu i ich rozprzestrzenianie na obszary sąsiadujące, zostały zidentyfikowane jako tzw. regionalne bieguny wzrostu. Blisko powiatu ostrowskiego znajduje się też Białystok, który posiada predyspozycje do rozwoju funkcji kulturalnych oraz gospodarczych, a zasoby materialnego dziedzictwa kulturowego predysponują go do rozwoju turystyki.

Obszary wiejskie i oddalone od Warszawy, dotyka zjawisko postępującej marginalizacji i niskiego poziomu jakości życia. Kluczową kwestią przeciwdziałającą tym trendom jest rozwój infrastruktury w szczególności: wodno-kanalizacyjnej, energetycznej, teleinformatycznej oraz transportowej.

W ramach rozwoju obszarów wiejskich oraz obszarów marginalizowanych, Strategia Rozwoju Województwa, przewiduje:

- poprawę dostępności komunikacyjnej obszarów wiejskich w wymiarze lokalnym, regionalnym, krajowym i transgranicznym, w tym w relacji do najbliższego regionalnego bieguna wzrostu;
- zwiększenie dostępności cyfrowej poprzez rozwój infrastruktury telekomunikacyjnej;
- modernizację i rozbudowę energetycznych linii przesyłowych jako podniesienie komfortu życia i bezpieczeństwa mieszkańców;
- rozwój i poprawę dostępności do infrastruktury wodociągowej, kanalizacyjnej i ściekowej;
- poprawę zarządzania sektorem gospodarki odpadami;
- tworzenie korzystnych warunków, w tym kompleksowej infrastruktury technicznej dla rozwoju przedsiębiorczości.

Zgodnie z mapą zamieszczoną poniżej, część gmin Powiatu Ostrowskiego zagrożona jest kumulacją problemów społecznych i ekonomicznych, a samo miast Ostrów Mazowiecka zakwalifikowane jest do miast obniżającego się potencjału, skutkiem czego Powiat dotyka zjawisko emigracji osób młodych, wchodzących w wiek produkcyjny.

Rysunek 4. Obszary zagrożone trwałą marginalizacją i miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze, źródło: Strategia rozwoju województwa mazowieckiego 2030+. Innowacyjne Mazowsze.

Ważnym elementem rozwoju regionu oraz pozyskiwania Funduszy Europejskich, jest obecność w ostrołęckim obszarze strategicznej interwencji (OSI ostrołęcki), który obejmuje m. Ostrołękę oraz powiaty: ostrołęcki, makowski, przasnyski, ostrowski oraz wyszkowski. Stanowi on 18,3% powierzchni województwa. Głównym ośrodkiem miejskim obszaru jest Ostrołęka (51,7 tys. mieszkańców), pozostałe, wyróżniające się pod względem liczby mieszkańców miasta to Ostrow Mazowiecka (22,2 tys.), Wyszaków (27,0 tys.) oraz Przasnysz (17,1 tys.). Dla miast Ostrołęki i Ostrowi Mazowieckiej w Strategii wskazano potencjalny zasięg obszarów funkcjonalnych. W regionie postępuje proces starzenia się ludności. Ujemne są także wskaźniki salda migracji i przyrostu naturalnego, co powoduje wyludnianie się obszaru w dłuższej perspektywie czasowej.

Podregion ostrołęcki znajduje się w obszarze prognozowanego spadku populacji o 15,1% w perspektywie do 2050 r.

Wykształcona baza surowcowa stanowi potencjał do rozwoju przetwórstwa rolno-spożywczego obszaru, zwłaszcza mleczarstwa. Podregion Ostrołęcki to także obszar działalności przemysłowej, m.in. w branży celulozowo-papierniczej, energetyce, materiałów budowlanych oraz w przetwórstwie rolno-spożywczym. Podregion jest położony w obszarze funkcjonalnym „Zielonych Płuc Polski”, charakteryzującym się jednym z najcenniejszych w kraju i w Europie systemem ekologicznym, mającym szczególne znaczenie dla utrzymania czystego środowiska w regionie. Jego atrakcyjność związana jest m.in. z występowaniem obszarów o wysokich walorach przyrodniczo-krajobrazowych, w szczególności Puszczy Zielonej zwanej Kurpiowską, położonej w dorzeczu Narwi, z naturalnymi i niezniszczonymi obszarami leśnymi i utworzonymi na jej terenie rezerwatami.

„UCHWAŁA ANTYSMOGOWA”

Uchwała antysmogowa wprowadzona na terenie województwa mazowieckiego stanowi akt prawa miejscowego i obowiązuje wszystkich mieszkańców województwa, samorządy oraz podmioty działające na jego terenie. Została przyjęta uchwałą Sejmiku Województwa Mazowieckiego nr 162/17 z 24 października 2017 r. Uchwałę opublikowano w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego z 27 października 2017 r. poz. 9600.

Podczas posiedzenia Sejmiku Województwa Mazowieckiego, w dniu 26 kwietnia 2022 r. radni przyjęli uchwałę zmieniającą obowiązującą dotychczas uchwałę antysmogową. Nowelizacja weszła w życie 14 maja 2022 r. Uchwałę opublikowano w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego z 29 kwietnia 2022 r. poz. nr 5147.

W myśl uchwały:

- od 11 listopada 2017 r.:
  - można montować tylko kotły spełniające normy emisyjne zgodne z wymogami ekoprojektu (wynikającymi z treści rozporządzenia Komisji UE),
- od 1 lipca 2018 r. nie wolno spalać w kotłach, piecach i kominkach:
  - mułów i flotokoncentratów węglowych oraz mieszanek produkowanych z ich wykorzystaniem,
  - węgla brunatnego oraz paliw stałych produkowanych z jego wykorzystaniem,
  - węgla kamiennego w postaci sypkiej o uziarnieniu 0-3 mm,
  - paliw zawierających biomasę o wilgotności w stanie roboczym powyżej 20% (np. mokrego drewna),
- od 1 stycznia 2023 r.:
  - nie wolno używać kotłów na węgiel lub drewno nie spełniających wymogów dla klas 3,4 lub 5 według normy PN-EN 303-5:2012,
  - nie wolno eksploatować kotłów na paliwa stałe (w tym biomasę) w nowobudowanych budynkach, dla których wnioski o pozwolenie na budowę lub zgłoszenie zostały złożone po dniu 1 stycznia 2023 r., jeżeli istnieje techniczna możliwość podłączenia budynku do sieci ciepłowniczej, która znajduje się na terenie bezpośrednio przylegającym do działki inwestora na której znajduje się instalacja,
- od 1 stycznia 2028 r.:
  - nie wolno używać kotłów na węgiel lub drewno klasy 3 lub 4 według normy PN-EN 303-5:2012,
  - w granicach administracyjnych gmin wchodzących w skład powiatów: grodziskiego, legionowskiego, mińskiego, nowodworskiego, piaseczyńskiego, pruszkowskiego, otwockiego, warszawskiego zachodniego oraz wołomińskiego nie wolno stosować węgla kamiennego oraz paliw stałych produkowanych z wykorzystaniem tego węgla,
  - użytkownicy kotłów klasy 5 wg normy PN-EN 303-5:2012 będą mogli z nich korzystać do końca ich żywotności, jeśli zostały zainstalowane przed 11 listopada 2017 r.,
  - posiadacze kominków będą musieli wymienić je do końca 2022 roku na takie, które spełniają wymogi ekoprojektu, lub wyposażyć je w urządzenie ograniczające emisję pyłu do wartości określonych w ekoprojekcie,

- użytkownicy kotłów na węgiel, spełniających wymogi ekoprojektu, eksploatowanych w granicach powiatów znajdujących się w obszarze NUTS2 – warszawski stołeczny uruchomionych przed 1 czerwca 2022 r. będą mogli je eksploatować do końca ich żywotności.

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO DO 2030 r.

Głównym celem tworzenia Programu jest dążenie do poprawy stanu środowiska w województwie, ograniczenie negatywnego wpływu zanieczyszczeń na środowisko, ochrona i rozwój walorów środowiska, a także racjonalne gospodarowanie jego zasobami.

Program służy także do realizacji celów na poziomie regionalnym, które zostały przyjęte w dokumentach strategicznych na poziomie krajowym, a których założenia odnoszą się przede wszystkim do racjonalnego wykorzystania zasobów i zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego kraju, przy jednoczesnym obniżeniu emisji zanieczyszczeń do środowiska.

Na podstawie przeprowadzonych analiz wyznaczono cele strategiczne oraz kierunki interwencji w podziale na 10 komponentów:

- 1) w obszarze ochrony klimatu i jakości powietrza - kluczowy problem generuje emisja zanieczyszczeń pochodzenia antropogenicznego ze źródeł zlokalizowanych na terenie województwa, ale także emisja napływowa. Głównym zanieczyszczeniem przekraczającym poziom dopuszczalny jest pył zawieszony PM_{2,5} oraz benzo(a)piren zawarty w pyłe zawieszonym PM₁₀, których przekroczenie zarejestrowano na obszarze 3 z 4 stref w województwie. Wśród działań niezbędnych do podjęcia skupiono się na dwóch obszarach i dla nich wyznaczono cele główne. Pierwszy z nich to poprawa jakości powietrza przy zapewnieniu bezpieczeństwa energetycznego w kontekście zmian klimatu, jako drugi wyszczególniono osiągnięcie poziomu celu długoterminowego dla ozonu;
- 2) w obszarze zagrożenia hałasem - ze względu na znaczne natężenie ruchu samochodowego na obszarze województwa i tendencję wzrostową odnoszącą się do liczby zarejestrowanych pojazdów, mieszkańcy województwa mazowieckiego narażeni są na nadmierny hałas. Jednym ze składowych czynników problemu jest hałas lotniczy, generowany w głównej mierze przez trzy porty lotnicze i pobliskie lotniska, które przekraczają dopuszczalny poziom hałasu. Z tego względu głównym celem w obszarze interwencji jest ochrona przed hałasem ukierunkowana na poprawę norm klimatu akustycznego;

- 3) w obszarze promieniowania elektromagnetycznego - nie zaobserwowano przekroczeń wartości dopuszczalnych. Jako główne zadanie przyjęto utrzymanie aktualnego stanu braku zagrożeń ponadnormatywnym promieniowaniem elektromagnetycznym;
- 4) w zakresie gospodarowania wodami - kluczowym problemem jest zły stan wód powierzchniowych. Nadrzędnymi zagrożeniami dotyczącymi tego obszaru są zrzuty ścieków komunalnych i przemysłowych, spływy z obszarów intensywnej produkcji rolniczej oraz ścieki pochodzące z gospodarstw domowych niepodłączonych do sieci kanalizacyjnej. Jako cel główny wskazano zmniejszenie antropopresji i poprawę jakości wód powierzchniowych i podziemnych oraz zwiększenie ochrony przeciwpowodziowej i łagodzenie skutków suszy;
- 5) w obszarze gospodarki wodno-ściekowej - skoncentrowano się na rozbudowie i modernizacji sieci wodociągowych i kanalizacyjnych, czyli kierunkowaniu się na utworzenie sprawnego i funkcjonalnego systemu co ma na celu poprawę gospodarki wodno-ściekowej;
- 6) w obszarze zasobów geologicznych - największe znaczenie w regionie Mazowsza posiadają piaski i żwiry, które mają szerokie zastosowanie w budownictwie oraz surowce ilaste ceramiki budowlanej. Pozyskiwanie kopalin bez koncesji wiąże się z negatywnym wpływem na środowisko naturalne - głównie zmianami stosunków wodnych, czy ukształtowania terenu, obniżeniem walorów krajobrazowych i zmniejszeniem przychodu Skarbu Państwa. Nadrzędną ideą w tym zakresie jest racjonalne gospodarowanie zasobami geologicznymi, ukierunkowane na kontrolę oraz monitoring eksploatacji kopalin;
- 7) w obszarze gleb - na terenie województwa mazowieckiego zaobserwowano przewagę gleb słabo i bardzo słabo jakościowych. Problemem pojawiającym się w tym obszarze są negatywne oddziaływania antropogeniczne, a także erozja. Głównym celem jest ochrona gleb przed negatywnym oddziaływaniem antropogenicznym, erozją oraz niekorzystnymi zmianami klimatu. Wyróżniono trzy kierunki interwencji. Pierwszy z nich to zachowanie funkcji środowiskowych i gospodarczych gleb. Następnie rekultywacja gruntów zdegradowanych i zdewastowanych, a także ochrona przed osuwiskami;
- 8) w gospodarce odpadami - w zakresie głównych problemów wyszczególniono głównie rosnącą liczbę wytwarzanych odpadów, dzięki wysypiska i nieodpowiednie zarządzanie selektywną zbiórką odpadów przez mieszkańców. Jako punkt niekorzystny przyjęto również niewystarczające fundusze własne na realizację działań planowych. Jeśli chodzi o główny cel interwencji jest nim gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią sposobów

postępowania z odpadami, uwzględniające zrównoważony rozwój województwa mazowieckiego;

- 9) w zakresie zasobów przyrodniczych - województwo mazowieckie posiada stosunkowo wysoką powierzchnię terenów chronionych. Powierzchnia terenów objętych ochroną prawną na terenie województwa wynosi 1 058 138,91 ha. Jako największe walory przyrodnicze tego województwa przyjmuje się koryta największych rzek i ich doliny. Doliny rzek, takich jak Wisła, Bug, Narew czy Pilica na odcinkach, które cechują się wysokim stopniem naturalności i w niewielkim stopniu uległy antropopresji, stanowią niezwykle cenne siedliska przyrodnicze oraz ostoję cennych gatunków ptaków, roślin i grzybów. Nadrzędnym problemem jest negatywny wpływ zmian klimatycznych na przyrodę, co wiąże się z zanikaniem siedlisk na terenach podmokłych, a także presja stwarzana przez zabudowę miejską i utrzymująca się wzrostowa tendencja wycinki drzew;
- 10) w obszarze zagrożenia poważnymi awariami przemysłowymi - zidentyfikowane zagrożenia obejmują wzrost zapotrzebowania na paliwa i rozwój gospodarczy, zdarzenia losowe (wypadki, rozszczelnienia) oraz zmiany klimatyczne zwiększające częstotliwość ekstremalnych zjawisk pogodowych. Działania w tym obszarze obejmują głównie monitoring zakładów przemysłowych w województwie sklasyfikowanych jako zakłady zwiększonego bądź dużego ryzyka, co ma na celu ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych oraz minimalizację ich skutków.

Kluczowe z perspektywy polityki powiatowej są działania związane z adaptacją do zmian klimatu najbardziej wrażliwych obszarów środowiska, gospodarka wodna, gospodarka wodno-ściekowa, zasoby przyrodnicze, gleby, a także ochrona klimatu i jakości powietrza.

KRAJOWY PLAN ODBUDOWY / EUROPEJSKI PLAN ODBUDOWY

Fundusz Odbudowy (Next Generation EU) jest odpowiedzią Unii Europejskiej na nowe zagrożenia i wyzwania, jakie spowodowała pandemia. Ma on dwa główne cele:

- 1) odbudowę i przywracanie odporności gospodarek UE na ewentualne kryzysy,
- 2) przygotowanie na przyszłe, nieprzewidziane okoliczności.

Największą częścią Funduszu Odbudowy jest Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (RRF - Recovery and Resilience Facility).

Budżet Funduszu Odbudowy to ponad 723,8 mld euro. Pomoc z tego Funduszu będzie przyznawana w postaci bezzwrotnych grantów i niskooprocentowanych pożyczek.

W ramach Instrumentu na Rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, Polska będzie miała do dyspozycji ok. 58,1 mld euro, w tym:

- 23,9 mld euro w formie dotacji,
- 34,2 mld euro w pożyczkach.

Okres wydatkowania pieniędzy to 2026 rok, a wsparcie przewidziane jest w obszarze następujących tzw. komponentów:

- KOMPONENT A: ODPORNOŚĆ I KONKURENCYJNOŚĆ GOSPODARKI;
- KOMPONENT B: ZIELONA ENERGIA I ZMNIEJSZENIE ENERGOCHŁONNOŚCI;
- KOMPONENT C: TRANSFORMACJA CYFROWA;
- KOMPONENT D: DOSTĘPNOŚĆ I JAKOŚĆ SYSTEMU OCHRONY ZDROWIA;
- KOMPONENT E: ZIELONA, INTELIGENTNA MOBILNOŚĆ.

W ramach ww. komponentów, kluczowe z perspektywy Powiatu Ostrowskiego możliwe będzie wsparcie dla:

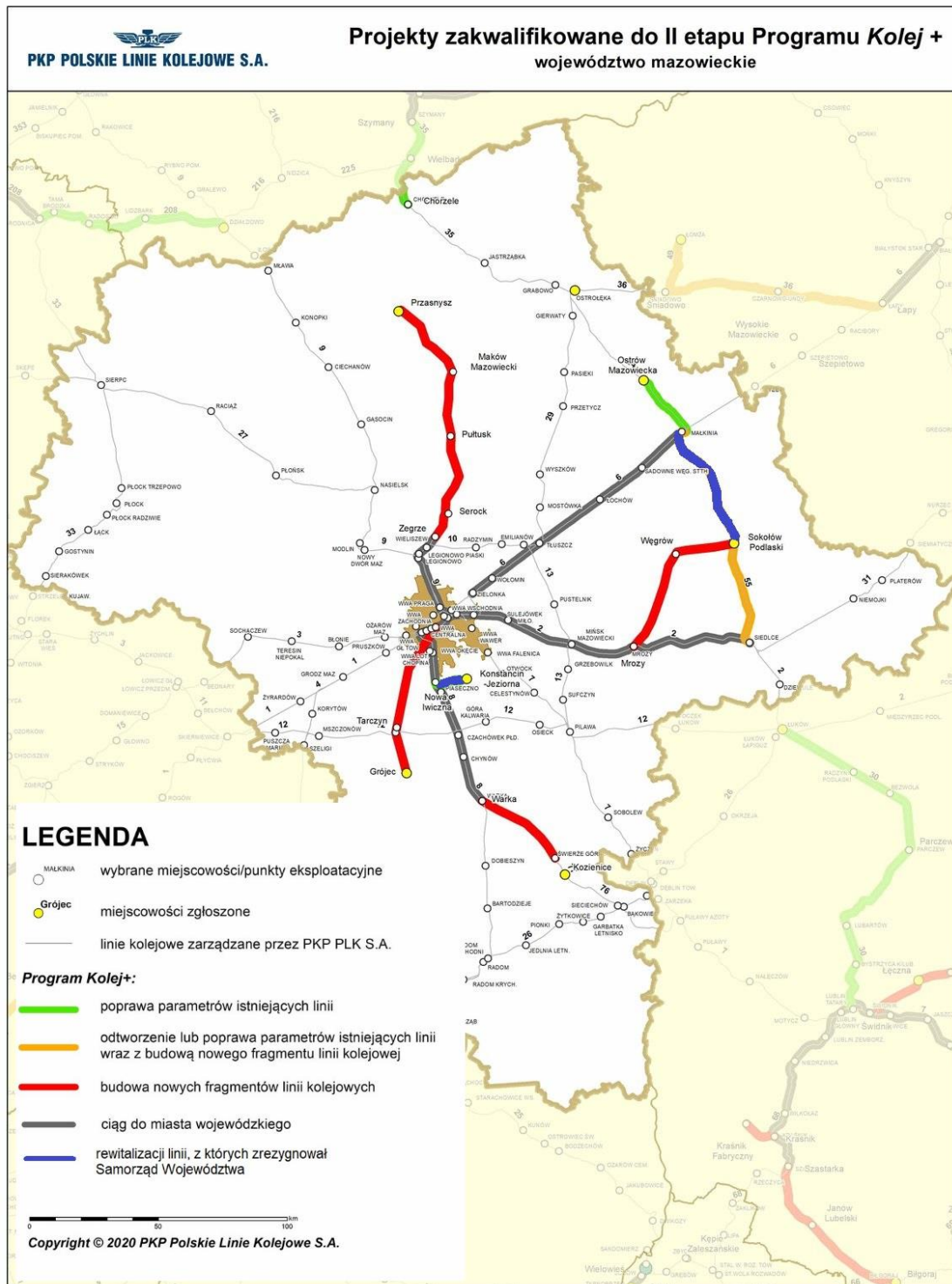
- wdrażania technologii i innowacji środowiskowych – w szczególności w obszarze gospodarki odpadami;
- termomodernizacji szkół;
- wymiany źródeł ciepła i efektywności energetycznej;
- inwestycji w sieci przesyłowe oraz inteligentną infrastrukturę elektroenergetyczną;
- eliminacji tzw. białych plam w dostępie do Internetu i ograniczenie wykluczenia cyfrowego;
- rozwoju e-usług publicznych;
- inwestycji w rozwój elektromobilności.

Program KOLEJ+

KOLEJ+, czyli Program Uzupelniania Lokalnej i Regionalnej Infrastruktury Kolejowej do 2028 roku, jest realizowany pod egidą Ministerstwa Infrastruktury. Głównym celem Programu jest usprawnienie połączeń miejscowości liczących powyżej 10 tys. z miastami wojewódzkim. W ramach rewitalizacji dawnych połączeń kolejowych odbudowane zostanie połączenie na odcinku Ostrów Mazowiecka–Małkinia oraz na odcinku Sokołów Podlaski-Siedlce.

Połączenie kolejowe od Ostrowi Mazowieckiej do Małkini zapewni realizacja umowy o szacowanej wartości ok. 300 mln zł na modernizację i elektryfikację 20 km linii. Dojazd do Warszawy ma trwać

ok. 1,5 h. Na trasie przewidziano 3 nowe przystanki w: Ostrowi Mazowieckiej Południe, Niegowcu i Błędnicy. Odbudowane zostaną perony na stacji w Ostrowi Mazowieckiej oraz na przystankach Ostrów Mazowiecka Miasto i Biel. Wszystkie obiekty będą przystosowane do obsługi osób o organicznych możliwościach poruszania się. Przebudowa linii zwiększy również możliwości kolejowych przewozów towarowych.

Rysunek 5. Projekty zakwalifikowane do II etapu Programu Kolej+, źródło: PKP Polskie Linie Kolejowe

Standardy infrastruktury rowerowej i koncepcja tras rowerowych wskazanych do realizacji w perspektywie do 2030 roku w województwie mazowieckim

Zarząd Województwa Mazowieckiego, mając na uwadze potrzebę realizacji spójnej sieci funkcjonalnej infrastruktury rowerowej na terenie województwa, przyjął 28 czerwca 2022 r. Standardy infrastruktury rowerowej i koncepcję tras rowerowych wskazanych do realizacji w perspektywie do 2030 roku w województwie mazowieckim.

Standardy precyzują warunki efektywnego planowania, projektowania i wykonywania infrastruktury rowerowej. Bazują na przykładach dobrych praktyk oraz analizie problemów, z jakimi spotyka się ruch rowerowy w Polsce.

W perspektywie do 2030 roku uszczegółowiono przebiegi tras zapewniających połączenia województwa mazowieckiego z trasami o zasięgu międzynarodowym i ponadregionalnym. Standardy powinny być załączane do specyfikacji istotnych warunków zamówienia w projektach realizowanych przez Samorząd Województwa Mazowieckiego, jak też tych realizowanych przy wsparciu Funduszy Europejskich dla Mazowsza. Tym samym należy zapewnić zgodność ze Standardami w przypadku inwestycji w infrastrukturę współfinansowaną ze środków zewnętrznych.

5. Misja i cele Strategii

Strategia Rozwoju Powiatu Ostrowskiego na lata 2023-2030 jest dokumentem, w którym zdiagnozowano aktualną sytuację społeczno-gospodarczą. Zwrócono uwagę zarówno na mocne strony, jak i obszary problemowe. W procesie tworzenia i realizacji Strategii istotne jest również określenie misji i wizji. Są to dwa podstawowe elementy, z których wynikają realizowane zadania.

Na bazie przeprowadzonej Diagnozy oraz wartości, wokół których ma koncentrować się rozwój Powiatu do 2030 r., określono następującą misję i wizję:

MISJA

**WARTOŚCI JAKIMI
SIĘ KIERUJEMY**

Tworzenie atrakcyjnych warunków do mieszkania w przyjaznym, bezpiecznym i czystym środowisku. Rozwijanie potencjału gospodarczego poprzez wykorzystanie atutów Powiatu zwłaszcza w obszarze walorów przyrodniczych i krajobrazowych. Dbałość o lokalne dziedzictwo kulturowe, edukację jako element wzmacniania lokalnych więzi społecznych.

WIZJA

**CEL
DO JAKIEGO DAŻYMY**

Powiat Ostrowski – atrakcyjna przestrzeń do życia, z zachowanym środowiskiem naturalnym, spuścizną kulturową i historyczną, rozwijająca się w zrównoważony sposób, poprzez aktywność w sferze gospodarczej, dbałość o sferę przyrodniczą oraz wsparcie dla osób wykluczonych w sferze społecznej.

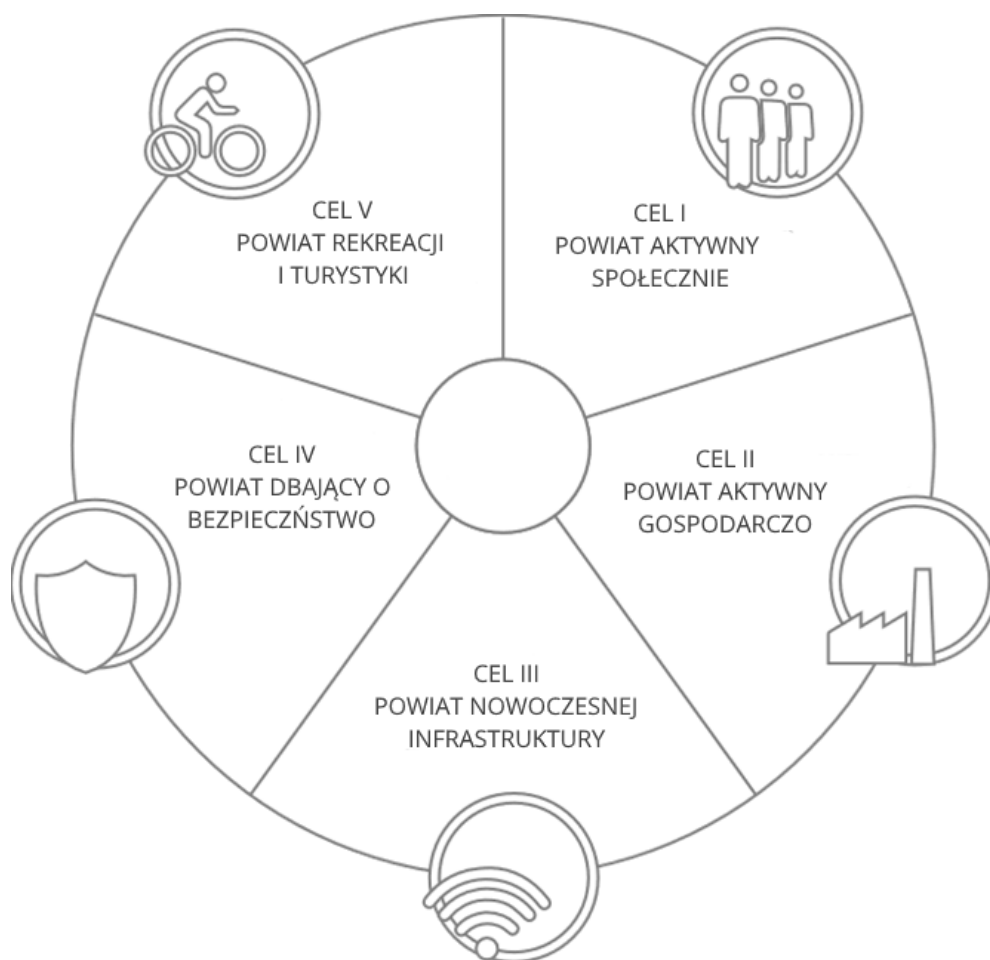
Rysunek 6. Misja i wizja Strategii, opracowanie własne

Misja koncentruje się na podstawowych wartościach, które przyświecają władzom Powiatu i jego mieszkańcom w procesach rozwojowych. Wskazuje również na czynniki uzasadniające przyjęcie określonych wartości jako nadrzędnych. Zawiera w sobie odpowiedzi na pytania: Kim jesteśmy? Czym się zajmujemy? Dlaczego? Co jest naszym priorytetem?

Wizja to obraz Powiatu, który będzie efektem realizacji przyjętej Strategii. Ukazuje ona Powiat w perspektywie strategicznej do 2030 roku, zmieniony poprzez realizację przyjętych działań i osiągnięcie zamierzonych przez samorząd celów.

Określona wizja będzie osiągnana poprzez wspieranie oddolnych aktywności sprzyjających integrowaniu ze sobą mieszkańców, rozwój obszarów rekreacyjnych, poprawę bezpieczeństwa i wspieranie inwestycji związanych z ograniczaniem zanieczyszczeń powietrza. Ważnym elementem do osiągnięcia celu jest integracja społeczna mieszkańców oraz edukacja.

Kapitał społeczny, to przede wszystkim więzi międzyludzkie, stopień zaufania między nimi, a także umiejętność i chęć współdziałania. Integracja mieszkańców przyczynia się do ograniczenia patologii, znieczulicy i wykluczenia społecznego.

Rysunek 7. Cele strategiczne, opracowanie własne

CEL I – POWIAT AKTYWNY SPOŁECZNIE

Paradoksem współczesności jest fakt, że obserwowany ogromny rozwój technologii komunikacyjnych nie przekłada się na budowę lokalnej wspólnoty. Wręcz odwrotnie – realne relacje międzyludzkie zastępowane są wirtualnymi, prowadząc do alienacji i wykluczenia – zwłaszcza osób starszych i niepełnosprawnych.

W ramach
I celu
strategicznego
należy:

- wspierać lokalne stowarzyszenia oraz inicjatywy lokalnych liderów społecznych;
- rozwijać działalność kulturalną, poprzez organizację koncertów, występów z udziałem mieszkańców, spotkań z lokalnymi artystami i ciekawymi osobami;
- rozwijać aktywność Powiatu w Internecie i na portalach społecznościowych;
- dbać o należyłą oprawę świąt państwowych – zwłaszcza w formie inicjatyw angażujących dzieci, młodzież i rodziny;
- opracować nowe standardy w zakresie konsultacji społecznych uwzględniających zwłaszcza komunikację z mieszkańcami poprzez portale społecznościowe;
- rozwijać ofertę kulturalną i zorganizowane formy spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży;
- opracować i przyjąć we współpracy z Gminami, powiatową politykę senioralną
- wspierać osoby niepełnosprawne i wykluczone społecznie w zakresie zatrudnienia i samozatrudnienia poprzez pośrednictwo pracy, poradnictwo zawodowe, szkolenia, staże, dofinansowanie wynagrodzeń, dofinansowanie podjęcia działalności gospodarczej oraz refundację wyposażenia stanowisk pracy.

CEL II – POWIAT AKTYWNY GOSPODARCZO

Rozwój Powiatu opierać się powinien na przyciąganiu kapitału, inwestycji i tworzeniu miejsc pracy. Pozwolą one zatrzymać odpływ młodych ludzi z Powiatu, a także przyciągną nowych mieszkańców. Szansą w przeciwdziałaniu depopulacji mogą być migranci zarobkowi – zwłaszcza z Ukrainy i Białorusi, których bliskość kulturowa i językowa ułatwi integrację z lokalną społecznością.

W ramach
II celu
strategicznego
należy:

- utworzyć ofertę inwestycyjną dla potencjalnych inwestorów wskazującą na potencjał gospodarczy regionu;
- wspierać tworzenie kierunków nauczania zgodnych z aktualnym rozwojem technologicznym oraz potrzebami pracodawców;
- wspierać rozwój infrastruktury teleinformatycznej umożliwiającej pracę zdalną;
- przygotować pod względem prawnym i infrastrukturalnym tereny inwestycyjne (uzbrojenie w media) celem pozyskania inwestorów zewnętrznych, a także we współpracy z gminami przygotowanie oferty współpracy dla inwestorów zewnętrznych;
- stworzyć system zachęt i wsparcia (np. zwolnień podatkowych), zachęcających do podejmowania działań inwestycyjnych przez inwestorów zewnętrznych;
- rozwijać ofertę edukacji ponadpodstawowej, uwzględniającej zapotrzebowania lokalnych pracodawców;
- rozwijać klaster energii zajmujący się odnawialnymi źródłami energii;
- wspierać przedsiębiorców/pracodawców w zatrudnianiu osób bezrobotnych i poszukujących pracy.

CEL III - POWIAT NOWOCZESNEJ INFRASTRUKTURY

Należy spodziewać się, że najbliższy czas uwidoczni, pojawiające się od kilku lat nowe trendy w podejściu do infrastruktury, która ukierunkowana będzie na rozwiązania możliwie bezpieczne i przyjazne środowisku. W transporcie, ograniczany będzie ruch samochodów osobowych, na rzecz transportu zbiorowego i alternatywnych form komunikacji – m.in. rowerów, hulajnóg i skuterów elektrycznych. W energetyce, miejsce kotłów węglowych zajmować będą pompy ciepła oraz kotły gazowe, a konwencjonalnych elektrowni – rozproszone odnawialne źródła energii i magazyny energii. W sferze dostępu do infrastruktury obok sieci kanalizacyjnej, gazowej, równie istotny będzie rozwój i dostęp do sieci szerokopasmowego Internetu.

W ramach
III celu
strategicznego
należy:

- rozwijać infrastrukturę rowerową;
- modernizować i rozbudowywać infrastrukturę dróg powiatowych;
- modernizować i poprawiać standard infrastruktury oświatowej;
- dążyć do rozbudowy infrastruktury komunikacyjnej rozwijającej zasięg oddziaływania centrum przesiadkowego, poprawiającego skomunikowanie gmin z miastami (zwłaszcza głównymi ośrodkami miejskimi dającymi zatrudnienie);
- rozwijać dostępność sieci Internetu szerokopasmowego;
- we współpracy z gminami Powiatu Ostrowskiego wyznaczyć tereny inwestycyjne pod komercyjne instalacje odnawialnych źródeł energii (np. farm fotowoltaicznych) o charakterze nieuciążliwym;
- kontynuować termomodernizację budynków komunalnych;
- rozbudowywać sieć wodociągową, kanalizacyjną oraz gazową we współpracy z gminami Powiatu Ostrowskiego;
- rozwijać projekty związane z lokalną retencją i poszanowaniem wody.

CEL IV - POWIAT DBAJĄCY O BEZPIECZEŃSTWO

Bezpieczeństwo nie jest pojęciem ograniczającym się wyłącznie do ruchu drogowego czy przestępczości. W nowoczesnych samorządach, bezpieczeństwo odnosi się również do odporności na zmiany klimatyczne i nagłe zjawiska pogodowe, bezpieczeństwo socjalne, ochronę zdrowia oraz zabezpieczenie społeczne – zwłaszcza osób starszych i niepełnosprawnych.

W ramach
IV celu
strategicznego
należy:

- sukcesywnie doposażać jednostki OSP w sprzęt pożarniczy niezbędny
- do prowadzenia działań ratowniczych (o charakterze przeciwpożarowym, jak i przeciwpowodziowym oraz związanych z wypadkami drogowymi);
- rozszerzać działania profilaktyczne realizowane w ramach Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Programu Przeciwdziałania Narkomanii;
- wzmacniać współpracę służb publicznych (straży pożarnej, policji) ze społecznością lokalną;
- stworzyć odpowiednie warunki wsparcia dla inicjatyw tworzenia miejsc rehabilitacji osób niepełnosprawnych i aktywizowania seniorów (domy opieki dziennej, domy seniorów, świetlice środowiskowe);
- wspierać inicjatywy związane z aktywizacją osób bezrobotnych;
- dążyć do poprawy bezpieczeństwa na drogach;
- rozwijać projekty związane z bezpieczeństwem energetycznym (m.in. w obszarze elektromobilności oraz odnawialnych źródeł energii);
- poprawiać stan bezpieczeństwa zdrowia i profilaktyki, przede wszystkim poprzez rozwój szpitala powiatowego w Ostrowi Mazowieckiej.

CEL V – POWIAT REKREACJI I TURYSTYKI

Jednym z najważniejszych oczekiwań mieszkańców, wyrażonych w badaniu ankietowym, jest rozwój terenów rekreacyjnych i infrastruktury sportowej. Jakość oferty związanej z aktywnym spędzaniem czasu jest również jednym z kluczowych czynników wpływających na ocenę jakości życia w Powiecie, ma atrakcyjna i uporządkowana przestrzeń wpływa pozytywnie na wartość nieruchomości – zachęca bowiem do inwestycji i osiedlania się przez nowych mieszkańców.

W ramach
V celu
strategicznego
należy:

- wspierać inicjatywy eksponujące lokalne walory przyrodnicze i dziedzictwo historyczne w celu promocji Powiatu;
- wzmacniać współpracę z Nadleśnictwem Ostrów Mazowiecka oraz samorządami gminnymi, celem tworzenia leśnych przestrzeni rekreacyjnych (zwłaszcza poprzez tworzenie leśnych szlaków i ścieżek rowerowych);
- rozbudowywać i modernizować infrastrukturę rekreacyjną i sportową (boiska na terenie Powiatu, boiska przyszkolne oraz sale gimnastyczne w szkołach, siłownie plenerowe, place zabaw, miejsca do spotkań lokalnej społeczności);
- dążyć do rewitalizacji terenów zielonych, zabytkowych i przemysłowych w kierunku rekreacyjnym.

6. Plan działań

Dobór właściwych działań sprzyjających zrównoważonemu rozwojowi to kluczowy element Strategii. Wybrane działania przybliżać mają Powiat Ostrowski do osiągnięcia celów przedstawionych w rozdziale poświęconym misji i wizji. Kolejność prezentowanych zadań nie jest związana z hierarchią ich ważności, ale powiązana jest z poszczególnymi celami strategicznymi.

Działania przedstawione są według spójnego wzorca (fiszki), który określa:

- numer zadania,
- nazwę zadania,
- identyfikację problemu, jaki stanowi podstawę realizacji zadania,
- realizowane cele,
- opis zadania,
- oczekiwane skutki realizacji zadania.
- podmiot odpowiedzialny i partnerzy zadania

CEL I – POWIAT AKTYWNY SPOŁECZNIE

ZADANIE 1

NAZWA ZADANIA:

Opracowanie powiatowej polityki senioralnej oraz wspieranie działań aktywizujących dla seniorów

ZIDENTYFIKOWANY PROBLEM:

Zmiany demograficzne odnotowywane nie tylko w Powiecie, ale i na terenie całego kraju, skutkują koniecznością zmierzenia się z nowym wyzwaniem, jakim jest opieka i aktywizacja osób starszych, często pozbawionych wsparcia i opieki rodziny, jak również wykluczonych cyfrowo. Polityka senioralna to nie tylko działania związane z opieką społeczną i wsparciem finansowym, ale również tworzenie przyjaznej infrastruktury dostępnej dla osób o ograniczonych możliwościach ruchowych związanych z wiekiem lub niepełnosprawnością oraz organizacja wydarzeń kulturalnych i edukacyjnych, aktywizujących i włączających do lokalnej wspólnoty osoby starsze.

REALIZOWANE CELE:

Cel I – Powiat aktywny społecznie

OPIS:

W ramach zadania planowane jest podjęcie zadań związanych z utworzeniem miejsc aktywizacji seniorów m.in. w formie domu opieki dziennej, domu seniora, domu pomocy społecznej, świetlicy środowiskowej oraz otwarcie zakładu opiekuńczo-leczniczego w Małkini.

We współpracy z gminami należy rozwijać projekty aktywizacji seniorów np. poprzez uniwersytet III wieku lub wspólne prowadzenie instytucji z zakresu opieki senioralnej.

OCZEKIWANE SKUTKI REALIZACJI:

Poprawa sytuacji i bezpieczeństwa osób starszych.

PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ ZADANIA:

Powiat Ostrowski przy współpracy z Gminami w powiecie ostrowskim oraz lokalnymi organizacjami pozarządowym.

ZADANIE 2

NAZWA ZADANIA:

Edukacja ekologiczna

ZIDENTYFIKOWANY PROBLEM:

Bogate zasoby przyrodnicze Powiatu, nie oznaczają że region wolny jest od problemów środowiskowych – w szczególności wysoki poziom emisji zanieczyszczeń i dwutlenku węgla, zaśmiecanie (zwłaszcza w lasach) oraz mały stopień zbiórki selektywnej. Oprócz działań inwestycyjnych konieczne jest podejmowanie inicjatyw związanych z budowaniem świadomości mieszkańców Powiatu w zakresie poszanowania i ochrony środowiska naturalnego.

REALIZOWANE CELE:

Cel I – Powiat aktywny społecznie

OPIS:

W ramach zadania planowane jest podjęcie zadań związanych z:

- organizacją wydarzeń społecznych (dzień ziemi, sprzątanie świata itp.);
- budową ścieżek edukacyjnych;
- prowadzeniem w szkołach konkursów dedykowanych problemowi ekologii;
- edukacją w zakresie poszanowania wody.

OCZEKIWANE SKUTKI REALIZACJI:

Poprawa świadomości społecznej w zakresie ochrony środowiska.

PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ ZADANIA:

Starostwo Powiatowe w Ostrowi Mazowieckiej, Gminy na terenie powiatu ostrowskiego, szkoły prowadzone przez Powiat Ostrowski.

ZADANIE 3

NAZWA ZADANIA:

Wzmocnienie i rozwój kompetencji służb publicznych

ZIDENTYFIKOWANY PROBLEM:

Jakość administracji lokalnej rzutuje na rozwój całego regionu – skuteczność pozyskiwania środków zewnętrznych, sprawność obsługi interesantów, czas załatwiania spraw administracyjnych. Podnoszenie kompetencji pracowników administracyjnych jest zatem kluczowe dla efektywnego rozwoju Powiatu.

REALIZOWANE CELE:

Cel I – Powiat aktywny społecznie

OPIS:

W ramach zadania planowane jest podjęcie zadań związanych z:

- organizacją szkoleń dla pracowników administracji publicznej;
- prowadzeniem działań doradczych i konsultacyjnych;
- podnoszenie wiedzy poprzez szkolenia, dofinansowanie kursów i studiów dla pracowników administracji publicznej, w szczególności z zakresu zmieniających się przepisów i wymogów prawa.

OCZEKIWANE SKUTKI REALIZACJI:

Poprawa efektywności administracji publicznej.

PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ ZADANIA:

Starostwo Powiatowe w Ostrowi Mazowieckiej, Powiatowy Urząd Pracy w Ostrowi Mazowieckiej oraz powiatowe jednostki organizacyjne.

ZADANIE 4

NAZWA ZADANIA:

Rozwój infrastruktury zdrowotnej

ZIDENTYFIKOWANY PROBLEM:

Zmiany demograficzne oraz trybu życia wpływają na potrzeby zdrowotne mieszkańców, które coraz częściej powiązane są z chorobami cywilizacyjnymi czy chorobami osób starszych. Dodatkowo, istotną uwagę należy zwracać na zakres dostępnych świadczeń zdrowotnych, gdyż w przypadku ich braku, wymusza to konieczność leczenia w innych miastach województwa, co jest szczególnie uciążliwe zwłaszcza dla osób niepełnosprawnych oraz starszych. Dostępność ta dotyczy zarówno świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, jak i świadczeń specjalistycznych: stacji dializ, poradni leczenia bólu, czy też poradni psychologicznych i psychiatrycznych (w szczególności związanych z leczeniem zaburzeń depresyjnych stających się coraz powszechniejszym problemem społecznym).

REALIZOWANE CELE:

Cel I – Powiat aktywny społecznie

OPIS:

Zadanie ma na celu dostosowanie infrastruktury ochrony zdrowia do zachodzących zmian demograficznych i cywilizacyjnych poprzez podejmowanie działań w zakresie poprawy bazy lokalowej oraz wyposażenie podmiotów leczniczych, w tym w odpowiednią aparaturę medyczną oraz specjalistyczny i wysokospecjalistyczny sprzęt medyczny. Dotyczy to w szczególności SPZZOZ w Ostrowi Mazowieckiej. Działaniom infrastrukturalnym towarzyszyć będą także działania w zakresie edukacji zdrowotnej (profilaktyki i promocji zdrowego trybu życia).

W realizacji zadania uwzględnić należy również dostępność szerokiego zakresu świadczeń zdrowotnych, obejmujących:

- podstawową opiekę zdrowotną POZ (w ramach przychodni POZ);
- badania i opiekę laboratoryjną;
- stację dializ;
- poradnię leczenia bólu.

Efektem realizacji projektu będzie poprawa dostępności specjalistycznych i nowoczesnych usług medycznych, a w konsekwencji poprawa stanu zdrowia i wzrost jakości życia mieszkańców Powiatu Ostrowskiego.

OCZEKIWANE SKUTKI REALIZACJI:

Poprawa jakości opieki zdrowotnej.

PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ ZADANIA:

Powiat Ostrowski, SPZZOZ w Ostrowi Mazowieckiej.

ZADANIE 5

NAZWA ZADANIA:

Wsparcie instytucji pożytku publicznego

ZIDENTYFIKOWANY PROBLEM:

Potrzeby mieszkańców – wykluczonych społecznie, niepełnosprawnych, osób starszych, nie mogą być zaspokojone wyłącznie działaniami administracyjnymi. Potrzebne jest aktywne wsparcie wolontariuszy i organizacji pozarządowe, którzy najlepiej znają potrzeby osób wykluczonych.

REALIZOWANE CELE:

Cel I – Powiat aktywny społecznie

OPIS:

Zadanie ma na celu wzrost dostępności i poszerzenie oferty usług społecznych dla osób wykluczonych bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym, w szczególności osób niepełnosprawnych, osób starszych, osób cierpiących na przewlekłe choroby i ich rodzin, rodzin dysfunkcyjnych, itd. poprzez wsparcie takich instytucji jak m.in.:

- rodzinne domy pomocy-społecznej,
- placówki opiekuńczo-wychowawcze,
- świetlice środowiskowe
- organizacje społeczne i pożytku społecznego.

Zakłada się wspólną realizację projektów społecznych przez samorząd i organizacje pożytku publicznego poprzez udzielanie organizacjom pożytku publicznego wsparcia finansowego, lokalowego, promocyjnego i informacyjnego.

OCZEKIWANE SKUTKI REALIZACJI:

Wzrost kapitału społecznego.

PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ ZADANIA:

Starostwo Powiatowe w Ostrowi Mazowieckiej, Powiatowy Urząd Pracy w Ostrowi Mazowieckiej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowi Mazowieckiej, lokalne organizacje pozarządowe.

ZADANIE 6

NAZWA ZADANIA:

Wsparcie osób niepełnosprawnych i wykluczonych społecznie

ZIDENTYFIKOWANY PROBLEM:

Rozwój gospodarczy nie jest sprawiedliwy dla wszystkich. Pomimo, że maleje bezrobocie i rosną płace na obszarze powiatu, to ciągle istotna jest grupa osób dotkniętych wykluczeniem społecznym, niepełnosprawnością, czy problemami społecznymi (m.in. alkoholizm, narkomania, uzależnienie od substancji psychoaktywnych, przemoc domowa).

REALIZOWANE CELE:

Cel I – Powiat aktywny społecznie

OPIS:

Zadanie obejmuje:

- treningi umiejętności i kompetencji społecznych oraz szkolenia dla osób objętych pomocą społeczną;
- wsparcie dla osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej w celu ich usamodzielnienia;
- zapewnienie opieki dzieciom poprzez tworzenie warunków do funkcjonowania i rozwijania rodzinnej pieczy zastępczej oraz utworzenie placówki opiekuńczo-wychowawczej dla dzieci i młodzieży, które nie mogą być umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej;
- rozwój form wsparcia dla rodziców wychowujących dzieci niepełnosprawne;
- wspieranie kompetencji cyfrowych: e-integracja;
- tworzenie i wspieranie przedsiębiorstw ekonomii społecznej zatrudniających osoby niepełnosprawne;
- utworzenie Ośrodka Interwencji Kryzysowej.

OCZEKIWANE SKUTKI REALIZACJI:

Wzrost kapitału społecznego.

PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ ZADANIA:

Powiatowy Urząd Pracy w Ostrowi Mazowieckiej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowi Mazowieckiej, gminne i miejskie ośrodki pomocy społecznej, Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna w Ostrowi Mazowieckiej, lokalne organizacje pozarządowe.

CEL II – POWIAT AKTYWNY GOSPODARCZO

ZADANIE 1

NAZWA ZADANIA:

Scalanie gruntów rolnych

ZIDENTYFIKOWANY PROBLEM:

Rozproszone i małopowierzchniowe gospodarstwa rolne nie pozwalają na efektywne gospodarowanie ziemią – w szczególności z uwagi na inwestycje w automatyzację i umaszynowanie działalności rolniczej. Przeprowadzanie procesów scaleniowych jest zatem konieczne dla utrzymania konkurencyjności lokalnego rolnictwa.

REALIZOWANE CELE:

Cel II – Powiat aktywny gospodarczo

OPIS:

W wyniku realizacji projektów scaleniowych na terenie powiatu oczekuje się uporządkowania struktury własnościowej gruntów oraz wzrostu średniej powierzchni gospodarstwa rolnego. Oczekuje się także wzrostu efektywności gospodarowania w rolnictwie poprzez poprawę struktury obszarowej gospodarstw. Istotnym działaniem poprawiającym wykorzystanie gruntów będzie zapewnienie ich dostępności poprzez zapewnienie dojazdu do działek i wytyczenie oraz urządzenie sieci dróg o standardzie właściwym dla maszyn rolniczych. Procesy scaleniowe obejmą także w części grunty leśne.

OCZEKIWANE SKUTKI REALIZACJI:

Wzrost lokalnego rolnictwa.

PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ ZADANIA:

Starostwo Powiatowe w Ostrowi Mazowieckiej, Powiatowy Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej w Ostrowi Mazowieckiej, gminy i miasta powiatu ostrowskiego, Nadleśnictwo Ostrów Mazowiecka.

ZADANIE 2

NAZWA ZADANIA:

Aktywizacja osób bezrobotnych i promocja zatrudnienia

ZIDENTYFIKOWANY PROBLEM:

Sytuacja na rynku pracy w Powiecie, choć poprawiająca się w ostatnich latach, ciągle jest na poziomie gorszym niż w województwie i w skali kraju (niższe średnie wynagrodzenie, wyższe bezrobocie). Dodatkowo zauważalna jest dysproporcja pomiędzy rynkiem pracy w mieście Ostrow Mazowiecka, a w gminach wiejskich.

REALIZOWANE CELE:

Cel II – Powiat aktywny gospodarczo

OPIS:

Projekt ma na celu wsparcie osób bezrobotnych w zakresie nabycia doświadczenia zawodowego, nabycia lub dostosowania kwalifikacji i kompetencji zawodowych poprzez staże, szkolenia, studia podyplomowe oraz pracodawców i ich pracowników poprzez finansowanie kształcenia ustawicznego. Projekt zakłada także realizację szkoleń i doradztwa przy podejmowaniu i prowadzeniu własnego biznesu. Uczestnictwo w projekcie umożliwi osobom bezrobotnym podjęcie samozatrudnienia również poprzez przyznanie jednorazowo środków na podjęcie działalności gospodarczej.

Pracodawcom/przedsiębiorcom umożliwi rozwój poprzez dofinansowanie wynagrodzeń zatrudnianych osób bezrobotnych oraz refundację kosztów wyposażenia nowotworzonych stanowisk pracy. Zakłada się równoległe działania w zakresie rozwoju kompetencji publicznych służb zatrudnienia, w celu wzrostu skuteczności funkcjonowania działań aktywizacyjnych oraz umiejętności i kwalifikacji zawodowych wśród pracodawców i ich pracowników z terenu powiatu ostrowskiego. Planowane efekty: spadek bezrobocia, wzrost wskaźnika zatrudnienia, rozwój istniejących i powstanie nowych podmiotów gospodarczych, nabycie nowych kwalifikacji zawodowych przez pracodawców i ich pracowników, wzrost skuteczności funkcjonowania publicznych służb zatrudnienia.

OCZEKIWANE SKUTKI REALIZACJI:

Poprawa sytuacji na rynku pracy.

PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ ZADANIA:

Powiatowy Urząd Pracy w Ostrowi Mazowieckiej we współpracy z urzędami miast i gmin na terenie powiatu ostrowskiego.

ZADANIE 3

NAZWA ZADANIA:

Wsparcie instytucji otoczenia biznesu

ZIDENTYFIKOWANY PROBLEM:

Mali producenci (zwłaszcza w obszarze działalności rolniczej) borykają się z dysproporcją siły handlowej w relacjach z dużymi korporacjami, sieciami handlowymi, którzy z uwagi na swoją pozycję rynkową mogą dyktować niekorzystne warunki współpracy. Rozwój instytucji otoczenia biznesu – klastrów, spółdzielni, zrzeszeń jest jednym z elementów wzmacniających lokalną przedsiębiorczość.

REALIZOWANE CELE:

Cel II – Powiat aktywny gospodarczo

OPIS:

Projekt ma na celu tworzenie sieci współpracy i powiązań gospodarczych między podmiotami zainteresowanymi rozwojem działalności w obszarze zidentyfikowanych aktywności gospodarczych.

Projekt ma na celu wzrost jakości usług świadczonych przez instytucje otoczenia biznesu oraz stworzenie oferty usług adekwatnych do zidentyfikowanych potrzeb podmiotów gospodarczych prowadzących działalność na terenie powiatu, w tym spółdzielni socjalnych.

Dodatkowo w projekcie wspierany będzie rozwój nowej przedsiębiorczości poprzez dofinansowanie powstawania nowych działalności gospodarczych oraz tworzenia nowych miejsc pracy.

OCZEKIWANE SKUTKI REALIZACJI:

Wzmocnienie lokalnej przedsiębiorczości.

PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ ZADANIA:

Starostwo Powiatowe w Ostrowi Mazowieckiej, Powiatowy Urząd Pracy w Ostrowi Mazowieckiej przy współpracy z podmiotami zrzeszającymi lokalnych przedsiębiorców.

ZADANIE 4

NAZWA ZADANIA:

Rozwój klastra energii

ZIDENTYFIKOWANY PROBLEM:

Rosnące koszty energii oraz wymogi w zakresie ograniczania emisji zanieczyszczeń do atmosfery stanowią jedną z największych wyzwań, przed którymi staną lokalne samorządy, lokalni przedsiębiorcy i polska energetyka w najbliższych latach. Zwłaszcza na obszarach peryferyjnych, na których mogą pojawić się problemy ze stabilnością dostaw energii. Utworzenie klastra energii umożliwi pozyskanie zewnętrznych źródeł finansowania na rozwój odnawialnych źródeł energii na terenie powiatu oraz lokalne bilansowanie systemu energetycznego.

REALIZOWANE CELE:

Cel II – Powiat aktywny gospodarczo

OPIS:

W ramach projektu zakłada się realizację działań:

- z zakresu poprawy efektywności energetycznej;
- budowy lokalnych odnawialnych źródeł energii;
- budowy magazynów energii;
- tworzenia samobilansujących się obszarów energetycznych.

OCZEKIWANE SKUTKI REALIZACJI:

Wzmocnienie Powiatu Ostrowskiego oraz lokalnej przedsiębiorczości w zakresie bezpieczeństwa energetycznego.

PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ ZADANIA:

Strony porozumienia o utworzeniu Ostrowskiego Klastra Energii przy współpracy z podmiotami zewnętrznymi specjalizującymi się w działalności na rzecz poprawy bezpieczeństwa energetycznego.

ZADANIE 5

NAZWA ZADANIA:

Rozwój edukacji zawodowej

ZIDENTYFIKOWANY PROBLEM:

Zacieśnienie współpracy placówek zawodowych i technicznych z pracodawcami, ma ogromne znaczenie. Pracodawcom pozwala na wyszkolenie wysokiej jakości kadr, a dla pracowników daje perspektywę dobrze płatnego zatrudnienia. Dlatego też pracodawcy aktywnie uczestniczyli w tworzeniu programu, który dostosowuje poziom kształcenia do wymagań rynku pracy.

REALIZOWANE CELE:

Cel II – Powiat aktywny gospodarczo

OPIS:

W ramach projektu zakłada się realizację działań:

- z zakresu poprawy wyposażenia i infrastruktury szkół zawodowych;
- związanych z kierunkami nauczania realizowanymi w partnerstwie z lokalnymi pracodawcami;
- związanych z uzyskaniem uprawnień zawodowych i kursami doszkalającymi;
- związanych z tworzeniem systemów zachęt dla pracodawców do zatrudniania osób z niepełnosprawnościami, również poprzez zapewnienie im edukacji zawodowej umożliwiającej w samodzielne życie po ukończeniu edukacji;

OCZEKIWANE SKUTKI REALIZACJI:

Wzmocnienie lokalnego rynku pracy.

PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ ZADANIA:

Starostwo Powiatowe w Ostrowi Mazowieckiej, Powiatowy Urząd Pracy w Ostrowi Mazowieckiej, szkoły prowadzone przez Powiat Ostrowski przy współpracy z lokalnymi przedsiębiorcami.

CEL III - POWIAT NOWOCZESNEJ INFRASTRUKTURY

ZADANIE 1

NAZWA ZADANIA:

Informatyzacja służb publicznych

ZIDENTYFIKOWANY PROBLEM:

Jakość administracji lokalnej rzutuje na rozwój całego regionu – skuteczność pozyskiwania środków zewnętrznych, sprawność obsługi interesantów, czas załatwiania spraw administracyjnych. Rozwój systemów informatycznych jest kluczowy nie tylko z uwagi na sprawność realizacji zadań publicznych, ale również z uwagi na coraz częstsze zagrożenia związane z cyberbezpieczeństwem.

REALIZOWANE CELE:

Cel III – Powiat nowoczesnej infrastruktury

OPIS:

W ramach zadania planowane jest podjęcie zadań związanych z:

- inwestowaniem w infrastrukturę bezpieczeństwa cyfrowego (oprogramowanie, wdrożenia procedur i szkolenia związane z przeciwdziałaniem cyberzagrożeniom);
- wdrożeniem narzędzi informatycznych usprawniających obsługę czynności administracyjnych;
- wdrożeniem narzędzi informatycznych związanych z usprawnieniem obiegu dokumentacji i procedur wewnątrz urzędów publicznych.

OCZEKIWANE SKUTKI REALIZACJI:

Poprawa efektywności administracji publicznej.

PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ ZADANIA:

Starostwo Powiatowe w Ostrowi Mazowieckiej, powiatowe jednostki organizacyjne.

ZADANIE 2

NAZWA ZADANIA:

Budowa, przebudowa oraz remonty powiatowej infrastruktury drogowej

ZIDENTYFIKOWANY PROBLEM:

Remonty i budowa infrastruktury drogowej oraz w szczególności: przejścia dla pieszych, drogi dla pieszych i drogi dla rowerów, stanowią ważny element poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego, upłynnienia ruchu oraz poprawy dostępności komunikacyjnej regionu.

REALIZOWANE CELE:

Cel III – Powiat nowoczesnej infrastruktury

OPIS:

W ramach zadania przewiduje się:

- przebudowę i remont dróg publicznych na terenie powiatu;
- przebudowę obiektów mostowych;
- utwardzanie dróg gruntowych;
- budowę dróg dla pieszych;
- budowę dróg dla rowerów wraz z infrastrukturą towarzyszącą – wiatami rowerowymi, stanowiskami samodzielnej naprawy rowerów oraz miejscami postojowymi;
- budowę przejść dla pieszych;
- przebudowę skrzyżowań (tworzenie bezkolizyjnych rond);
- opracowanie koncepcji rozwoju sieci dróg powiatowych w szczególności w kierunku usprawnienia komunikacji między drogami krajowymi i wojewódzkimi (w tym wykorzystania dróg powiatowych jako lokalnych obwodnic);
- bieżące utrzymanie dróg.

OCZEKIWANE SKUTKI REALIZACJI:

Poprawa stanu infrastruktury drogowej.

PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ ZADANIA:

Powiat Ostrowski, przy współpracy z Gminami z terenu powiatu ostrowskiego.

ZADANIE 3

NAZWA ZADANIA:

Termomodernizacja powiatowych budynków użyteczności publicznej

ZIDENTYFIKOWANY PROBLEM:

Zmiana systemu ogrzewania z węglowego na gazowy lub pompę ciepła zasilaną energią elektryczną, choć przynosi odczuwalne skutki w obszarze poprawy jakości powietrza, to skutkuje również zwiększeniem kosztów ogrzewania. Konieczne jest zatem łączenie inwestycji związanych ze zmianą źródła ogrzewania z inwestycjami termomodernizacyjnymi, które sprzyjają obniżaniu potrzeb energetycznych budynków.

REALIZOWANE CELE:

Cel III – Powiat nowoczesnej infrastruktury

OPIS:

W ramach zadania przewiduje się:

- termomodernizację powiatowych budynków użyteczności publicznej;
- budowę odnawialnych źródeł energii na budynkach użyteczności publicznej;
- wykonanie audytów termomodernizacyjnych budynków;
- sporządzenie analizy koncepcji zastosowania zbiorczych źródeł ciepła (lokalnych kotłowni kogeneracyjnych lub biomasowych wraz z utworzeniem sieci ciepłowniczej jako źródła zasilania budynków użyteczności publicznej pozostających w bliskiej odległości).

OCZEKIWANE SKUTKI REALIZACJI:

Poprawa efektywności energetycznej powiatowych budynków publicznych.

PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ ZADANIA:

Starostwo Powiatowe w Ostrowi Mazowieckiej wraz z powiatowymi jednostkami organizacyjnymi.

ZADANIE 4

NAZWA ZADANIA:

Modernizacja infrastruktury oświatowej

ZIDENTYFIKOWANY PROBLEM:

Zapewnienie dobrych warunków kształcenia oraz wychowania młodego pokolenia jest jednym z podstawowych zadań samorządu. Nowoczesna i przystosowana do potrzeb infrastruktura, stanowi kluczowy element efektywnej oświaty. Dodatkową szansę na modernizację infrastruktury stanowi współpraca pomiędzy Powiatem Ostrowskim, a Urzędem Marszałkowskim Województwa Mazowieckiego, celem wspólnego ubiegania się o środki z Krajowego Planu Odbudowy.

REALIZOWANE CELE:

Cel III – Powiat nowoczesnej infrastruktury

OPIS:

W ramach zadania przewiduje się rozbudowę i modernizację obiektów oświatowych, w tym poprzez:

- budowę i doposażanie pracowni dydaktycznych;
- budowa i doposażenie pracowni kształcenia zawodowego (w tym poprzez wyposażenie ich w maszyny i urządzenia);
- termomodernizację szkół;
- rozbudowę zaplecza sportowego;
- rozbudowa Zespołu Szkół Nr 2 szkoły poprzez dobudowanie do lewego skrzydła budynku części mogącej pomieścić 4 pracownie; w tym informatyczną i zawodową

OCZEKIWANE SKUTKI REALIZACJI:

Poprawa jakości i standardu obiektów edukacyjnych.

PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ ZADANIA:

Powiat Ostrowski, przy współpracy ze szkołami i placówkami oświatowymi prowadzonymi przez Powiat.

ZADANIE 5

NAZWA ZADANIA:

Rozwój lokalnego transportu publicznego

ZIDENTYFIKOWANY PROBLEM:

Rozwój obszarów położonych w otoczeniu dużych aglomeracji, skutkuje dla mieszkańców koniecznością codziennych dojazdów do pracy i miejsc nauki do innych miast regionu. Aby możliwości te były w pełni spożytkowane istotnym kierunkiem przyszłych działań jest wdrożenie sprawnych, zdywersyfikowanych rozwiązań komunikacyjnych o charakterze lokalnym (miasto – gminy wiejskie), które stanowiąc będzie uzupełnienie dla rozwiązań regionalnych.

REALIZOWANE CELE:

Cel III – Powiat nowoczesnej infrastruktury

OPIS:

W ramach zadania przewiduje się utworzenie infrastruktury oraz innych rozwiązań komunikacyjnych związanych z:

- budową węzłów przesiadkowych park&ride oraz bike&ride;
- rozwojem komunikacji współdzielonej – wypożyczalnie rowerów, hulajnóg i skuterów elektrycznych;
- dofinansowaniem przewozów lokalnych – komunikacji zbiorowej;
- we współpracy z innymi jednostkami samorządowymi, wspieranie tworzenia połączeń autobusowych z sąsiednimi powiatami i gminami wewnątrz powiatu.

OCZEKIWANE SKUTKI REALIZACJI:

Poprawa jakości lokalnego transportu publicznego.

PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ ZADANIA:

Powiat Ostrowski przy współpracy z gminami na terenie Powiatu Ostrowskiego.

ZADANIE 6

NAZWA ZADANIA:

Dostosowanie przestrzeni architektonicznej i informacji do zasad uniwersalnego projektowania

ZIDENTYFIKOWANY PROBLEM:

Zgodnie z definicją zawartą w art. 2 „Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych” poprzez projektowanie uniwersalne należy rozumieć projektowanie produktów, środowiska, programów i usług w taki sposób, by były użyteczne dla wszystkich w możliwie największym stopniu, bez potrzeby adaptacji lub specjalistycznego projektowania. Projektowanie uniwersalne jest zatem strategicznym podejściem do planowania i projektowania architektury i przestrzeni, mających na celu promowanie społeczeństwa włączającego wszystkich obywateli oraz zapewniającego im pełną równość oraz możliwość uczestnictwa w życiu społecznym.

REALIZOWANE CELE:

Cel III – Powiat nowoczesnej infrastruktury

OPIS:

W ramach zadania planowane jest podjęcie zadań związanych z:

- dostosowywaniem budynków do potrzeb osób z ograniczoną sprawnością ruchową;
- dostosowywanie infrastruktury drogowej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami;
- modernizacja oznaczeń, materiałów informacyjnych i multimedialnych Starostwa Powiatowego oraz jednostek podległych celem dostosowania ich wumogów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom z szczególnymi potrzebami

OCZEKIWANE SKUTKI REALIZACJI:

Poprawa dostępności infrastruktury i informacji dla osób z niepełnosprawnościami.

PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ ZADANIA:

Starostwo Powiatowe w Ostrowi Mazowieckiej, powiatowe jednostki organizacyjne.

CEL IV - POWIAT DBAJĄCY O BEZPIECZEŃSTWO

ZADANIE 1

NAZWA ZADANIA:

Rozwój infrastruktury pieszej i rowerowej

ZIDENTYFIKOWANY PROBLEM:

Polska ma od lat jeden z najgorszych w Europie wskaźnik wypadków na przejściach dla pieszych. Razem z Rumunią, Litwą i Łotwą zaliczamy się grupy krajów o największym poziomie ryzyka dla pieszych. Według wniosków policyjnego raportu "Wypadki drogowe w Polsce w 2019 roku" przygotowanego przez Biuro Ruchu Drogowego Komendy Głównej Policji, przyczyną takiego stanu rzeczy może być niedostateczna widoczność przejść dla pieszych i samych pieszych nocą oraz podczas występowania złych warunków atmosferycznych.

REALIZOWANE CELE:

Cel IV – Powiat dbający o bezpieczeństwo

OPIS:

Zadanie przewiduje:

- rozbudowę ścieżek przeznaczonych dla pojazdów jednośladowych (dróg dla rowerów) i dróg dla pieszych.
- doświetlenie przejść dla pieszych na terenie powiatu poprzez zamontowanie nowej infrastruktury oświetleniowej, zapewniającej właściwe doświetlenie nie tylko samego przejścia, ale również i otoczenia (dojścia do jezdni) – zadanie gminy;
- budowa chodników, montaż barierek, wysp dla pieszych, przejść wyniesionych i innych elementów infrastrukturalnych poprawiających bezpieczeństwo na przejściu dla pieszych i w jego otoczeniu;
- realizacja projektów innowacyjnych o charakterze pilotażowym: np. malowanie farbą fluorescencyjną, imitującą przeszkody 3D

OCZEKIWANE SKUTKI REALIZACJI:

Poprawa stanu infrastruktury pieszej i rowerowej oraz bezpieczeństwa w ruchu drogowym.

PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ ZADANIA:

Powiat Ostrowski, przy współpracy z Gminami z terenu powiatu ostrowskiego.

ZADANIE 2

NAZWA ZADANIA:

Rozwój zielono-niebieskiej infrastruktury

ZIDENTYFIKOWANY PROBLEM:

Inwestycje drogowe uwzględniać powinny również projekty tzw. małej retencji, które umożliwiają zatrzymanie i późniejsze wykorzystanie wody z opadów, zamiast kierować ją bezpośrednio do instalacji kanalizacyjnej. W przypadku parkingów i utwardzonych placów do rozwijania małej retencji motywuje również nowa opłata – podatek od zmniejszenia naturalnej retencji wód opadowych i roztopowych (tzw. podatku od deszczu).

REALIZOWANE CELE:

Cel IV – Powiat dbający o bezpieczeństwo

OPIS:

W ramach zadania podejmować należy działania zmierzające do rozwoju infrastruktury małej retencji oraz zwiększania powierzchni zielonych w przestrzeni publicznej.

OCZEKIWANE SKUTKI REALIZACJI:

Poprawa stanu ochrony przed nagłymi zjawiskami klimatycznymi.

PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ ZADANIA:

Powiat Ostrowski przy współpracy z powiatowymi jednostkami organizacyjnymi.

ZADANIE 3

NAZWA ZADANIA:

Edukacja z zakresu bezpieczeństwa ruchu drogowego, bezpieczeństwa przeciwpożarowego oraz sanitarnego.

ZIDENTYFIKOWANY PROBLEM:

Żadna infrastruktura nie zastąpi odpowiedzialności na drodze oraz wzajemnego szacunku wszystkich uczestników ruchu drogowego. W przypadku kierowców odnosi się to zwłaszcza do zachowania bezpiecznej prędkości, a w przypadku pieszych m.in. do stosowania odblasków.

REALIZOWANE CELE:

Cel IV – Powiat dbający o bezpieczeństwo

OPIS:

W ramach zadania przewiduje się:

- organizację wydarzeń społecznych np. dnia bez samochodu, czy festynów bezpieczeństwa ruchu drogowego;
- organizację zajęć edukacyjnych wraz z dystrybucją gadżetów poprawiających bezpieczeństwo pieszych i rowerzystów – odblasków, lampek rowerowych itp.;
- organizację pokazów udzielania pierwszej pomocy oraz postępowania w przypadku wypadków komunikacyjnych;
- szkolenia i kampanie edukacyjne związane z zachowaniem się w sytuacji zagrożenia – kierowana zwłaszcza do dzieci i młodzieży.

OCZEKIWANE SKUTKI REALIZACJI:

Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym.

PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ ZADANIA:

Starostwo Powiatowe w Ostrowi Mazowieckiej, przy współpracy z powiatowymi służbami, inspekcjami i strażą oraz Gminami w powiecie ostrowskim.

ZADANIE 4

NAZWA ZADANIA:

Doposażenie i modernizacja powiatowych służb, inspekcji i straży

ZIDENTYFIKOWANY PROBLEM:

Straż Pożarna pełni istotną rolę w zapewnieniu lokalnego bezpieczeństwa w sytuacji nie tylko zagrożenia pożarowego, ale również wypadków drogowych, lokalnych podtopień i innych klęsk żywiołowych. Właściwe wyposażenie oraz kompetentna kadra istotnie wpływają na poziom bezpieczeństwa w powiecie. Stan pandemii pokazał również, że w sytuacjach awaryjnych konieczne jest posiadanie kompetentnych i dobrze wyposażonych służb.

REALIZOWANE CELE:

Cel IV – Powiat dbający o bezpieczeństwo

OPIS:

Zadanie przewiduje:

- zapewnienie nowoczesnego, sprawnego wyposażenia ratowniczo-gaśniczego (doposażenie, wymiana zużytego sprzętu) i rozwój bazy lokalowej;
- prowadzenie działań profilaktycznych, informacyjnych, edukacyjnych, kontrolno-rozpoznawczych;
- Doposażenie powiatowych służb i inspekcji.

OCZEKIWANE SKUTKI REALIZACJI:

Poprawa bezpieczeństwa.

PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ ZADANIA:

Starostwo Powiatowe w Ostrowi Mazowieckiej, przy współpracy z powiatowymi służbami, inspekcjami i strażą oraz Gminami w powiecie ostrowskim.

CEL V – POWIAT REKREACJI I TURYSTYKI

ZADANIE 1

NAZWA ZADANIA:

Rozwój sieci gospodarstw agroturystycznych

ZIDENTYFIKOWANY PROBLEM:

Charakter atrakcji turystycznych regionu związany jest z aktywnym spędzaniem czasu blisko natury. Uzupełnieniem takiej oferty turystycznej są małe rodzinne pensjonaty i gospodarstwa agroturystyczne, które również mogą stanowić ważny czynnik poprawy sytuacji materialnej w najmniejszych gospodarstwach rolnych.

REALIZOWANE CELE:

Cel V – Powiat rekreacji i turystyki

OPIS:

Zadanie przewiduje promocję i wsparcie w tworzeniu obiektów agroturystycznych.

OCZEKIWANE SKUTKI REALIZACJI:

Promocja turystyczna powiatu i wzmocnienie aktywności gospodarczej.

PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ ZADANIA:

Starostwo Powiatowe w Ostrowi Mazowieckiej, przy współpracy z urzędami gmin w powiecie ostrowskim oraz Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego

ZADANIE 2

NAZWA ZADANIA:

Promocja dziedzictwa historycznego i przyrodniczego

ZIDENTYFIKOWANY PROBLEM:

Obszar powiatu ostrowskiego, bogaty jest w atrakcyjne zasoby przyrodnicze, które sprzyjają turystyce rekreacyjnej – zwłaszcza rowerowej, nordic-walking, konnej, a także wędkarstwu i grzybobraniu. Wymagają one jednak wypromowania jako miejsca aktywnego wypoczynku dla mieszkańców Aglomeracji Warszawskiej.

REALIZOWANE CELE:

Cel V – Powiat rekreacji i turystyki

OPIS:

W ramach zadania przewiduje się:

- promocję lokalnych zasobów przyrodniczych;
- promocję lokalnego dziedzictwa historycznego;
- utworzenie portalu informacyjnego o atrakcjach turystycznych regionu;
- utworzenie aplikacji oraz strony internetowej z mapami szlaków pieszych, rowerowych oraz nordic-walking;
- sieciowanie i tworzenie produktów turystycznych;
- inwestycje w infrastrukturę turystyczną;
- budowę małej infrastruktury turystycznej (tworzenie miejsc postojowe z oznaczeniem punktów interesujących dla turystów, tablice informacyjne);
- promocję dziedzictwa militarnego – bunkrów oraz obiektów militarnych na tzw. Linii Mołotowa.

OCZEKIWANE SKUTKI REALIZACJI:

Promocja turystyczna powiatu i wzmocnienie aktywności gospodarczej.

PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ ZADANIA:

Starostwo Powiatowe w Ostrowi Mazowieckiej, przy współpracy z urzędami gmin w powiecie ostrowskim oraz stowarzyszeniami działającymi na rzecz promocji i dziedzictwa lokalnego.

7. Oczekiwane rezultaty działań i ich monitorowanie

SMART (akronim od ang. Specific, Measurable, Achievable, Relevant, Time-bound, dosł. sprytny), to koncepcja formułowania celów w dziedzinie planowania strategicznego opierająca się na zbiorze pięcioprzymiotnikowych postulatów. Zgodnie z akronimem tworzącym nazwę koncepcji, sformułowany cel powinien być:

Skonkretyzowany (ang. Specific) – jego zrozumienie nie powinno stanowić kłopotu, sformułowanie powinno być jednoznaczne i niepozostawiające miejsca na luźną interpretację.

Mierzalny (ang. Measurable) – a więc tak sformułowany, by można było liczbowo wyrazić stopień realizacji celu, lub przynajmniej umożliwić jednoznaczną „sprawdzalność” jego realizacji.

Osiągalny (ang. Achievable) – cel zbyt ambitny podkopuje wiarę w jego osiągnięcie i tym samym motywację do jego realizacji.

Istotny (ang. Relevant) – cel powinien być ważnym krokiem naprzód, jednocześnie musi stanowić określoną wartość dla tego, kto będzie go realizował.

Określony w czasie (ang. Time-bound) – cel powinien mieć dokładnie określony horyzont czasowy w jakim zamierzamy go osiągnąć.

W tabeli poniżej, wskazano zestaw wskaźników, których monitorowanie, pozwoli określić, czy w obszarze danego celu następuje oczekiwana zmiana warunków, czy też wręcz przeciwnie – zidentyfikowany problem pogłębia się i konieczne jest podjęcie dodatkowych działań w tym elemencie (np. w przypadku rosnącej liczby wypadków drogowych z udziałem pieszych, konieczne będzie przyznanie wyższego priorytetu działaniom związanym z modernizacją i doświetleniem skrzyżowań oraz budową chodników i ścieżek rowerowych).

Wszystkie dobrane wskaźniki mają charakter ogólnodostępnych informacji, co umożliwi ich weryfikację bez konieczności sporządzania dodatkowych raportów i ekspertyz.

Tabela 1. Tabela wskaźników monitorowania celów Strategii, opracowanie własne

WSKAŹNIK	PARAMETR	POŻĄDANY KIERUNEK ZMIAN	ŹRÓDŁO DANYCH
CEL I – POWIAT AKTYWNY SPOŁECZNIE			
Ludność	Liczba mieszkańców	Wzrost	Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego
Aktywność w obszarze kultury	Liczba członków grup/sekcji/kół artystycznych	Wzrost	Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego
Aktywność w obszarze edukacji	Liczba uczestników konkursów i wydarzeń edukacyjnych	Wzrost	Dane własne Starostwa Powiatowego w Ostrowi Mazowieckiej
Opieka społeczna	Beneficjenci opieki społecznej	Spadek	Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego
Rynek pracy	Liczba osób pracujących/1000 mieszkańców	Wzrost	Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego
Rynek pracy	Stopa bezrobocia	Spadek	Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego
CEL II – POWIAT AKTYWNY GOSPODARCZO			
Rynek pracy	Liczba osób pracujących/1000 mieszkańców	Wzrost	Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego
Rynek pracy	Stopa bezrobocia	Spadek	Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego
Aktywność gospodarcza	Liczba przedsiębiorstw/1000 mieszkańców	Wzrost	Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego
CEL III – POWIAT NOWOCZESNEJ INFRASTRUKTURY			
Długość dróg dla rowerów	km	Wzrost	Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego
Długość dróg powiatowych wybudowanych, przebudowanych lub wyremontowanych	km	Wzrost	Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego
Długość wybudowanych, przebudowanych lub wyremontowanych dróg dla pieszych	km	Wzrost	Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego
CEL IV POWIAT DBAJĄCY O BEZPIECZEŃSTWO			
Bezpieczeństwo uczestników ruchu	Liczba wypadków drogowych na terenie powiatu	Spadek	Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego
Bezpieczeństwo uczestników ruchu	Liczba wypadków śmiertelnych i osób rannych w wyniku wypadków	Spadek	Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

	drogowych na terenie powiatu		
Bezpieczeństwo uczestników ruchu	Liczba kolizji drogowych na terenie powiatu	Spadek	Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego
Bezpieczeństwo publiczne	Liczba przestępstw	Spadek	Roczna informacja o stanie porządku i bezpieczeństwa publicznego na terenie Powiatu Ostrowskiego
Zagrożenia przeciwpożarowe i pogodowe	Liczba zdarzeń wymagająca interwencji jednostek powiatowych służb, inspekcji, straży	Spadek	Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

CEL V POWIAT REKREACJI I TURYSTYKI

Aktywność sportowa	Liczba członków klubów sportowych	Wzrost	Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego
Aktywność kulturalna	Liczba uczestników imprez kulturalnych	Wzrost	Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Monitorowanie strategii odbywać się będzie w toku bieżących prac w ramach sporządzania corocznego, obligatoryjnego raportu o stanie powiatu. Na zakończenie okresu obowiązywania Strategii (tj. w roku 2030), opracowany zostanie raport końcowy z wdrażania Strategii w latach 2023-2030, który zawierać będzie informację o realizacji wskaźników monitorowania.

W raporcie końcowym znaleźć powinny się informacje podsumowujące wdrażanie Strategii, w szczególności:

- zrealizowane działania w okresie raportowania;
- przegląd wskaźników monitorowania;
- informacja o poniesionych wydatkach budżetowych i pozyskanych środkach zewnętrznych na realizację Strategii;
- zidentyfikowane przeszkody i problemy w realizacji działań zawartych w Strategii (wraz z rekomendacjami dotyczącymi ich rozwiązania);
- rekomendacje w zakresie aktualizacji listy działań dla nowego okresu programowania tj. po 2030 r.;

Aktualizacja Strategii

Inicjatywę aktualizacji Strategii posiada Zarząd Powiatu w Ostrowi Mazowieckiej. Aktualizacja następuje w analogicznym trybie, co pierwotne przyjęcie dokumentu, wymaga więc:

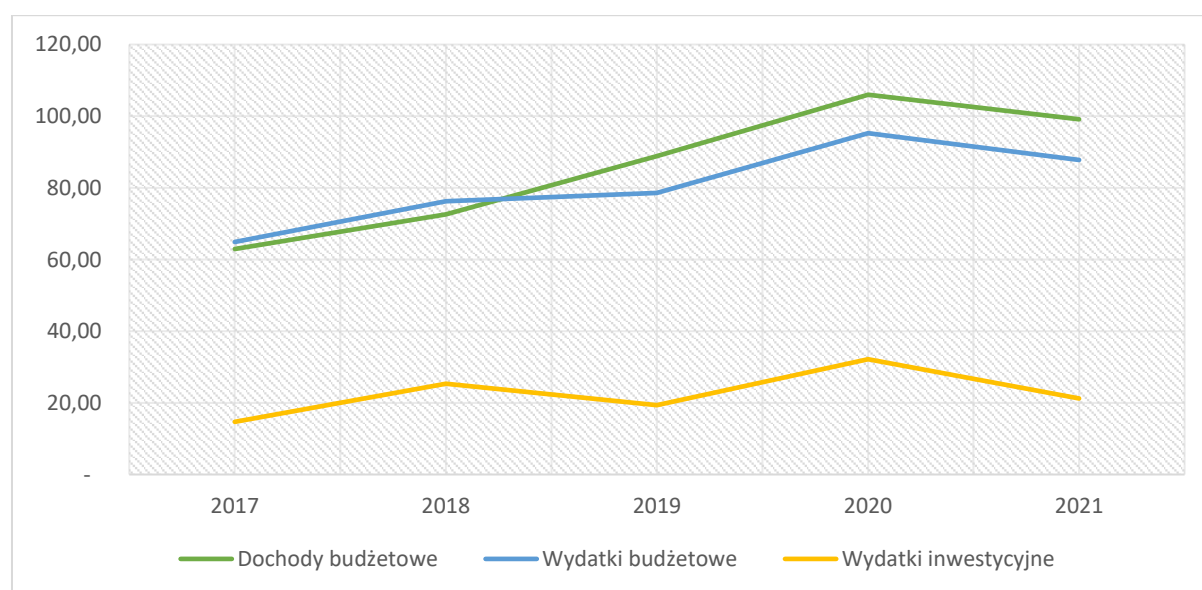

- przygotowania projektu aktualizacji;
- poddania projektu dokumentu konsultacjom społecznym;
- przedstawienie projektu Strategii wraz z protokołem z konsultacji społecznych Radzie Powiatu w Ostrowi Mazowieckiej, celem przyjęcia zmiany w drodze uchwały.

8. Ramy finansowe i źródła finansowania

Działania określone w Strategii rozwoju muszą być poparte możliwościami i chęcią ich realizacji, również w kontekście zapewnienia ich finansowania. Jak zaleca Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, nie jest zasadne wskazywanie budżetu i potencjalnego kosztu poszczególnych zadań. Strategia ma bowiem charakter kierunkowy, wskazuje na obszary i cele rozwojowe, których stopień skonkretyzowania zadań jest zbyt niski do przygotowania szczegółowego planu budżetowego.

W ramach oceny ram finansowych dążyć należy do oceny kondycji finansowej Powiatu z perspektywy zdolności do ponoszenia wydatków inwestycyjnych w okresie obowiązywania Strategii. Ocenę tę przeprowadzono z perspektywy sytuacji budżetowej w latach ubiegłych oraz prognoz zawartych w Wieloletniej Prognozie Finansowej.

Rysunek 8. Budżet i wydatki majątkowe Powiatu Ostrowskiego w latach 2017-2021 (w mln zł), źródło: dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Powiat Ostrowski znajduje się w okresie intensywnego wzrostu budżetowego. Strategii dochody budżetowe uległy prawie dwukrotnemu wzrostowi z 55 681 292,32 mln zł w roku 2011 do 105 688 980,61 zł w roku 2020 r. Istotnemu wzrostowi uległy również dochody własne, które w 2020 r. wynosiły 44,1 mln zł po wzroście z 17 mln zł w roku 2017.

Tabela 2. Sytuacja budżetowa Powiatu w latach 2017-2021, źródło: dane Głównego Urzędu Statystycznego

	2017	2018	2019	2020	2021
Dochody budżetowe (mln zł)	62,936	72,555	88,848	105,988	99,130
Wydatki budżetowe (mln zł)	64,900	76,300	78,571	95,255	87,768
Wydatki inwestycyjne (mln zł)	14,693	25,318	19,321	32,167	21,247

Wskaźnik wydatków majątkowych – inwestycyjnych wynosi ok. 20%. W perspektywie 2023-2030, założono utrzymanie wskazanego wyżej wskaźnika wydatków majątkowych. Przewiduje się jednak, że zadania inwestycyjne finansowane będą nie tylko z budżetu Powiatu, a przede wszystkim ze wsparciem środków zewnętrznych: środków z Budżetu Państwa (np. Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg, Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych), NFOŚiGW i WFOŚiGW, Fundusze Europejskie dla Mazowsza oraz Krajowy Program Odbudowy. Ponadto środki finansowe pochodzić mogą również z dodatkowych funduszy celowych, stąd wskazana kwota rocznych wydatków majątkowych nie jest kwotą graniczną możliwości wydatków ponoszonych w ramach realizacji Strategii.

Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027

(dotacje bezzwrotne)

Zgodnie z zaleceniami Komisji Europejskiej w zakresie nowego podejścia do polityki informacyjnej dotyczącej Funduszy Europejskich nie będzie już stosowana dotychczasowa nazwa „Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego” zastąpi ją krótsza - Fundusze Europejskie.

Porozumienie budżetowe zakłada, że wartość całego budżetu UE na lata 2021-2027 wyniesie 1,074 bln euro, a fundusz odbudowy o wartości 750 mld euro będzie składał się z: 390 mld euro w formie grantów, a 360 mld euro w formie pożyczek. Łączna wielkość budżetu unijnego na lata 2021-2027 wynosi ponad 1,8 bln euro. Z tej puli do Polski trafi 159 mld euro wsparcia, z czego 124 mld zostaną wydane w formie dotacji, a pozostała część jako niskooprocentowane pożyczki. W przeliczeniu na naszą walutę, łączna wysokość wsparcia, które trafi do Polski wyniesie 776 mld zł.

Kwota ta obejmuje nie tylko obszar dotacji skierowanych do polskich przedsiębiorstw i samorządów, ale również politykę rolną (w tym dopłaty bezpośrednie), koszty administracyjne oraz wsparcia dla projektów strategicznych realizowanych na szczeblu centralnym.

Polska będzie największym beneficjentem polityki spójności ze wszystkich krajów członkowskich Unii Europejskiej i otrzyma 66,8 mld euro. Są to jednak środki mniejsze niż w perspektywie 2014-2020, które opiewały na kwotę 82,5 mld euro. Realnie więc, pula dostępnych w trybie konkursowym środków zmniejszy się o ok. 20%.

Nowa perspektywa finansowa 2021-2027 koncentrować się ma na następujących celach:

Cel 1 – bardziej inteligentna Europa (Smarter Europe).

Cel 2 – bardziej przyjazna dla środowiska bezemisyjna Europa (a Greener, carbon free Europe).

Cel 3 – lepiej połączona Europa (a more Connected Europe).

Cel 4 – Europa o silniejszym wymiarze społecznym (a more Social Europe).

Cel 5 – Europa bliżej obywateli (a Europe closer to citizens) – zintegrowany i zrównoważony rozwój wszystkich typów terytoriów.

Cel 6 – Umożliwienie regionom i obywatelom łagodzenia społecznych, gospodarczych i środowiskowych skutków transformacji w kierunku gospodarki neutralnej dla klimatu.

Państwa członkowskie indywidualnie ustalać będą podział środków pomiędzy wyżej wskazanych sześciu celów – obszarów priorytetowych, z zastrzeżeniem jednak, że co najmniej:

35%

środków wydane zostanie w obszarze inteligentnych i nowoczesnych technologii (Cel 1 – bardziej inteligentna Europa - *Smarter Europe*).

30%

środków wydanie zostanie w obszarze ochrony środowiska (Cel 2 – bardziej przyjazna dla środowiska bezemisyjna Europa - *a Greener, carbon free Europe*).

Szczególna zmiana dotyczy środków związanych z ochroną środowiska. W perspektywie budżetowej 2014-2020, działania związane z odnawialnymi źródłami energii, obniżaniem emisji oraz ochroną środowiska mieściły się w obszarze tematycznym: „infrastruktura i środowisko”. W perspektywie 2021-2027, finansowanie inwestycji prośrodowiskowych będzie finansowane z odrębnej od infrastruktury puli środków. Zatem choć ogólnie pula dostępnych środków zmniejsza

się o 20%, to w obszarze środowiska, klimatu i odnawialnych źródeł energii spodziewać się można znaczącego wzrostu wielkości funduszy, po które będzie można się ubiegać.

W ramach Celu 1 – bardziej inteligentna Europa, wspierane będą takie inwestycje jak:

- działalność badawczo - rozwojowa przedsiębiorstw i konsorcjów z ich udziałem;
- inwestycje w infrastrukturę do wdrożenia wyników prac badawczo - rozwojowych;
- współpraca przedsiębiorstw z sektorem nauki i podmiotami sektora publicznego;
- ochrona własności intelektualnej;
- transfer technologii;
- inwestycje produkcyjne zwiększające zaawansowanie technologiczne (robotyzacja);
- zwiększanie zdolności przedsiębiorstw do tworzenia produktów i usług o potencjale eksportowym (poszukiwanie nowych rynków, rozwój produktów, zmiany modelu biznesowego);
- transformacja cyfrowa gospodarki.

W ramach Celu 2 – bardziej przyjazna dla środowiska bezemisyjna Europa, wspierane będą takie inwestycje jak:

- działania poprawy efektywności energetycznej;
- rozwój odnawialnych źródeł energii;
- systemy magazynowania energii, rozwój lokalnych sieci przesyłu energii wraz z inteligentnymi systemami zarządzającymi (tzw. smart grids);
- działania związane z adaptacją do zmian klimatu, w tym przeciwdziałanie ryzykom klimatycznym;
- działania ochrony gospodarki wodnej (projekty wodociągowe i kanalizacyjne);
- działania wspierające gospodarkę o obiegu zamkniętym (odzysk odpadów);
- wspieranie bioróżnorodności;
- zielona infrastruktura w przestrzeni miejskiej;

- ograniczanie niskiej emisji.

W ramach Celu 3 - lepiej połączona Europa, wspierane będą takie inwestycje jak:

- udoskonalanie sieci połączeń cyfrowych;
- wspieranie zrównoważonej mobilności miejskiej, stanowiących alternatywę dla komunikacji samochodowej;
- wsparcie dla inwestycji drogowych i kolejowych w szczególności o charakterze transgranicznym.

W ramach Celu 4 – Europa o silniejszym wymiarze społecznym, wspierane będą takie inwestycje jak:

- dostęp do usług społecznych i opieki społecznej, zwłaszcza dla osób zagrożonych wykluczeniem;
- poprawa jakości opieki zdrowotnej, w szczególności dla osób starszych (opieka geriatryczna);
- wspieranie zdecentralizowanych systemów opieki zdrowotnej (promowanie zdrowego trybu życia, częstej diagnostyki, podstawowej opieki zdrowotnej, bardziej niż dużych inwestycji w obiekty szpitalne);
- mieszkalnictwo społeczne;
- projekty edukacyjne, w szczególności wpisujące się w idee „uczenie się przez całe życie”.

W ramach Celu 5 – Europa bliżej obywateli, wspierane będą takie inwestycje jak:

- rewitalizacja obszarów zdegradowanych;
- poprawa jakości i dostępności instytucji i usług publicznych;
- ochrona dziedzictwa kulturowego;
- rozwój lokalny (w szczególności poprzez lokalne organizacje społeczne).

W ramach Celu 6 – Łagodzenie społecznych, gospodarczych i środowiskowych skutków transformacji w kierunku gospodarki neutralnej dla klimatu, wspierane będą inwestycje w takich obszarach jak:

- przywracanie do użyteczności terenów pogórnich i przemysłowych;
- podnoszenie i zmiana kwalifikacji osób tracących pracę w związku z transformacją energetyczną;
- utrzymanie i docelowo podniesienie stopy zatrudnienia poprzez tworzenie nowych miejsc pracy w sektorach innych niż górnictwo i energetyka konwencjonalna;
- poprawa jakości powietrza i rozwój gospodarki o obiegu zamkniętym;
- redukcja zagrożeń dla środowiska, takich jak obniżenie poziomu wód gruntowych czy susze.

Program regionalny: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 będzie programem dwufunduszowym, współfinansowanym z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) i Europejskiego Funduszu Społecznego+ (EFS+) obejmującym następujące osie priorytetowe:

- OP I. Konkurencyjna i cyfrowa gospodarka (EFRR);
- OP II. Energia i środowisko (EFRR);
- OP III. Mobilność i łączność (EFRR);
- OP IV. Infrastruktura bliżej ludzi (EFRR);
- OP V. Rozwój zrównoważony terytorialnie (EFRR);
- OP VI. Kapitał ludzki gotowy do zmian (EFS+).

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
(dofinansowanie w formie dotacji bezzwrotnych oraz pożyczek)

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej udziela dofinansowania w formie dopłat, dotacji oraz pożyczek ze środków krajowych (Budżet Państwa) oraz unijnych (aktualnie w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, a w najbliższych latach (2021-2027 Program ten ma ciekawą propozycją nazwy „FENIKS”).

Beneficjentami mogą być: samorzady, przedsiębiorcy, osoby fizyczne, państwowe jednostki budżetowe, uczelnie/ instytucje naukowo - badawcze, organizacje pozarządowe, inne podmioty.

Informacja o ofercie finansowania inwestycji ze środków krajowych NFOŚiGW, dostępna jest na stronie: <http://nfosigw.gov.pl/oferta-finansowania/srodki-krajowe/programy-priorytetowe/>

W ramach programu ochrony atmosfery prowadzone są następujące nabory:

- SOWA – oświetlenie uliczne;
- GEPARD II – transport niskoemisyjny;
- Budownictwo energooszczędne;
- Energetyczne wykorzystanie zasobów geotermalnych;
- Zmniejszenie zużycia energii w budownictwie;
- Samowystarczalność energetyczna;
- Budynki użyteczności publicznej o podwyższonym standardzie energooszczędności;
- Nabory związane z elektromobilnością.

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie
(dofinansowania częściowo zwrotne)

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie, co roku określa listę przedsięwzięć priorytetowych wspieranych w nadchodzącym roku kalendarzowym.

Informacja na ten temat publikowana jest na stronie internetowej WFOŚiGW: <https://wfosigw.pl/oferta-finansowania/>

Wsparciu podlegają przede wszystkim inwestycyjne prośrodowiskowe związane z ochroną wód, atmosfery, gospodarką ściekową oraz odnawialnymi źródłami energii. Wsparcie ze środków WFOŚiGW udzielane jest co do zasady w formie pożyczki z możliwością częściowego umorzenia (dofinansowanie częściowo zwrotne).

Fundusz Odbudowy

(dofinansowanie zwrotne i bezzwrotne)

Fundusz Odbudowy (Next Generation EU) jest odpowiedzią Unii Europejskiej na nowe zagrożenia i wyzwania, jakie spowodowała pandemia. Ma dwa główne cele:

- odbudowę i przywracanie odporności gospodarek UE na ewentualne kryzysy,

- przygotowanie na przyszłe, nieprzewidziane okoliczności.

Największą częścią Funduszu Odbudowy jest Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (RRF - Recovery and Resilience Facility). Fundusz składa się też z mniejszych programów. Dofinansowanie będzie udzielane w formie dotacji i pożyczek.

Obecnie Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej pracuje nad przygotowaniem i ostateczną wersją Krajowego Planu Odbudowy (KPO), który będzie podstawą do sięgnięcia po pieniądze z Instrumentu na Rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności.

Budżet Funduszu Odbudowy to ponad 723,8 mld euro. Pomoc z tego funduszu będzie przyznawana w postaci bezzwrotnych grantów i niskoprocentowanych pożyczek.

W ramach Instrumentu na Rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, Polska będzie miała do dyspozycji ok. 58,1 mld euro, w tym:

- 23,9 mld euro w formie dotacji;
- 34,2 mld euro w formie pożyczek.

Czas na wykorzystanie tych pieniędzy to rok 2026.

W największym skrócie, pieniądze z Instrumentu na Rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności będą przeznaczone na prorozwojowe inwestycje. W praktyce oznacza to wsparcie dla obszarów:

- transformacja cyfrowa;
- odporność i konkurencyjność gospodarki;
- energia i zmniejszenie energochłonności;
- dostępność i jakość systemu ochrony zdrowia;
- zielona i inteligentna mobilność.

Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg

(dofinansowanie w formie dotacji bezzwrotnych)

W 2022 r. znowelizowane zostały zasady wspierania inwestycji z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg. W ramach realizacji zadań powiatowych i gminnych mogą być w szczególności dofinansowane zadania mające na celu wyłącznie poprawę bezpieczeństwa niechronionych uczestników ruchu, polegające w szczególności na budowie, przebudowie lub remoncie dróg dla pieszych, dróg dla pieszych i rowerów, dróg dla rowerów, przejść dla pieszych, przejazdów dla rowerów, peronów przystankowych wraz z dojazdami do tych peronów.

Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg jest funduszem celowym i gromadzi środki finansowe na zadania polegające na budowie, przebudowie lub remoncie dróg gminnych i powiatowych oraz budowie mostów zlokalizowanych w ciągach tych dróg.

9. Udział społeczeństwa w przygotowaniu Strategii

Konsultacje społeczne projektu Strategii Rozwoju Powiatu Ostrowskiego na lata 2023-2030 miały na celu zebranie uwag i propozycji dotyczących projektu dokumentu.

Konsultacje trwały od dnia 18 stycznia 2023 r. do 8 lutego 2023 r. włącznie.

Konsultacje swoim zasięgiem obejmowały teren powiatu ostrowskiego i skierowane zostały do mieszkańców Powiatu Ostrowskiego.

W ramach konsultacji uwagi do projektu Strategii zgłaszać można było:

1. za pomocą formularza ankiety konsultacyjnej (dostępnego w formie elektronicznej – ankiety online lub mailowo),
2. osobiście na spotkaniu zamkniętym dla kierownictwa Powiatu Ostrowskiego dla otwartym które odbyło się w dniu 24 stycznia 2023 r. o godz. 11.00 w sali konferencyjnej Starostwa Powiatowego w Ostrowi Mazowieckiej oraz na spotkaniu otwartym, dla wszystkich zainteresowanych które odbyło się w dniu 24 stycznia 2023 r. o godz. 14.00 w sali konferencyjnej Starostwa Powiatowego w Ostrowi Mazowieckiej.

Na spotkaniach przedstawiono założenia, cele oraz zadania wskazane w Strategii, a także przeprowadzono otwartą dyskusję.

Wszystkie uwagi zgłoszone w ramach konsultacji społecznych wraz z ich rozpatrzeniem, zostały przedstawione w raporcie z konsultacji społecznych.

10. Analiza oddziaływania na środowisko

Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022 roku poz. 1029 ze zm.) stanowi, iż przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymaga:

- 1) polityka, strategia, plan lub program w dziedzinie przemysłu, energetyki, transportu, telekomunikacji, gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, leśnictwa, rolnictwa, rybołówstwa, turystyki i wykorzystywania terenu, opracowywany lub przyjmowany przez organy administracji, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;
- 2) polityka, strategia, plan lub program, którego realizacja może spowodować znaczące oddziaływanie na obszar Natura 2000;
- 3) inny dokument strategiczny, którego realizacja może spowodować znaczące oddziaływanie na środowisko.

Celem stwierdzenia czy zachodzi konieczność przeprowadzenia Strategicznej Oceny Oddziaływania na Środowisko, wystąpiono o stanowisko dotyczące projektu Strategii do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie.

W piśmie z dnia 7 marca 2023 r. (sygn. WOOŚ-III.410.16.2023.ET) Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska, zajął stanowisko, stwierdzające, że projekt Strategii, zgodnie z art. 46 i art. 47 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022 r. poz. 1029 ze zm.), nie jest dokumentem, dla którego wymagane jest przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

11. System realizacji i wdrażania Strategii

Instytucje i podmioty, zaangażowane w proces wdrażania strategii można podzielić na trzy główne grupy:

- 1) sektor publiczny – Powiat Ostrowski oraz powiatowe jednostki organizacyjne, powiatowe służby, inspekcje i straże;
- 2) sektor gospodarczy – przedsiębiorcy, organizacje otoczenia biznesu, stowarzyszenia przedsiębiorców i pracodawców;

- 3) sektor społeczny – mieszkańcy, organizacje pozarządowe, liderzy społeczni i osoby publiczne;

Sektor biznesowy i społeczny mają charakter uzupełniający realizację Strategii. Na rozwój powiatu wpływa również aktywność mieszkańców, społeczne działania przedsiębiorców oraz kapitał inwestorów zainteresowanych lokowaniem swoich przedsięwzięć na terenie gminy (zarówno tych o charakterze gospodarczym, jak i mieszkaniowym – deweloperskim). Kluczową rolę w realizacji strategii, pełni jednakże sektor publiczny, który odpowiedzialny jest za instytucjonalne przyjęcie Strategii, a następnie jej wdrożenie, monitoring, ewaluację oraz w razie stwierdzenia takiej potrzeby – aktualizację.

ETAP WDRAŻANIA I PRZYJMOWANIA STRATEGII

Wdrażanie Strategii to etap polegający na przyjęciu dokumentu do realizacji przez Powiat Ostrowski.

Za przygotowanie projektu dokumentu odpowiada Zarząd Powiatu w Ostrowi Mazowieckiej. Projekt dokumentu poddany jest konsultacjom społecznym z mieszkańcami, a po ich przeprowadzeniu, projekt dokumentu wraz z protokołem z konsultacji przekazywany jest do Zarządu Powiatu w Ostrowi Mazowieckiej, a następnie, przekazywany jest Radzie Powiatu w Ostrowi Mazowieckiej celem przyjęcia.

ETAP REALIZACJI STRATEGII

Realizacja Strategii to etap polegający na realizacji zadań służących osiągnięciu celów wskazanych w dokumencie. Za działania na tym etapie odpowiedzialny jest Zarząd Powiatu w Ostrowi Mazowieckiej.

Wydziały Starostwa Powiatowego oraz powiatowe jednostki organizacyjne:

- nadzór nad bieżącą realizacją zadań przyjętych w Strategii;

Wydział Inwestycji i Rozwoju Powiatu:

- aktualizacja Strategii;
- bieżące monitorowanie;
- aplikowanie o środki krajowe i zewnętrzne na realizację inwestycji;

Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Ostrowi Mazowieckiej

- realizacja działań związanych z ochroną zdrowia oraz profilaktyką zdrowotną;

Powiatowe służby, inspekcje i straże

- realizacja działań związanych z bezpieczeństwem publicznym

12. Wymogi w zakresie aktualizacji lokalnych dokumentów strategicznych

Strategia jest dokumentem ramowym, wyznaczającym kierunek i cel rozwoju Powiatu. Jej ogólne, kierunkowe zapisy wymagają jednak konkretyzacji w odniesieniu do konkretnych zadań, alei uszczegółowienia na poziomie innych dokumentów strategicznych i planistycznych.

W tabeli wskazanej poniżej wyszczególniono dokumenty, których obszar tematyczny powiązany jest ze Strategią.

Tabela 3. Zestawienie wymogów aktualizacyjnych obecnych dokumentów Strategicznych

OBSZAR	OBECNIE OBOWIĄZUJĄCY DOKUMENT
Środowisko	Program Ochrony Środowiska
Bezpieczeństwo	Powiatowy Program Zapobiegania Przeszeczności oraz Ochrony Bezpieczeństwa Obywateli i Porządku Publicznego
Społeczeństwo	Program współpracy z organizacjami pozarządowymi
Społeczeństwo	Strategia rozwiązywania problemów alkoholowych
Społeczeństwo	Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych
Społeczeństwo	Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej
Społeczeństwo	Powiatowego Programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie
Społeczeństwo	Powiatowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego
Gospodarka	Strategia rozwoju elektromobilności
Rynek Pracy	Powiatowy program promocji zatrudnienia oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy

Spis tabel

Tabela 1. Tabela wskaźników monitorowania celów Strategii, opracowanie własne.....	60
Tabela 2. Sytuacja budżetowa Powiatu w latach 2017-2021, źródło: dane Głównego Urzędu Statystycznego	63
Tabela 3. Zestawienie wymogów aktualizacyjnych obecnych dokumentów Strategicznych.....	73

Spis rysunków

Rysunek 1. Mapa Powiatu Ostrowskiego, opracowanie własne	6
Rysunek 2. Schemat logiczny od Diagnozy do Strategii, opracowanie własne.....	8
Rysunek 3. Mapa miejskich obszarów funkcjonalnych, źródło: Strategia rozwoju województwa mazowieckiego 2030+. Innowacyjne Mazowsze.....	17
Rysunek 4. Obszary zagrożone trwałą marginalizacją i miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze, źródło: Strategia rozwoju województwa mazowieckiego 2030+. Innowacyjne Mazowsze.	19
Rysunek 5. Projekty zakwalifikowane do II etapu Programu Kolej+, źródło: PKP Polskie Linie Kolejowe.....	26
Rysunek 6. Misja i wizja Strategii, opracowanie własne	28
Rysunek 7. Cele strategiczne, opracowanie własne	29
Rysunek 8. Budżet i wydatki majątkowe Powiatu Ostrowskiego w latach 2017-2021 (w mln zł), źródło: dane Głównego Urzędu Statystycznego.	62

*Diagnoza
społeczno-gospodarcza
Powiatu Ostrowskiego*

Ostrów Mazowiecka 2023

ZAMAWIAJĄCY

Powiat Ostrowski

ul. 3 Maja 68
07-300 Ostrów Mazowiecka

WYKONAWCA

Energia dla Miast Sp. z o.o.

ul. Powstańców Śląskich 1
43-190 Mikołów
tel.: 32 326 78 17
e-mail: biuro@energiadlamiast.pl

OPRACOWANIE

Kamil Krzoski

Michał Mroskowiak

SPIS TREŚCI

1. Wprowadzenie	4
2. Uwarunkowania geograficzne	5
3. Demografia	12
4. Gospodarka i rynek pracy	15
5. Przyroda i środowisko	20
6. Kultura i rekreacja	24
7. Infrastruktura sieciowa	29
8. Polityka społeczna i ochrona zdrowia	38
9. Edukacja	42
10. Finanse	49
11. Podsumowanie diagnozy	51

1. Wprowadzenie

Kompleksowa i pogłębiona diagnoza stanowi punkt wyjścia i bazę dla opracowania Strategia Rozwoju Powiatu Ostrowskiego na lata 2023-2030. Zgodnie z obowiązującym prawem, diagnoza nie jest już tylko dobrą praktyką czy standardem realizacyjnym, ale obowiązkiem ustawowym wynikającym z art. 10a Ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2021 r. poz. 1057 t.j.) . Do opracowania Strategii, przygotowano diagnozę jako odrębny dokument (raport diagnostyczny), a w samej Strategii przytoczone zostaną jedynie kluczowe dane i informacje oraz najważniejsze wnioski z nich płynące.

Diagnoza przeprowadzana jest w ujęciu dynamicznym, tzn. obejmuje nie tylko stan aktualny, ale również analizę stanu poprzedzającego moment przystąpienia do opracowania Strategii(przyjęto do analizy dane za okres 2015-2022, lub w przypadku braku najnowszych danych, za okres 2015-2021 lub dane z innego roku jeśli brak było danych za wskazane okresy) i prognozę trendu na lata nadchodzące. Istotnym czynnikiem rzutującym na diagnozę jest sytuacja epidemiczna związana z wirusem COVID-19, która wywarła ogromny wpływ na praktycznie wszystkie obszary życia społecznego, gospodarczego oraz wpłynęła na funkcjonowanie jednostek administracji samorządowej.

Diagnoza obejmuje następujące obszary:

1. Uwarunkowania geograficzne;
2. Demografię;
3. Gospodarkę i rynek pracy;
4. Jakość powietrza;
5. Zasoby przyrodnicze;
6. Kultura, sport i rekreację;
7. Infrastruktura sieciowa;
8. Politykę społeczną;
9. Edukację;
10. Finanse.

Diagnoza przeprowadzona została przez niezależnego wykonawcę zewnętrznego – Energia dla Miast Sp. z o.o. z Mikołowa, na zlecenie Powiatu Ostrowskiego.

2. Uwarunkowania geograficzne

Powiat Ostrowski położony jest w północno-wschodniej części Polski, w województwie mazowieckim. Według stanu na koniec 2021 r. powiat ostrowski zajmuje obszar o łącznej powierzchni 1 218 km² (121 779 ha), co stanowi 3,4% obszaru województwa mazowieckiego.

Powiat ostrowski położony jest między dolinami Narwi i Bugu, na terenie Międzyrzecza Łomżyńskiego, w północno-wschodniej części województwa mazowieckiego. W skład powiatu wchodzi 11 jednostek samorządu terytorialnego:

- Gmina miejska: Ostrów Mazowiecka;
- Gmina miejsko-wiejska: Brok;
- Gminy wiejskie: Ostrów Mazowiecka, Andrzejewo, Nur, Wąsewo, Szulborze Wielkie, Małkinia Górna, Boguty-Pianki, Zaręby Kościelne, Stary Lubotyń.

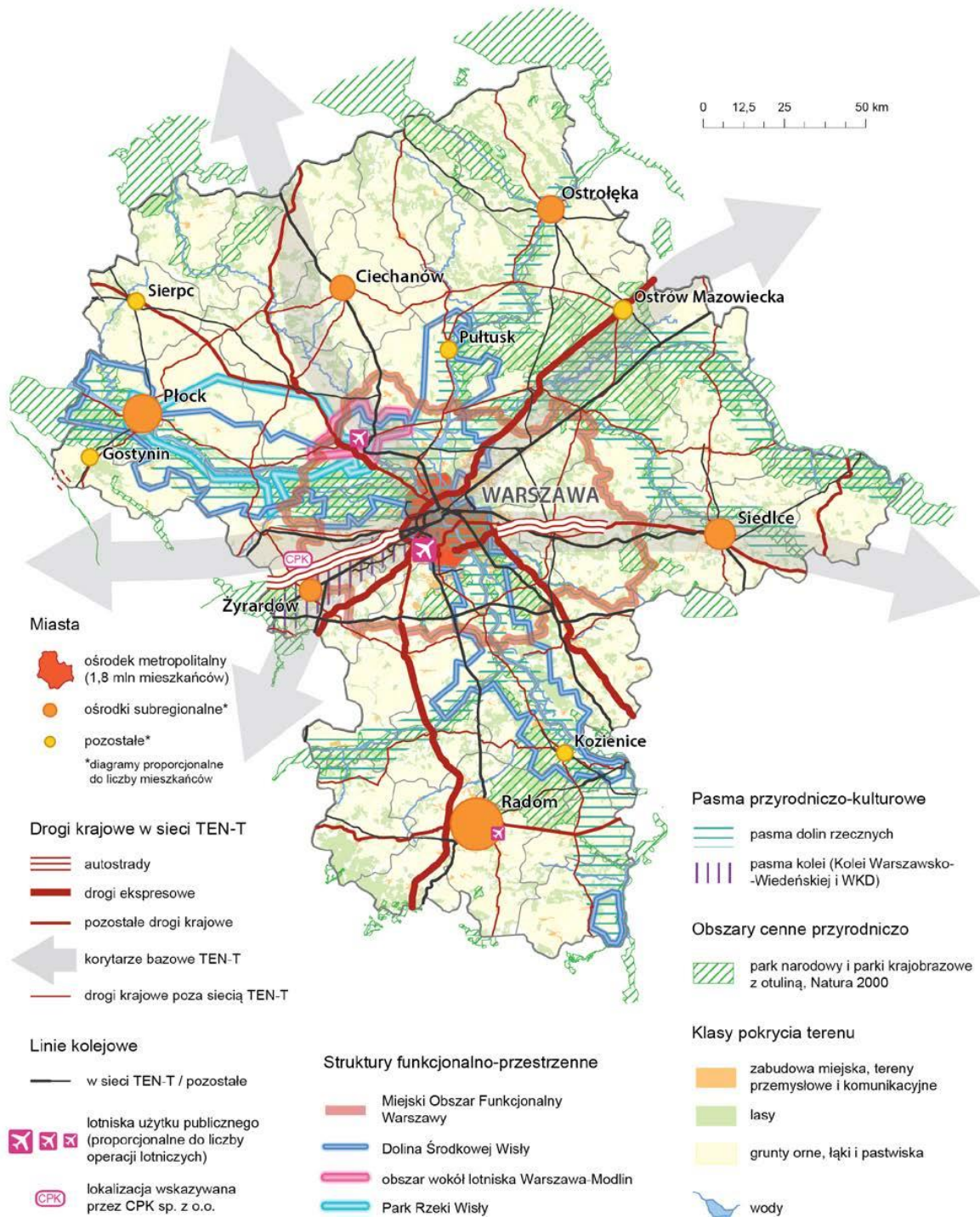
Powiat ostrowski znajduje się na terenie tzw. Zielonych Płuc Polski oraz Nadbużańskiej Strefy Ekologicznej. Charakteryzuje się łagodnym klimatem oraz wyjątkowymi walorami przyrodniczymi i krajobrazowymi, które zawdzięcza przepływającej na tym terenie rzece Bug. Zarówno rzeka jak i wiele zbiorników wodnych występujących w jej dolinie, zachowały się w stanie zbliżonym do naturalnego. Są to tereny Nadbużańskiego Parku Krajobrazowego, który powstał dla ochrony unikatowych walorów przyrodniczych doliny Bugu oraz ich popularyzacji.

W powiecie ostrowskim, wg stanu na 2021 rok (dostępne dane GUS), 11% powierzchni zajmują lasy (13 618,98 ha) (w szczególności bogate przyrodniczo są kompleksy leśne Puszczy Białej), zaś 1% terenów powiatu jest obszarem prawnie chronionym (1 291,74ha). Na terenie powiatu ostrowskiego znajduje się łącznie 33 pomniki przyrody oraz funkcjonuje jedno nadleśnictwo - Ostrów Mazowiecka. 65% ogółu powierzchni powiatu (78 701 ha) zajmują użytki rolne.

Na terenie powiatu ostrowskiego łączą się dwie istotne w skali kraju trasy tranzytowe: Droga S8 oraz S61 (Via Baltica).

Ostrów Mazowiecka – siedziba władz Powiatu, położona jest około 100 km od Mazowieckiego Portu Lotniczego Warszawa – Modlin, około 110 km od Lotniska Chopina w Warszawie i około 150 km od przejścia granicznego w Bobrownikach. Położenie blisko głównych szlaków komunikacyjnych, tworzy warunki dogodne do prowadzenia działalności gospodarczej.

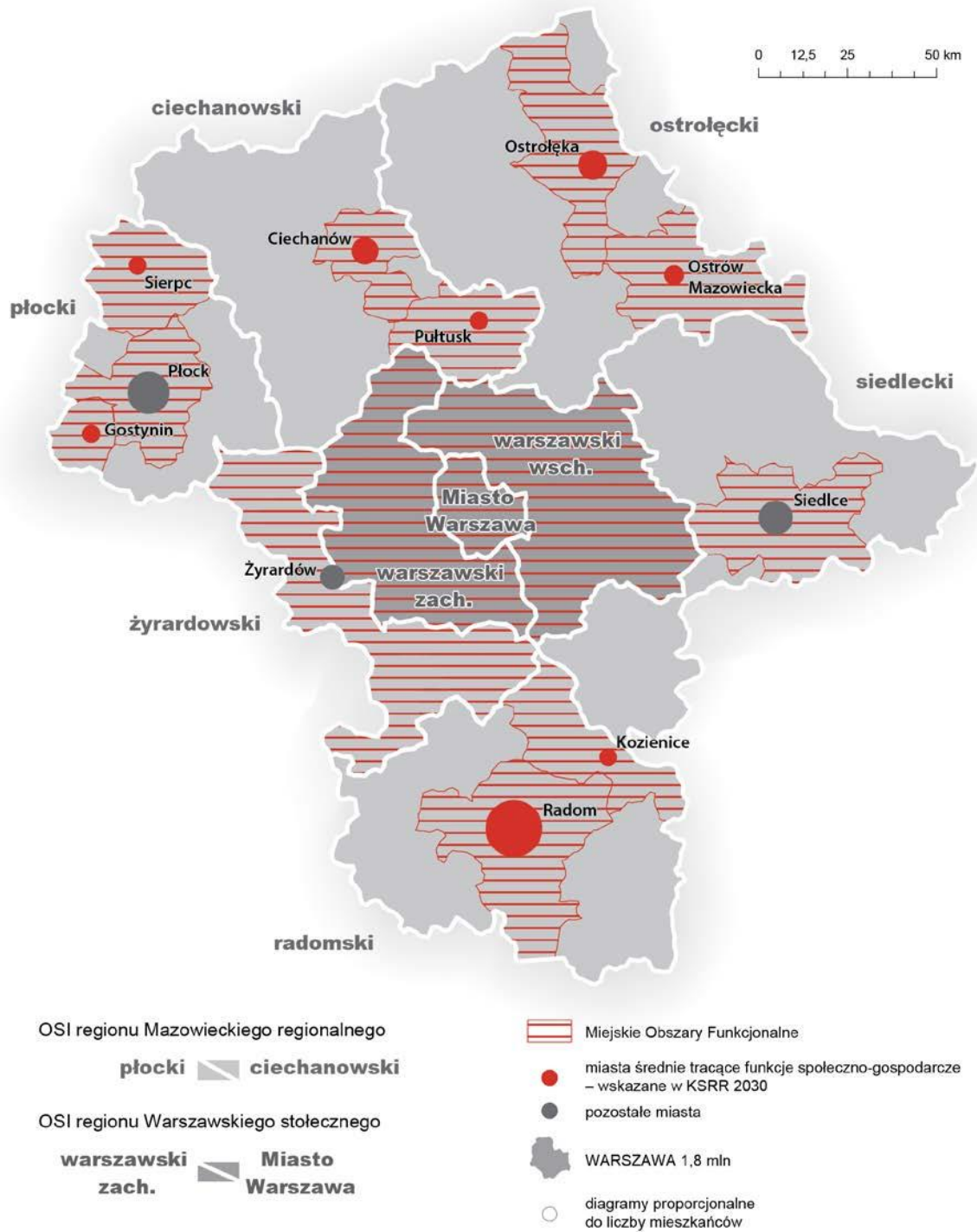
Rysunek 1. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej województwa mazowieckiego, źródło: Strategia rozwoju województwa Mazowieckiego 2030+ Innowacyjne Mazowsze.

W Strategii Rozwoju Województwa „Strategia rozwoju województwa mazowieckiego 2030+. Innowacyjne Mazowsze”, wydzielono z obszaru województwa regionalne Obszary Strategicznej Interwencji (OSI), wokół których koncentrować się mają działania inwestycyjne w perspektywie budżetu Unii Europejskiej na lata 2021-2030. Powiat ostrowski należy do OSI Ostrołęckiego, w ramach którego realizowane projekty koncentrować się będą na:

- poprawie dostępności obszaru poprzez:
  - rozwój transportu kolejowego z wykorzystaniem nowych i zmodernizowanych linii kolejowych, uzupełnienie sieci przystankowej oraz zwiększenie liczby połączeń,
  - rozwój zintegrowanego, niskoemisyjnego transportu zbiorowego poprawiającego dostępność przystanków kolejowych i centrów lokalnych;
- ochronie oraz wykorzystywaniu walorów środowiska poprzez:
  - rozwój rolnictwa ekologicznego,
  - wykorzystanie potencjału przyrodniczego, w tym obszarów nadrzecznych i leśnych, na potrzeby rekreacyjno-wypoczynkowe, np. agroturystyki,
  - modernizację istniejącej infrastruktury turystycznej oraz budowę nowych szlaków turystyki aktywnej,
  - rozbudowę i modernizację systemów kanalizacyjnych, gazowych i ciepłowniczych.

Polityka regionu dąży do realizacji zasad zrównoważonego rozwoju, która obliguje do kierunkowania działań na zapewnienie mieszkańcom pełnego pakietu możliwości rozwojowych niezależnie od miejsca zamieszkania. Wskazane powyżej działania mają wzmacniać czynniki rozwojowe obszarów o słabszych perspektywach, położonych na peryferiach województwa, oraz dotkniętych zjawiskiem depopulacji.

Rozmieszczenie Obszarów Strategicznej Interwencji, wskazano na mapie zamieszczonej poniżej. Miasto Ostrów Mazowiecka została zakwalifikowana do miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze, które mogą ubiegać się o dodatkowe wsparcie w ramach Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego.

Rysunek 2. Mapa miejskich obszarów funkcjonalnych, źródło: Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+ Innowacyjne Mazowsze

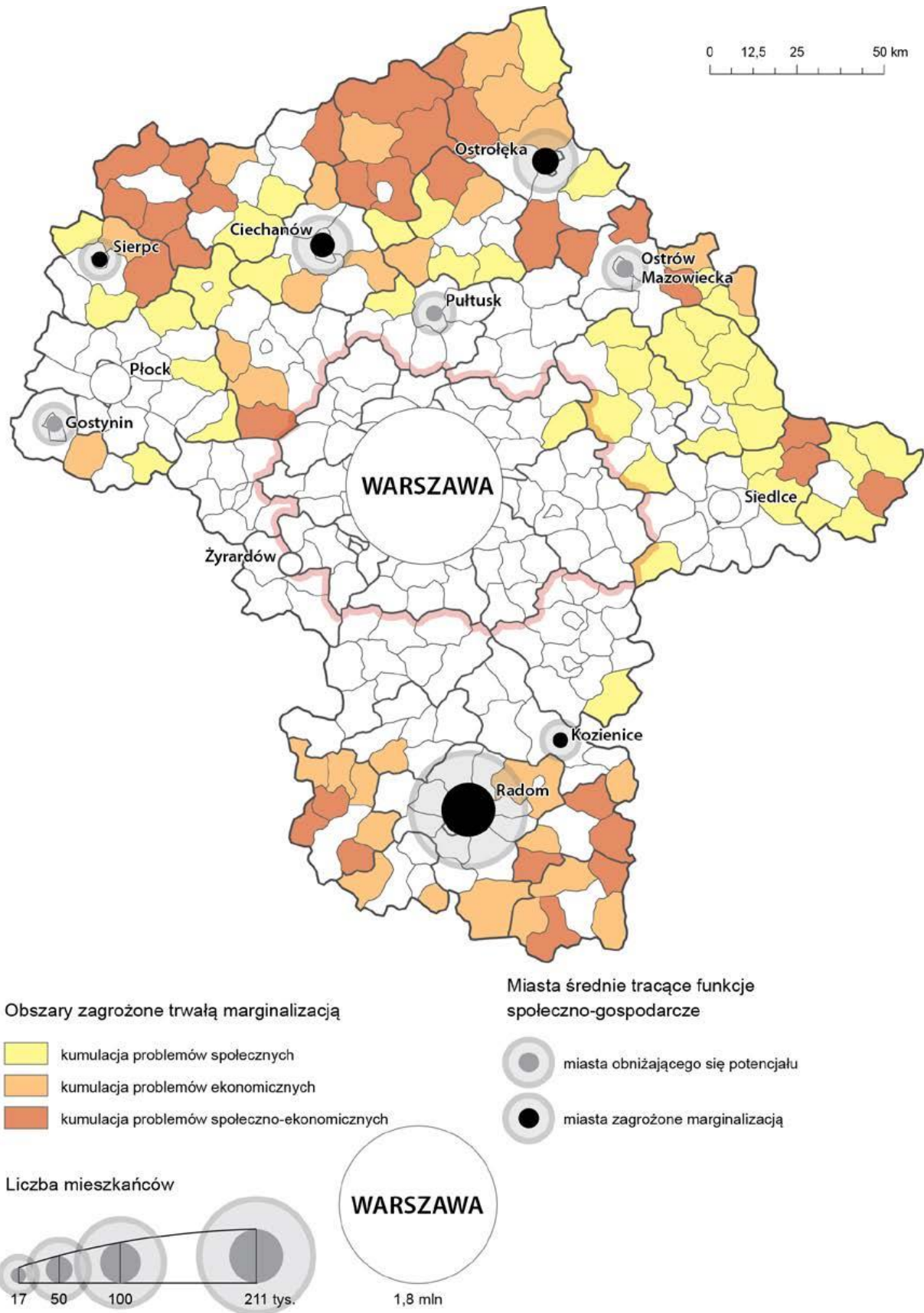
Województwo mazowieckie, charakteryzuje się policentrycznym układem struktury osadniczej, tj. centralne położenie najważniejszego ośrodka miejskiego – Warszawy oraz zogniskowanych wobec niego w aglomeracji miejskich. Miasta, ze względu na realizowane funkcje społeczno-gospodarcze różnego rzędu i ich rozprzestrzenianie na obszary sąsiadujące, zostały zidentyfikowane, jako tzw. regionalne bieguny wzrostu. Blisko powiatu ostrowskiego znajduje się także Białystok, który posiada predyspozycje do rozwoju funkcji kulturalnych oraz gospodarczych, a zasoby materialnego dziedzictwa kulturowego predysponują go do rozwoju turystyki.

Obszary wiejskie i oddalone od Warszawy, dotyka zjawisko postępującej marginalizacji i niskiego poziomu jakości życia. Kluczową kwestią przeciwdziałającą tym trendom jest rozwój infrastruktury w szczególności: wodno-kanalizacyjnej, energetycznej, teleinformatycznej oraz transportowej.

W ramach rozwoju obszarów wiejskich oraz obszarów marginalizowanych, Strategia Rozwoju Województwa, przewiduje:

- poprawę dostępności komunikacyjnej obszarów wiejskich w wymiarze lokalnym, regionalnym, krajowym i transgranicznym, w tym w relacji do najbliższego regionalnego bieguna wzrostu;
- zwiększenie dostępności cyfrowej poprzez rozwój infrastruktury telekomunikacyjnej;
- modernizację i rozbudowę energetycznych linii przesyłowych jako podniesienie komfortu życia i bezpieczeństwa mieszkańców;
- rozwój i poprawę dostępności do infrastruktury wodociągowej, kanalizacyjnej i ściekowej;
- poprawę zarządzania sektorem gospodarki odpadami;
- tworzenie korzystnych warunków, w tym kompleksowej infrastruktury technicznej dla rozwoju przedsiębiorczości.

Zgodnie z mapą zamieszczoną poniżej, część gmin powiatu ostrowskiego zagrożona jest kumulacją problemów społecznych i ekonomicznych, a samo miast Ostrów Mazowiecka zakwalifikowane jest do miast obniżającego się potencjału.

Rysunek 3. Obszary zagrożone trwałą marginalizacją i miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze, źródło: Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+ Innowacyjne Mazowsze

Ważnym elementem rozwoju regionu oraz pozyskiwania Funduszy Europejskich jest obecność Powiatu Ostrowskiego w ostrołęckim obszarze strategicznej interwencji (OSI ostrołęcki), który obejmuje m. Ostrołękę oraz powiaty: ostrołęcki, makowski, przasnyski, ostrowski oraz wyszkowski. OSI stanowi 18,3% powierzchni województwa. Głównym ośrodkiem miejskim obszaru jest Ostrołęka (51,7 tys. mieszkańców), pozostałe wyróżniające się pod względem liczby mieszkańców miasta to Ostrów Mazowiecka (22,2 tys.), Wyszaków (27,0 tys.) oraz Przasnysz (17,1 tys.) [dane dla 2021 r.].

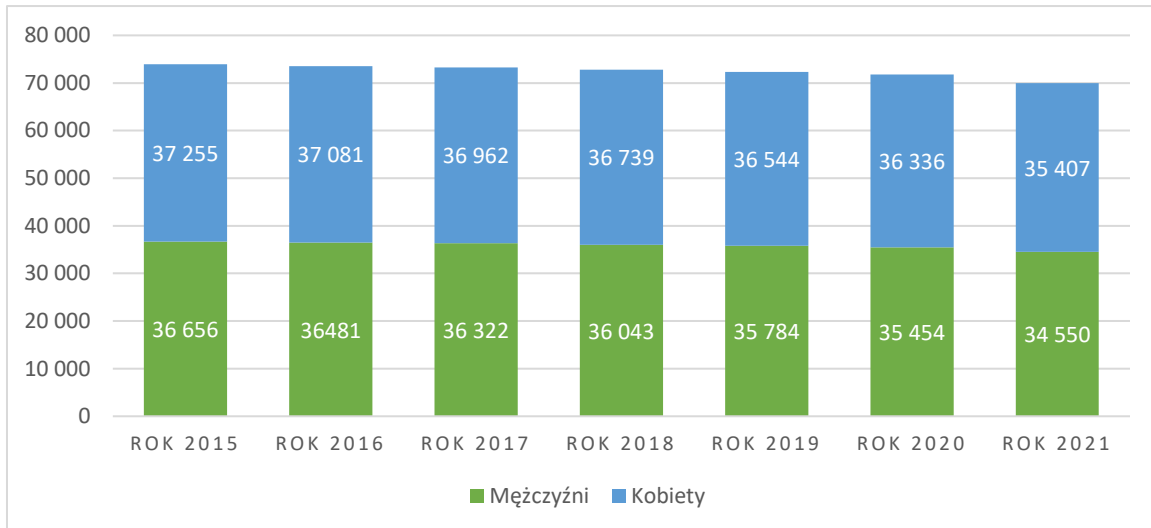
W Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego wskazano, że szczególnie dotkliwy jest proces starzenia się ludności. Ujemne są także wskaźniki salda migracji i przyrostu naturalnego, co powoduje wyludnianie się obszaru. Prognozowany spadek populacji szacowany jest na poziomie 15,1% w perspektywie do 2050 r.

Wykształcona baza surowcowa stanowi potencjał do rozwoju przetwórstwa rolno-spożywczego obszaru, zwłaszcza mleczarstwa. Subregion Ostrołęcki to także obszar działalności przemysłowej, m.in. w branży celulozowo-papierniczej, energetyce, materiałów budowlanych oraz w przetwórstwie rolno-spożywczym. Podregion jest położony w obszarze funkcjonalnym „Zielonych Płuc Polski”, charakteryzującym się jednym z najcenniejszych w kraju i w Europie systemem ekologicznym, mającym szczególne znaczenie dla utrzymania czystego środowiska w regionie. Jego atrakcyjność związana jest m.in. z występowaniem obszarów o wysokich walorach przyrodniczo-krajobrazowych, w szczególności Puszczy Zielonej zwanej Kurpiowską, położonej w dorzeczu Narwi, z naturalnymi i niezniszczonymi obszarami leśnymi i utworzonymi na jej terenie rezerwatami.

Czyste, nieskażone środowisko, wysoki stopień zalesienia (30%) oraz brak uciążliwego przemysłu (poza Ostrołęką) podnosi atrakcyjność obszaru nie tylko pod względem osiedleńczym, turystycznym, ale i inwestycyjnym. Występowanie rzek na obszarze ostrołęckiego OSI, w tym zwłaszcza Narwi, Bugu i Omulwi w układach pasmowych o charakterze turystyczno-kulturowym, w powiązaniu z istniejącymi ośrodkami tożsamości kulturowej, szlakami turystycznymi (pieszymi, kajakowymi i kulturowymi) oraz obiektami kultury niematerialnej i rejonami koncentracji budownictwa letniskowego stanowią impuls do pobudzenia rozwoju obszaru pod względem turystycznym.

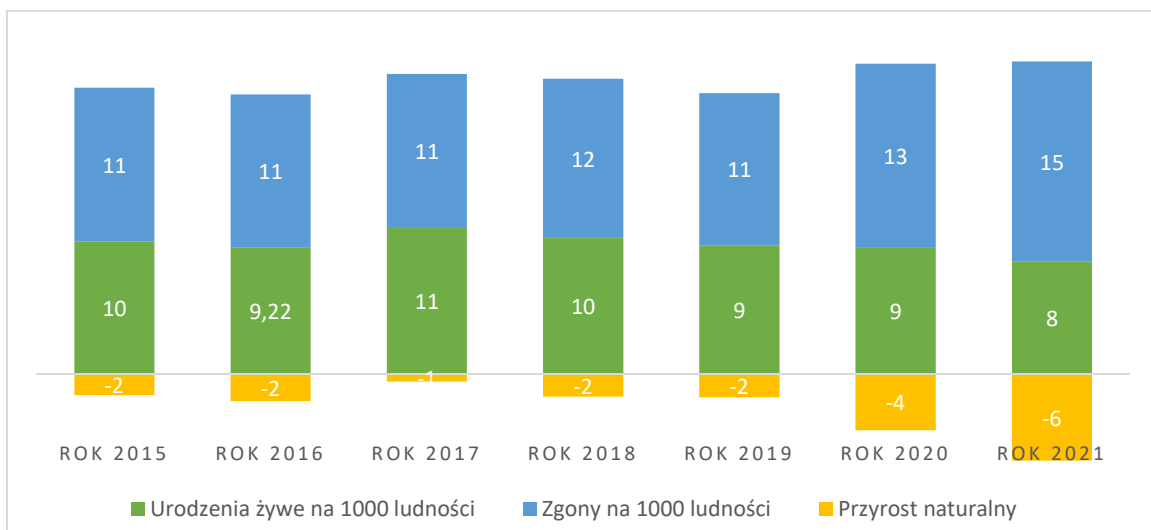
3. Demografia

Wg danych na dzień 31 marca 2021 r. powiat ostrowski liczył 69 957 mieszkańców, co stanowi ok. 1,3% ludności województwa mazowieckiego. Liczba mieszkańców powiatu, ulega stałemu spadkowi, co jednak związane jest z ogólnopolskim problemem ujemnego przyrostu naturalnego.

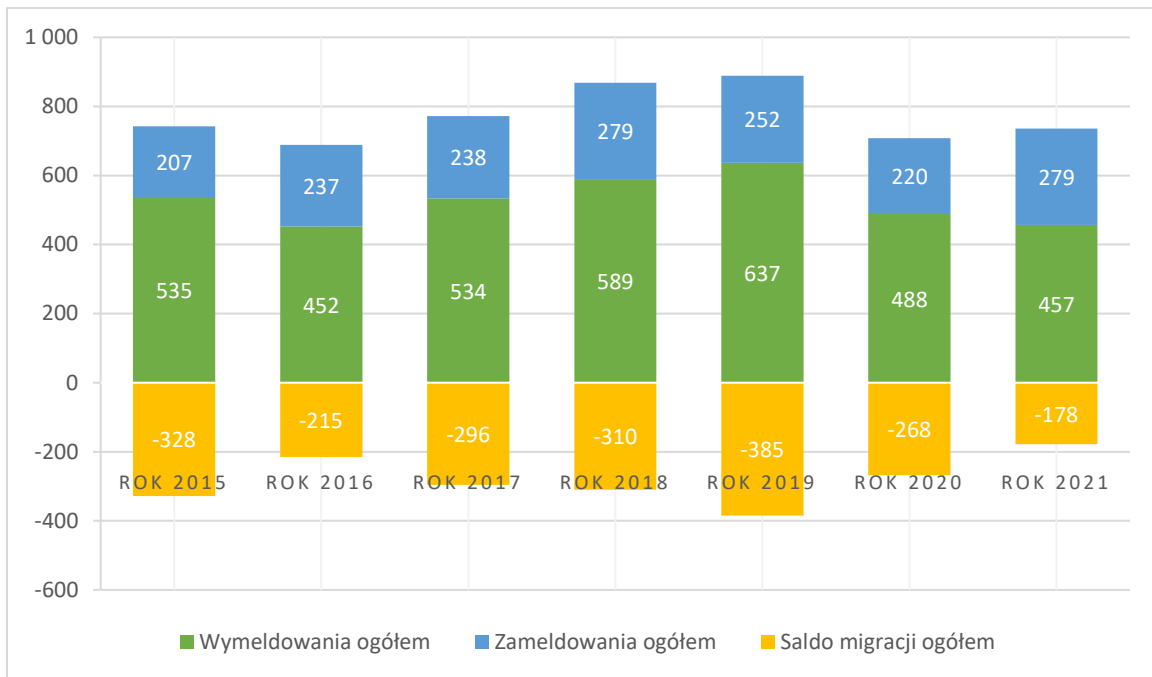

Rysunek 4. Liczba mieszkańców w powiecie ostrowskim wg płci w latach 2015-2021, źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Jak wskazują dane za ostatnie 5 lat – przyrost naturalny jest ujemny, następuje więc spadek ludności. Jest on związany także z ujemnym saldem migracji, a więc wyprowadzaniem się mieszkańców powiatu do innych miejscowości. Jest to zjawisko o tyle negatywne, że na zmianę miejsca zamieszkania decydują się głównie osoby młode, co przyczynia się do zwiększonego obciążenia ekonomicznego regionu (większa liczba osób w wieku poprodukcyjnym przypadająca na osoby w wieku produkcyjnym).

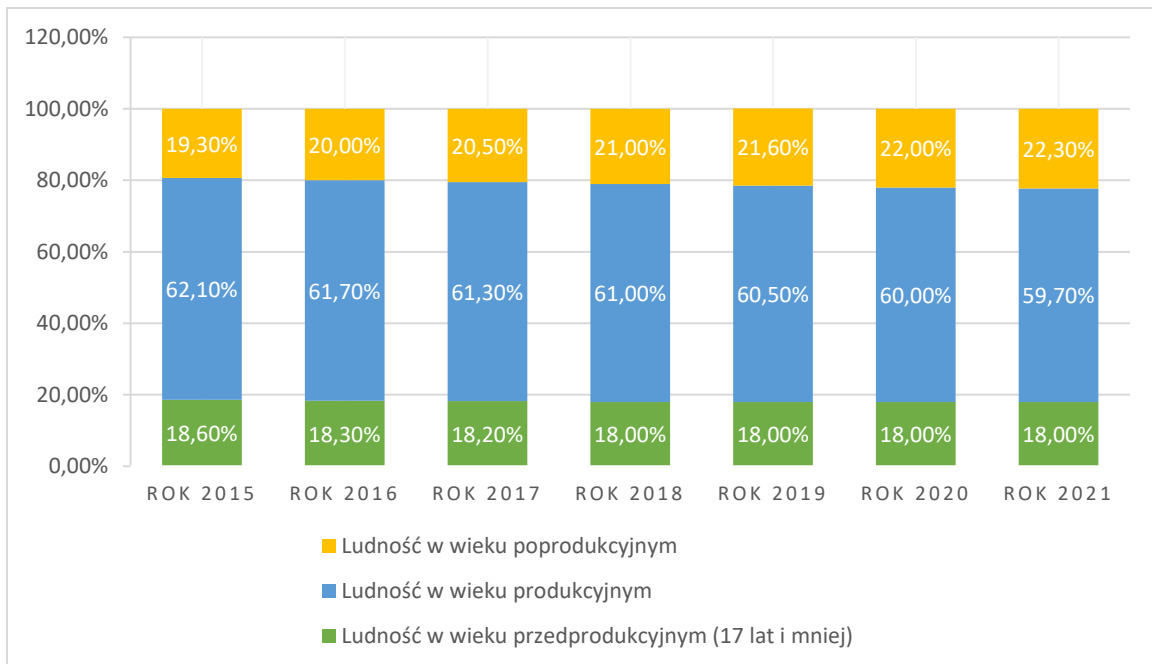

Rysunek 5. Przyrost naturalny odnotowany w powiecie ostrowskim w latach 2015-2021, źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Rysunek 6. Bilans migracji w powiecie ostrowskim w latach 2015-2021, źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Wraz z ujemnym saldem migracji, pogarsza się struktura demograficzna mieszkańców Powiatu. Rosnąca liczba osób w wieku poprodukcyjnym jest zjawiskiem, które należy wziąć pod uwagę planując działania związane z rozwojem powiatu. Oznacza bowiem konieczność stworzenia odpowiedniej opieki i infrastruktury, z której mogą korzystać osoby starsze (np. domy opieki dziennej i całodobowej).

Rysunek 7. Struktura ekonomicznych grup wieku w powiecie ostrowskim w latach 2015-2021 [%], źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

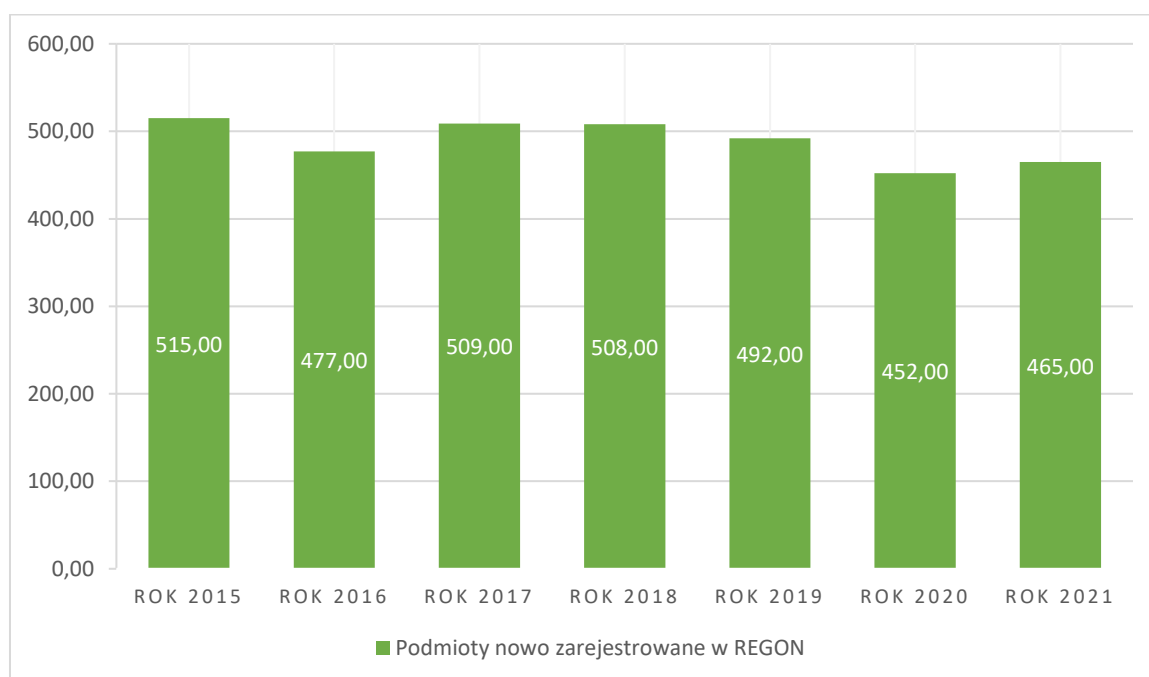
W perspektywie do roku 2030, spodziewać się należy dalszego spadku ludności powiatu, jak również rośnie będzie szybko obciążenie społeczne osób w wieku produkcyjnym, których liczba do 2030 r. może zmniejszyć się z obecnych 59,7% do 57%.

Tabela 1. Prognoza struktury grup ekonomicznych na lata 2023-2030, źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS za rok 2021.

GRUPA LUDNOŚCI/ROK	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Ludność w wieku przedprodukcyjnym (17 lat i mniej)	17%	17%	17%	17%	17%	16%	16%	16%
Ludność w wieku produkcyjnym	60%	60%	59%	58%	58%	58%	58%	57%
Ludność w wieku poprodukcyjnym	23%	23%	24%	25%	25%	26%	26%	27%

4. Gospodarka i rynek pracy

Aktywność gospodarcza mieszkańców, jest zjawiskiem pożądanym przez każdy region. Zależnie od tego jaki jest jej charakter – przemysłowy, turystyczny, czy mieszkalny – zmieniać się może rodzaj prowadzonej działalności, jednak zawsze należy dążyć do zwiększenia liczby przedsiębiorstw, a co za tym idzie dostępnych miejsc pracy, które przyciągają nowych mieszkańców i generują wpływy podatkowe do budżetu powiatu. Liczbę podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na terenie powiatu wskazano na wykresie. Co istotne, sytuacja pandemiczna, która rozpoczęła się w roku 2020, spowodowała spadek rejestrowanych podmiotów gospodarczych.

Rysunek 8. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON na terenie powiatu ostrowskiego w latach 2015-2021, źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Jak wskazuje porównanie danych lokalnych, dla powiatu ostrowskiego - wskaźniki gospodarcze dotyczące aktywności gospodarczej są znacząco niższe niż średnia wojewódzka lub ogólnokrajowa. Potwierdza to konkluzję wyrażoną w Strategii Województwa Mazowieckiego, wskazującą na duże dysproporcje między stolicą regionu - Warszawą, a mniejszymi ośrodkami miejskimi i podmiejskimi.

Tabela 2. Porównanie wskaźników gospodarczych powiatu ostrowskiego na tle województwa i kraju w 2022 roku, źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

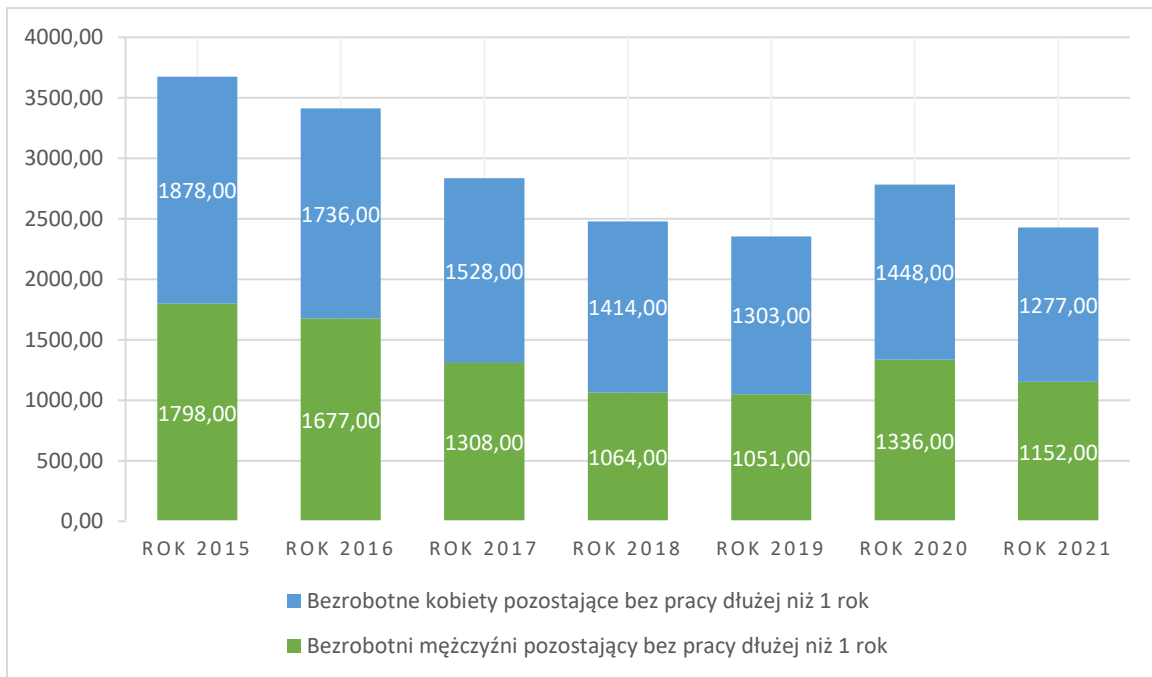
JEDNOSTKA	PODMIOTY WPISANE DO REJESTRU REGON NA 10 TYS. LUDNOŚCI	JEDNOSTKI NOWO ZAREJESTROWANE W REJESTRZE REGON NA 10 TYS. LUDNOŚCI	JEDNOSTKI WYKREŚLONE Z REJESTRU REGON NA 10 TYS. LUDNOŚCI	PODMIOTY NA 10 TYS. MIESZKAŃCÓW W WIEKU PRODUKCYJNYM	OSOBY FIZYCZNE PROWADZĄCE DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ NA 10 TYS. LUDNOŚCI
Polska	1 270	97	50	1959	905
Województwo mazowieckie	1 712	131	56	1386	1 112
Powiat ostrowski	977	65	34	1042	797

W strukturze podmiotów gospodarczych, dominują przedsiębiorstwa najmniejsze, zatrudniające do 9 osób. Negatywnym zjawiskiem jest malejąca grupa podmiotów małych zatrudniających powyżej 49 osób.

Tabela 3. Liczba zatrudnionych według wielkości przedsiębiorstw, źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

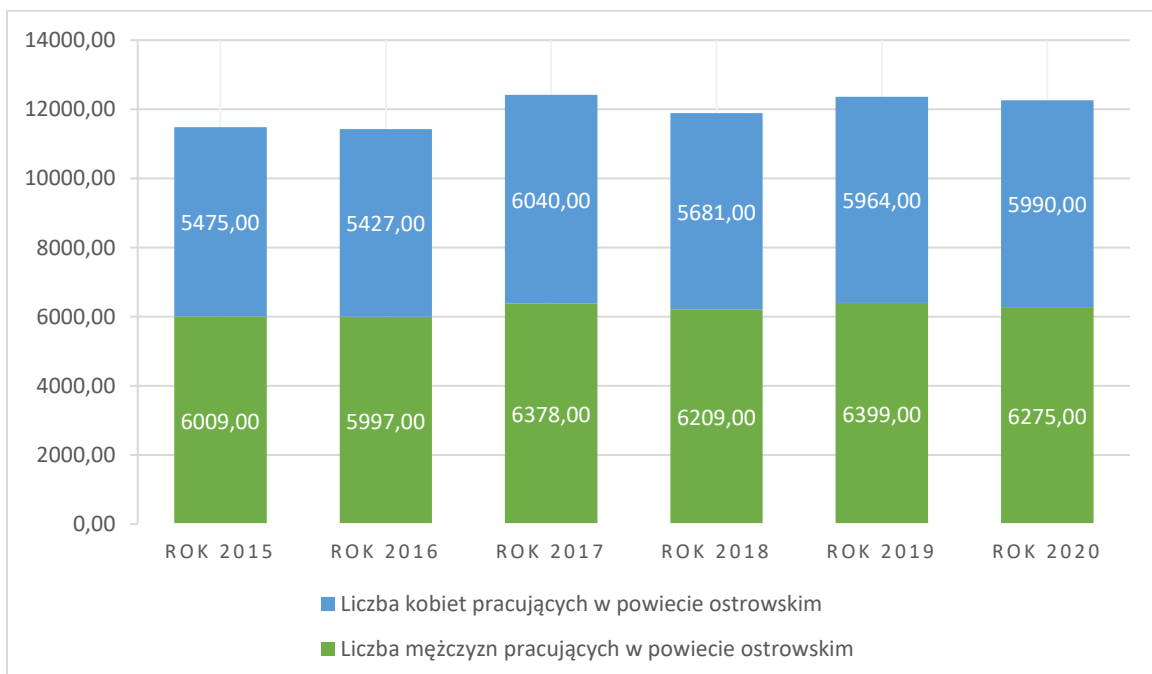
LICZBA ZATRUDNIONYCH NA 10 TYS MIESZKAŃCÓW W WIEKU PRODUKCYJNYM/ROK	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
0-9	1 350,7	1 361,9	1 381,4	1 412,0	1 470,3	1 533,4	1 596,8
10-49	32,9	33,7	32,0	31,6	32,0	32,3	33,7
50-249	7,4	7,5	7,1	7,0	6,9	7,0	6,6
250-999	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,5	0,5

Wzrost aktywności gospodarczej przełożył się na znaczący spadek bezrobocia, gdyż stopa bezrobocia rejestrowanego spadła z 12,5% w 2015 roku do 9,3% w roku 2021. Wg danych za 2020 r. zauważalny jest niewielki, negatywny wpływ COVID-19 na rynek pracy skutkujący niewielkim wzrostem bezrobocia. Wzrost ten nie ma jeszcze charakteru niepokojącego, bowiem wielu przedsiębiorców dotkniętych ograniczeniami epidemicznymi otrzymało wsparcie w formie tzw. tarcz finansowych, warunkowanych koniecznością utrzymania na dotychczasowym poziomie liczby miejsc pracy.

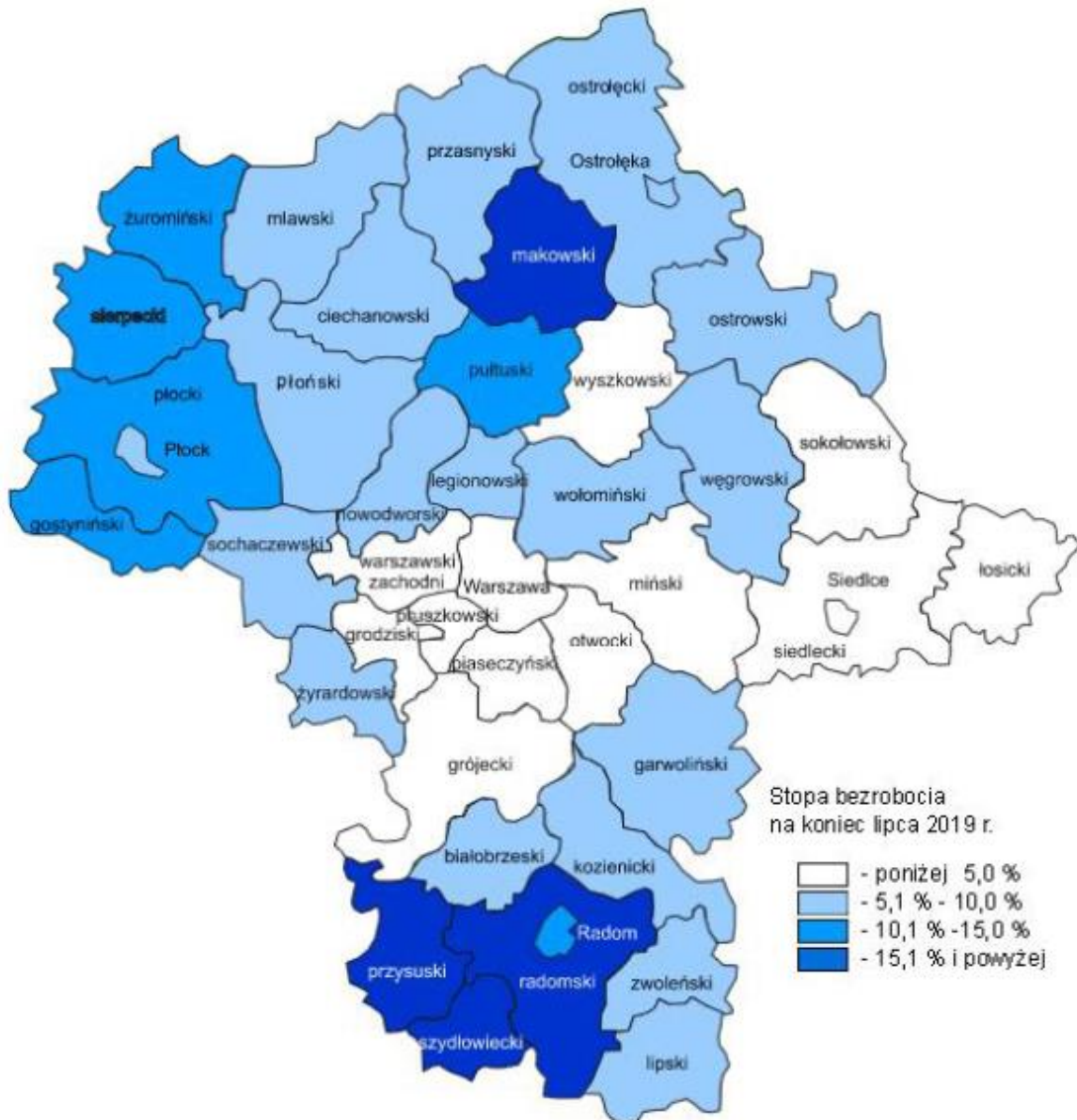

Rysunek 9. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w podziale na płeć, źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Konkluzje, które przytoczono powyżej (wzrost aktywności gospodarczej, spadek bezrobocia), korelują z danymi dotyczącymi liczby osób pracujących na terenie powiatu, która na przestrzeni lat 2015-2020, urosła z 11 784 osób do 12 265 osób. Wzrasta zatem dostępność miejsc pracy na terenie powiatu.

Rysunek 10. Liczba osób pracujących na terenie powiatu ostrowskiego, źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Rysunek 11. Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie mazowieckim, źródło: Statystyka rynku pracy - woj. mazowieckie – obserwatorium.mazowsze.pl

Wynagrodzenia w powiecie ostrowskim są zdecydowanie niższe niż średnia zarówno krajowa, jak i dla województwa mazowieckiego. Należy wziąć pod uwagę, że podana statystyka GUS nie uwzględnia podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, fundacji, stowarzyszeń i innych organizacji społecznych, organizacji pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego oraz zatrudnionych poza granicami kraju.

Tabela 4 Przeciętne miesięczne wynagrodzenie - zestawienie porównawcze, źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

OBSZAR	2017	2018	2019	2020	2021
Województwo	5 523,65 zł	5 888,90 zł	6 248,47 zł	6 581,81 zł	7 108,20 zł
Powiat ostrowski	3 870,99 zł	4 020,31 zł	4 308,21 zł	4 650,41 zł	5 168,08 zł
przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w relacji do średniej krajowej	85,5%	83,2%	83,1%	84,2%	86,1%

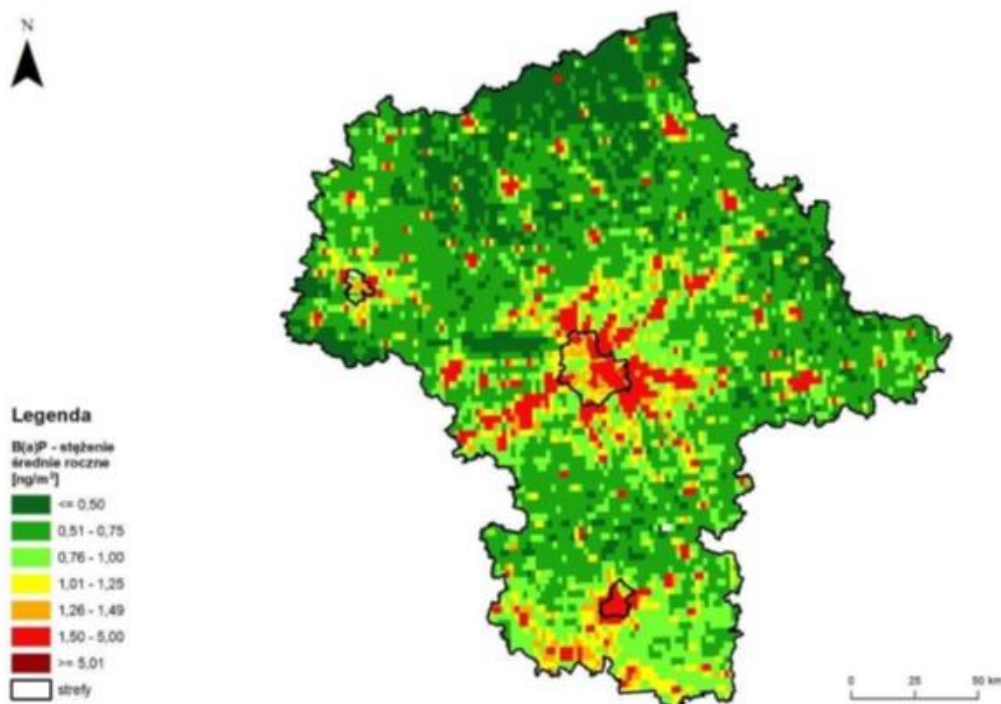
Zgodnie z danymi GUS, średnie miesięczne zarobki brutto w powiecie ostrowskim są o ok. 17% niższe niż średnia dla województwa i zarazem wynoszą zaledwie 86,1% (wg. danych za 2021r.) średniej krajowej. Jak pokazuje trend ostatnich lat – różnica ta zmienia się bardzo powoli zaliczając wahania zarówno spadkowe jak i wzrostowe.

5. Przyroda i środowisko

Stan jakości powietrza na terenie powiatu określono na podstawie Rocznej Oceny Jakości Powietrza w Województwie Mazowieckim oraz na podstawie danych zawartych w Programie Ochrony Powietrza dla strefy mazowieckiej, w której znajduje się powiat ostrowski.

Jak wskazują analizy, głównym źródłem zanieczyszczeń na terenie powiatu ostrowskiego, są indywidualne źródła ciepła opalane węglem (często niskiej jakości) oraz komunikacja samochodowa. Z uwagi na rosnące wymagania środowiskowe dla największych zakładów produkcyjnych – emisja przemysłowa (często skoncentrowana na obszarach niezamieszkałych) nie jest tak odczuwalnym i palącym problemem. Najlepszym sposobem ochrony powietrza jest likwidacja emisji „u źródła”, czyli wymiana źródeł ciepła na nowsze, bądź też całkowita zmiana stosowanego paliwa (np. podłączenie do sieci gazowej, zastosowanie pompy ciepła, budowa kotłów biomasowych). Rozważenia wymaga również kwestia tworzenia lokalnych węzłów ciepłych na bazie małych kotłowni biomasowych lub kogeneracyjnych. Mogłyby one zasilać budynki publiczne położone w bezpośredniej bliskości lub sąsiedztwie.

Mapę zanieczyszczeń powietrza na terenie województwa mazowieckiego przedstawiono poniżej. Obrazuje ona, że główne zanieczyszczenia koncentrują się wokół obszarów miejskich oraz głównych szlaków drogowych.

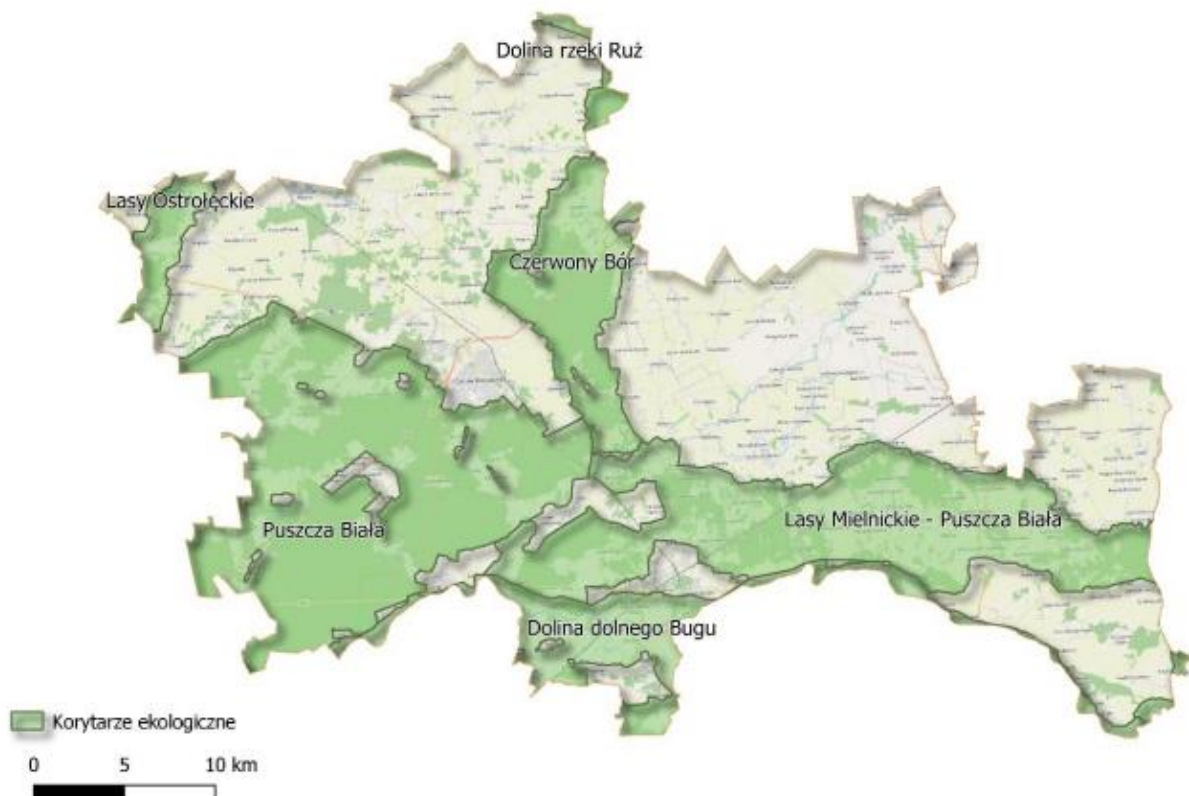
Rysunek 12: Rozkłady emisji B(a)P w strefie mazowieckiej w 2021 r., źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie mazowieckim. Raport za rok 2021

Powiat Ostrowski wyróżnia się uwarunkowaniami przyrodniczymi i krajobrazowymi.

Na jego obszarze utworzone zostały następujące obszary prawnie chronione:

- park krajobrazowy - 513 ha,
- obszary chronionego krajobrazu – 771,5 ha,
- użytki ekologiczne – 7,24 ha,
- pomniki przyrody – 33 szt.

Na terenie powiatu ostrowskiego istnieje także sieć korytarzy ekologicznych łącząca najcenniejsze siedliska przyrodnicze. Są to przede wszystkim doliny rzeczne i formy pradolinne oraz znacznie nierozczłonkowane kompleksy leśne i rolno-leśne. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego (Uchwała nr 22/18 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 19 grudnia 2018 r.) wymienia główne korytarze ekologiczne na terenie województwa związane z dolinami rzek: Wisły, Bugu, Narwi, Pilicy, Wkry, Liwca, Skrwy, Bzury, Słudwi i Świdra, zwarte kompleksy leśne (Puszcza Kampinoska, Puszcza Biała, Puszcza Kozienicka, Puszcza Bolimowska, Puszcza Kurpiowska) oraz tereny rolno-leśne. Na poniższym rysunku zobrazowano sieć korytarzy ekologicznych występujących na terenie powiatu ostrowskiego.

Rysunek 13. Korytarze ekologiczne na terenie powiatu ostrowskiego, źródło: Program ochrony środowiska dla Powiatu Ostrowskiego

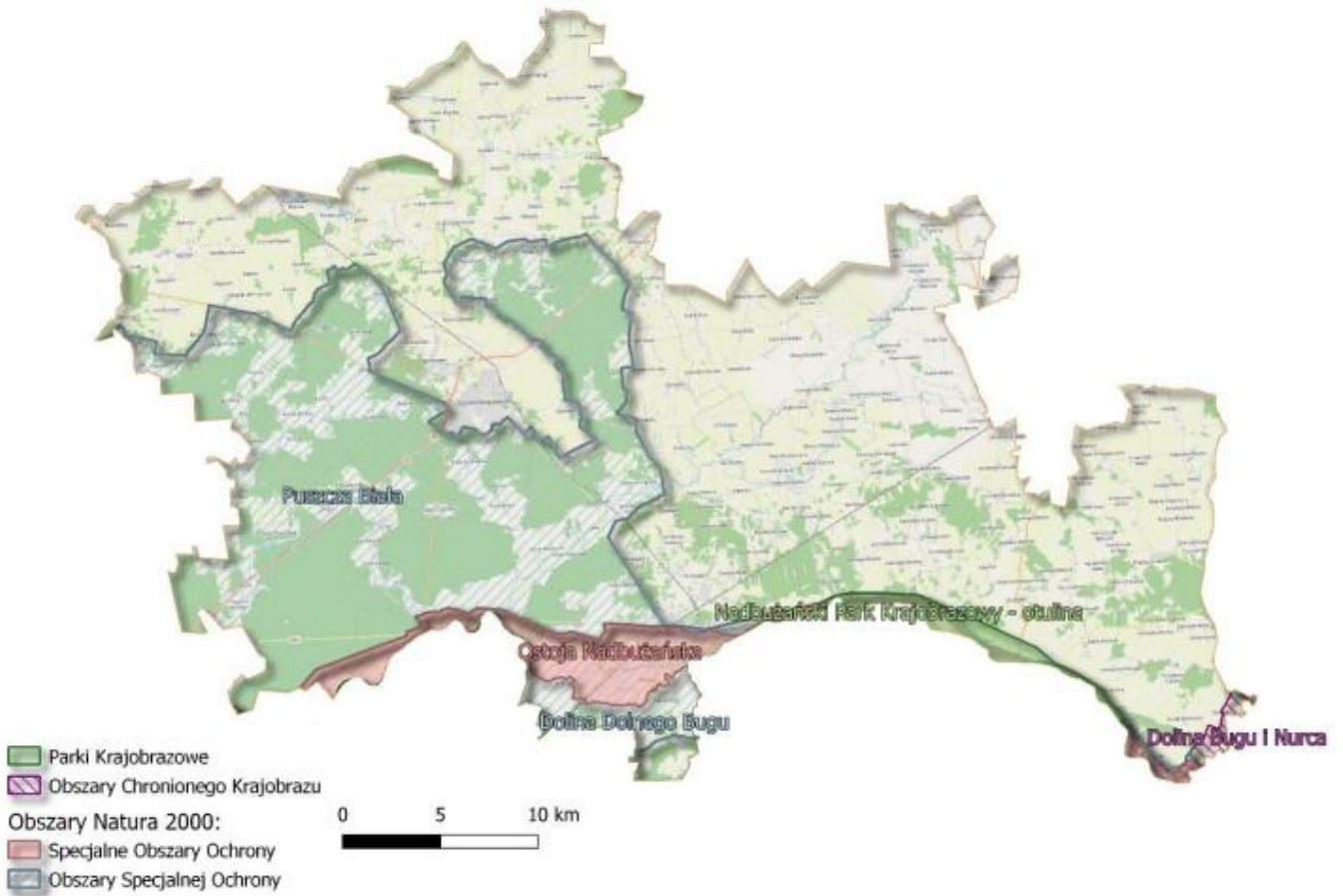
Wśród terenów wyróżniających się pod względem warunków przyrodniczych wymienić można:

- Nadbużański Park Krajobrazowy - obejmuje obszar o powierzchni 74 136,5 ha, w tym dolinę rzeki Bug w obrębie gmin: Nur i Zaręby Kościelne. Wraz z otuliną powierzchnia Parku wynosi 113 671,7 ha.
- Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Bugu i Nurca - obejmuje obszar o powierzchni 2 921 ha. W jego skład wchodzi część gminy Nur o powierzchni 771,5 ha.

Oprócz wymienionych obszarów ochronie podlegają również 33 pomniki przyrody, w zdecydowanej większości są to drzewa lub ich skupiska.

Obszarami Natura 2000 są:

- Obszar specjalnej ochrony ptaków Puszcza Biała PLB 140007. Puszcza o powierzchni 64 tys. ha jest jednym z największych kompleksów leśnych na Mazowszu, usytuowany w widłach Narwi i Bugu, w kierunku wschodnim sięga do gmina Małkinia Górna. Przez puszcze przepływają dopływy Narwi i Bugu: Brok, Struga, Truchętka, Turka, Wymarkacz. Teren w większości pokryty jest lasami iglastymi - sośninami oraz w niewielkim stopniu występują tu drzewostany dębowo-grabowe, jesionowo-olszowe i olszowe.
- Dolina Dolnego Bugu - obszar specjalnej ochrony ptaków PLB140001. Obszar o powierzchni ponad 60 tys. ha, który znajduje się na terenie województwa mazowieckiego, w większości w regionie ostrołęcko-siedleckim, rozciągając się wzdłuż 260 km odcinka rzeki Bug od ujścia Krzny aż do Jeziora Zegrzyńskiego. Większość terenu stanowią siedliska rolnicze w formie suchych pastwisk oraz tereny bagienne w okolicach ujść dopływów Bugu.
- Ostoja Nadbużańska - specjalny obszar ochrony siedlisk PLH140011. Obszar specjalnej ochrony ptaków PLB140001. Ostoja obejmuje ok. 260 km odcinek doliny Bugu od ujścia Krzny do Jeziora Zegrzyńskiego. Większość doliny pokrywają suche, ekstensywnie użytkowane pastwiska. Obszary bagienne są usytuowane głównie przy ujściach rzek dopływów Bugu oraz wokół pozostałych fragmentów dawnych koryt rzecznych.

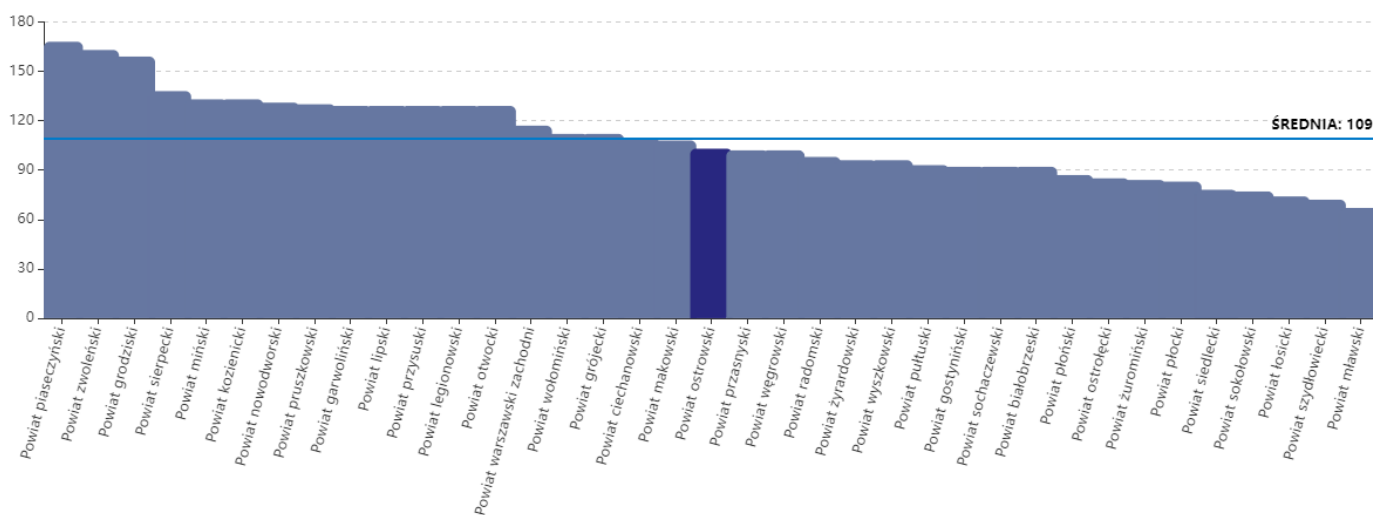
Rysunek 14. Formy ochrony przyrody na terenie powiatu ostrowskiego, źródło: Program ochrony środowiska dla Powiatu Ostrowskiego

6. Kultura i rekreacja

Diagnozę sfery działalności związanej z kulturą i rekreacją przeprowadzono z wykorzystaniem Systemu Monitorowania Usług Publicznych, opierającej się na danych GUS. Dane pozwalają badać wybrane wskaźniki związane z działalnością powiatu na tle innych jednostek powiatowych województwa mazowieckiego.

Liczba czytelników bibliotek

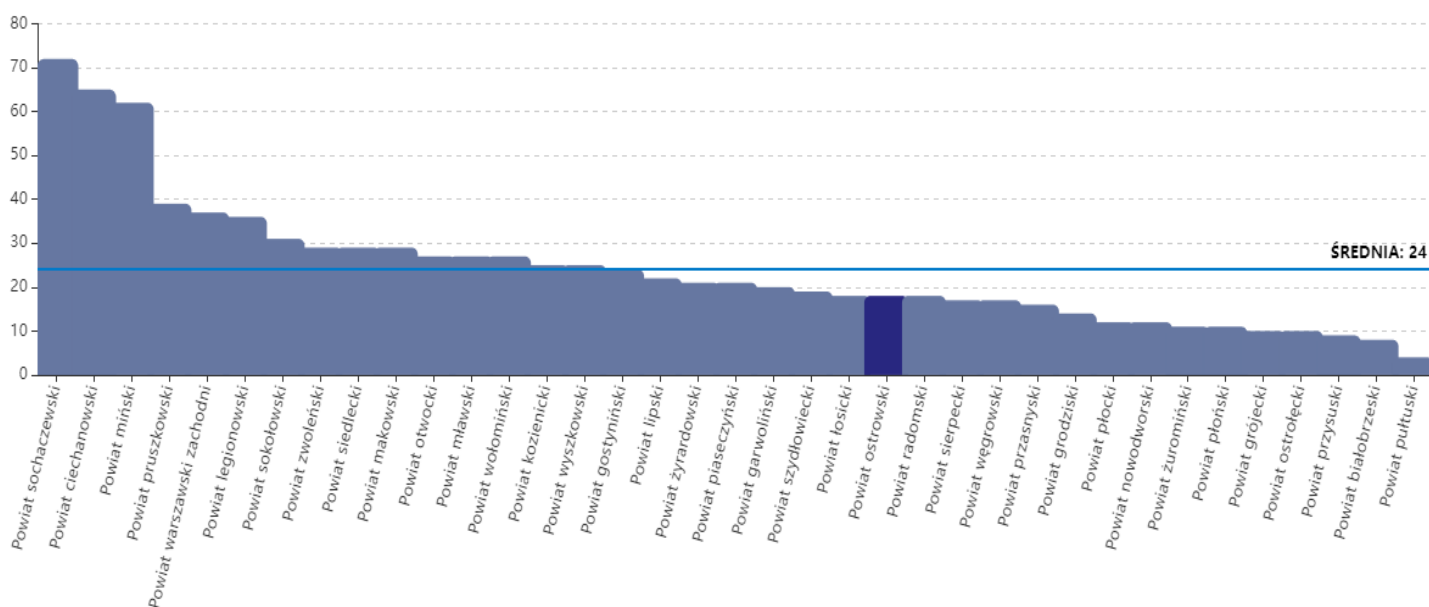
Wspieranie rozwoju czytelnictwa poprzez zapewnienie dostępu do zasobów książek, czasopism, wydawnictw oraz publikacji cyfrowych wzmacnia kompetencje, tożsamość kulturową oraz daje możliwość aktywnego uczestnictwa mieszkańców w kulturze. Aktywność tę badać można m.in. poprzez liczbę czytelników bibliotek publicznych. Dla powiatu ostrowskiego, liczba ta spada. W 2010 r. na 1000 mieszkańców przypadało 143 czytelników bibliotek, w 2021 r. na 1000 mieszkańców przypadało już tylko 103 czytelników bibliotek. Szczególny duży spadek przyniósł rok 2020, gdzie związku należy upatrywać z epidemią COVID-19. Na tle powiatów regionu mazowieckiego, wskaźnik ten kształtuje się jednak tylko nieznacznie poniżej średniej.

Rysunek 15 Wskaźnik liczby czytelników bibliotek powiatu ostrowskiego na tle innych powiatów, źródło: System monitorowania usług publicznych

Liczba uczestników zajęć w wybranych instytucjach kultury na 1000 mieszkańców

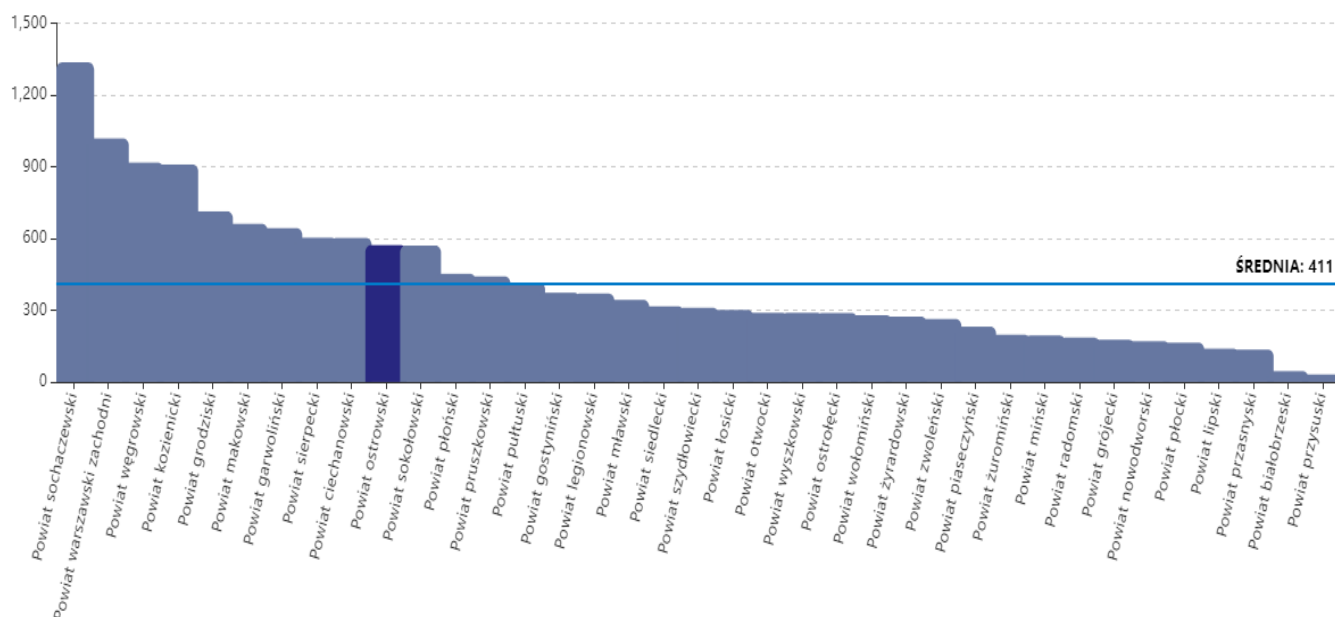
Wskaźnik prezentuje liczbę uczestników zajęć prowadzonych w formie grup artystycznych, kół/klubów/sekcji, kursów prowadzonych przez centrum kultury, dom kultury, ośrodek kultury, klub, świetlicę, a także lekcji muzealnych i teatralnych oraz warsztatów prowadzonych przez muzea i teatry przypadającą na tysiąc mieszkańców. Dla powiatu ostrowskiego wskaźnik ten wynosi 18 osób na 1000 mieszkańców i jest niższy od średniej porównawczej wynoszącej 24 osoby na 1000 mieszkańców.

Rysunek 16. Liczba uczestników zajęć w wybranych instytucjach kultury na 1000 mieszkańców na tle innych powiatów, źródło: System monitorowania usług publicznych

Liczba uczestników imprez kulturalnych

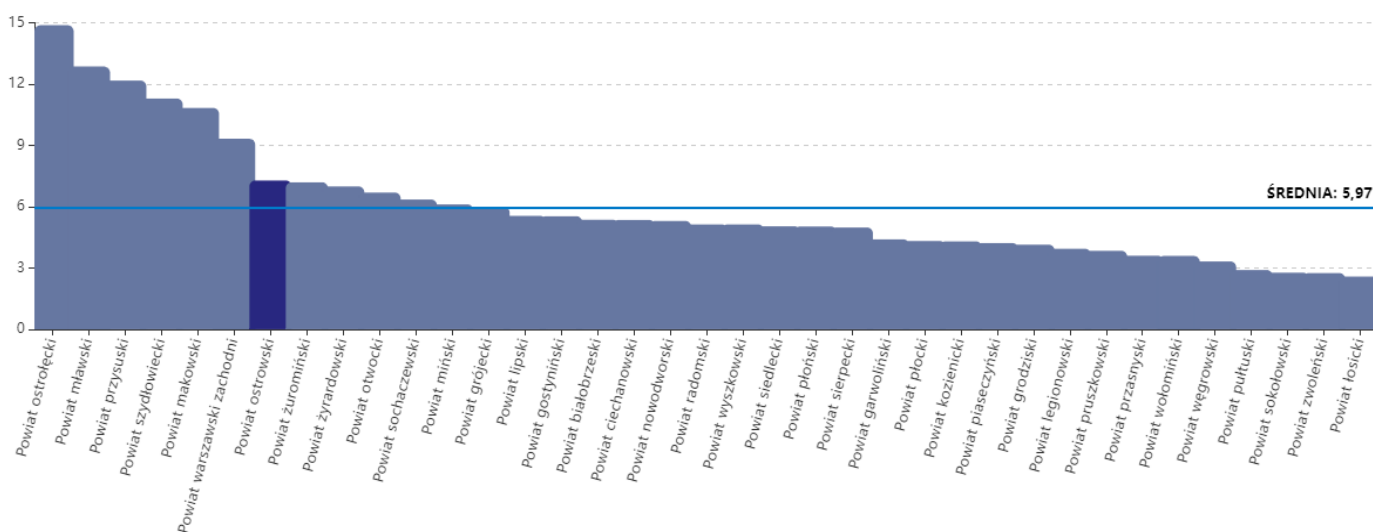
Wskaźnik prezentuje liczbę uczestników imprez i wydarzeń kulturalnych organizowanych przez instytucje kultury (instytucje artystyczne i rozrywkowe, kina, muzea i galerie oraz centra kultury, domy kultury, ośrodki kultury, kluby i świetlice) na przypadającą na 1000 mieszkańców w ciągu roku. Dla powiatu ostrowskiego wskaźnik ten wynosi 572 osoby na 1000 mieszkańców i jest wyższy od średniej porównawczej wynoszącej 411 osób na 1000 mieszkańców.

Rysunek 17. Liczba uczestników imprez kulturalnych na 1000 mieszkańców na tle innych powiatów, źródło: System monitorowania usług publicznych

Obiekty rekreacyjno-sportowe

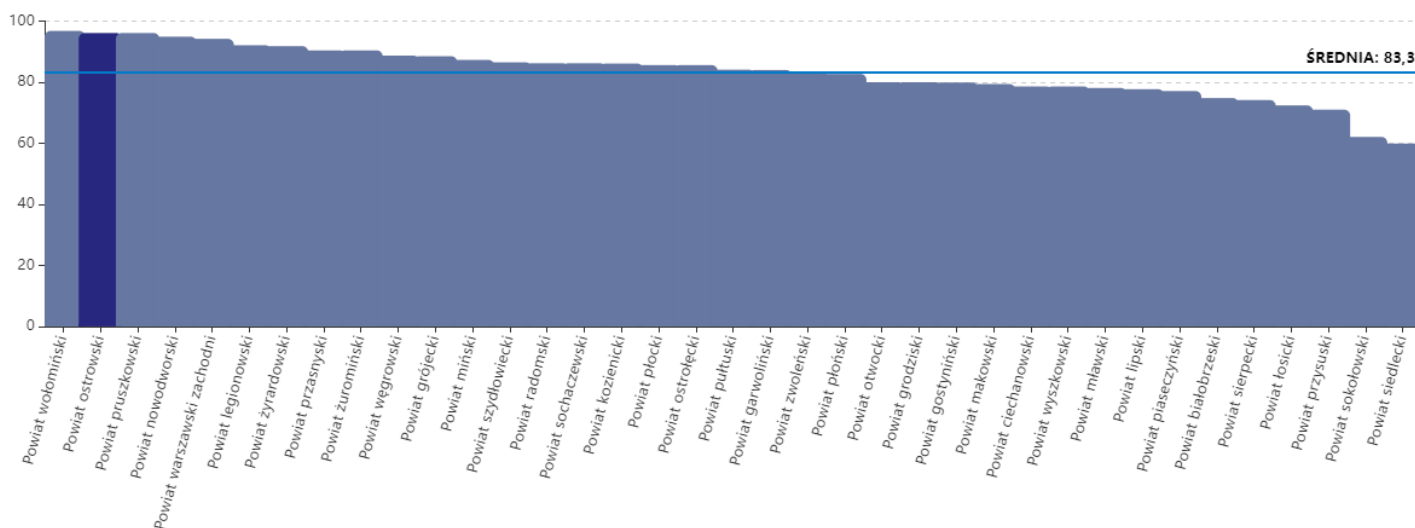
Wskaźnik określa liczbę obiektów rekreacyjno-sportowych (tj. stadionów, boisk, hal i sal sportowych, kortów tenisowych otwartych i krytych, pływalni sportowych otwartych i krytych, lodowisk sztucznie mrożonych niezadaszonych oraz krytych, skateparków, strzelnic, siłowni zewnętrznych), przypadających na 10 tys. mieszkańców. Dla powiatu ostrowskiego wskaźnik ten wynosi 7,42 obiektu na 10 000 mieszkańców i jest wyższy od średniej porównawczej wynoszącej 5,97 obiektów na 10 000 mieszkańców.

Rysunek 18. Liczba obiektów rekreacyjno-sportowych na 10 000 mieszkańców na tle innych powiatów, źródło: System monitorowania usług publicznych

Stopień wykorzystania obiektów rekreacyjno-sportowych

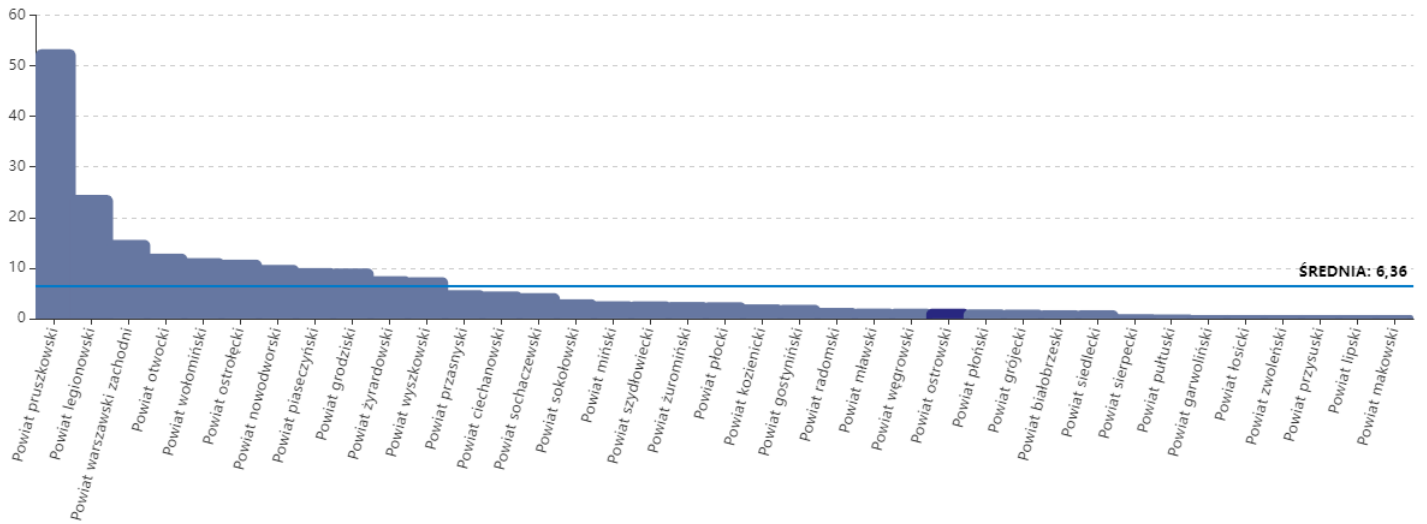
Wskaźnik określa stopień wykorzystania obiektów rekreacyjno-sportowych, wyrażony stosunkiem dni w roku, w których obiekty były użytkowane w celach rekreacyjno-sportowych do liczby dni w roku, w których obiekty były czynne (otwarte). Dla powiatu ostrowskiego wskaźnik ten wynosi 96,1% i jest wyższy od średniej porównawczej wynoszącej 83,3%. Stopień wykorzystania obiektów jest zatem bardzo wysoki.

Rysunek 19. Stopień wykorzystania obiektów rekreacyjno-sportowych na tle innych powiatów, źródło: System monitorowania usług publicznych

Długość ścieżek rowerowych

Wskaźnik określa długość ścieżek rowerowych w km w przeliczeniu na 100 km² powierzchni. Dla powiatu ostrowskiego wartość wskaźnika jest bardzo niska i wynosi 1,96 km ścieżek na 100 km² powierzchni, podczas gdy średnia dla powiatów regionu wynosi 6,56 km, zaś w sąsiednim powiecie ostrołęckim 11,95 km – dziesięciokrotnie więcej niż w powiecie ostrowskim. Niska wartość wskaźnika wynika po części z faktu, iż do jego obliczania nie są brane pod uwagę trasy i drogi leśne (w tym leśne drogi pożarowe), które mogą pełnić funkcję rekreacyjną ale nie są oficjalnie zaklasyfikowane jako ścieżki rowerowe.

Rysunek 20. Zagęszczenie ścieżek rowerowych na tle innych powiatów, źródło: System monitorowania usług publicznych

7. Infrastruktura sieciowa

Dostępność infrastruktury sieciowej na terenie powiatu jest zróżnicowana w zależności od obszaru. Na obszarach wiejskich dostępność ta jest znacząco niższa, niż na obszarach miejskich. W szczególności dostrzegalne jest to w przypadku infrastruktury gazowej.

Tabela 5. Dostęp do infrastruktury sieciowej, źródło: Bank Danych Lokalnych

KATEGORIA	JEDNOSTKA MIARY	2017	2018	2019	2020	2021
Dostęp do sieci wodociągowej ogółem	%	79,0	85,9	86,9	87,3	87,0
Dostęp do sieci kanalizacyjnej ogółem	%	22,8	28,1	29,3	29,6	29,5
Dostęp do sieci wodociągowej w miastach*	%	74,0	90,8	91,1	91,5	89,2
Dostęp do sieci kanalizacyjnej w miastach*	%	50,6	62,5	63,0	64,4	63,0
Dostęp do sieci wodociągowej na wsi*	%	80,8	84,1	85,4	85,8	86,2
Dostęp do sieci kanalizacyjnej na wsi*	%	12,7	15,3	16,7	16,6	16,6
Dostęp do sieci gazowej w miastach*	%	79,0	85,9	86,9	87,3	87,0
Dostęp do sieci gazowej na wsi*	%	22,8	28,1	29,3	29,6	29,5

*Jako obszar miejski uznaje się m. Ostrów Mazowiecka oraz m. Brok, pozostały obszar powiatu to obszar wiejski

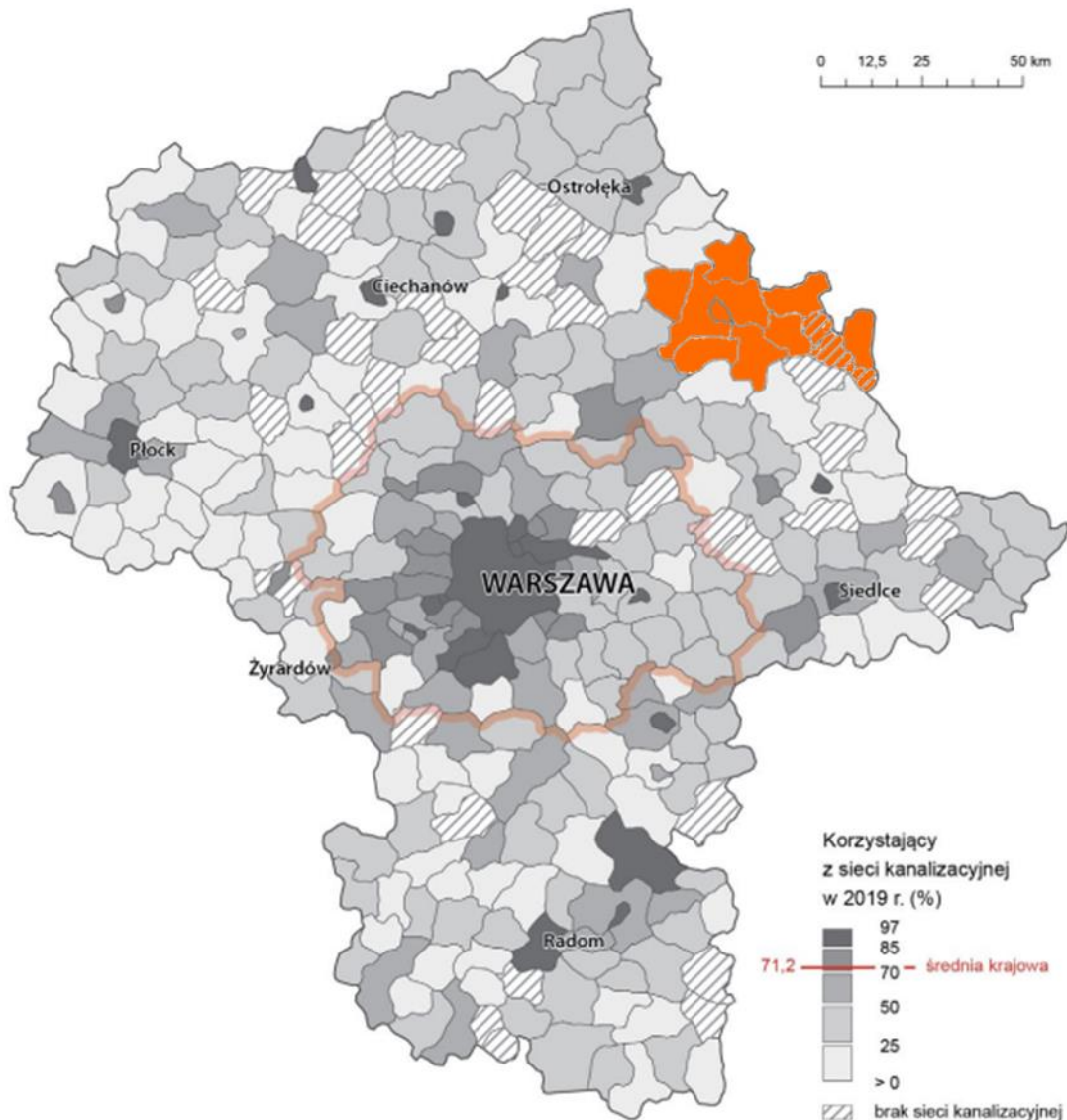
W tabeli poniżej przedstawiono strukturę zużycia energii elektrycznej. Od 2017 r. wzrasta liczba odbiorców energii elektrycznej. Wzrasta również zużycie energii elektrycznej i to w stopniu większym niż przybywa odbiorców energii. Dzieje się to pomimo obserwowanego w ostatnich latach wzrostu inwestycji w odnawialne źródła energii oraz inwestycji związanych z efektywnością energetyczną. Ponieważ celem Unii Europejskiej jest uzyskanie tzw. zeroenergetycznego wzrostu gospodarczego tzn. utrzymanie obecnego poziomu konsumpcji energii przy zachowaniu wzrostu gospodarczego), konieczne jest pochylenie się nad problemem efektywności energetycznej czy to poprzez kampanie edukacyjne czy poprzez działania inwestycyjne.

Tabela 6. Zużycie energii na terenie powiatu ostrowskiego, źródło: Bank Danych Lokalnych

KATEGORIA	JEDNOSTKA MIARY	2017	2018	2019	2020	2021
odbiorcy energii elektrycznej ogółem	osób	26 040	26 784	26 926	27 111	27 328
odbiorcy energii elektrycznej na wsi	osób	16 606	16 934	17 144	17 218	17 350
zużycie energii elektrycznej ogółem	MWh	58 343	60 968	61 519	62 388	63 385
zużycie energii elektrycznej na wsi	MWh	39 926	41 557	42 216	43 123	44 126
zużycie energii elektrycznej na 1 mieszkańca ogółem	MWh/os.	791,1	830,4	842,3	859,8	879,2
zużycie energii elektrycznej na 1 mieszkańca na wsi	MWh/os.	814,0	851,7	871,3	896,0	922,4

Niski stan dostępności do sieci kanalizacyjnej na terenie powiatu obrazuje mapa wojewódzka.

Rysunek 21. Odsetek osób korzystających z sieci kanalizacyjnej na terenie województwa mazowieckiego (obszar Powiatu Ostrowskiego oznaczono pomarańczowym wypełnieniem), źródło: Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckie 2030+ Innowacyjne Mazowsze

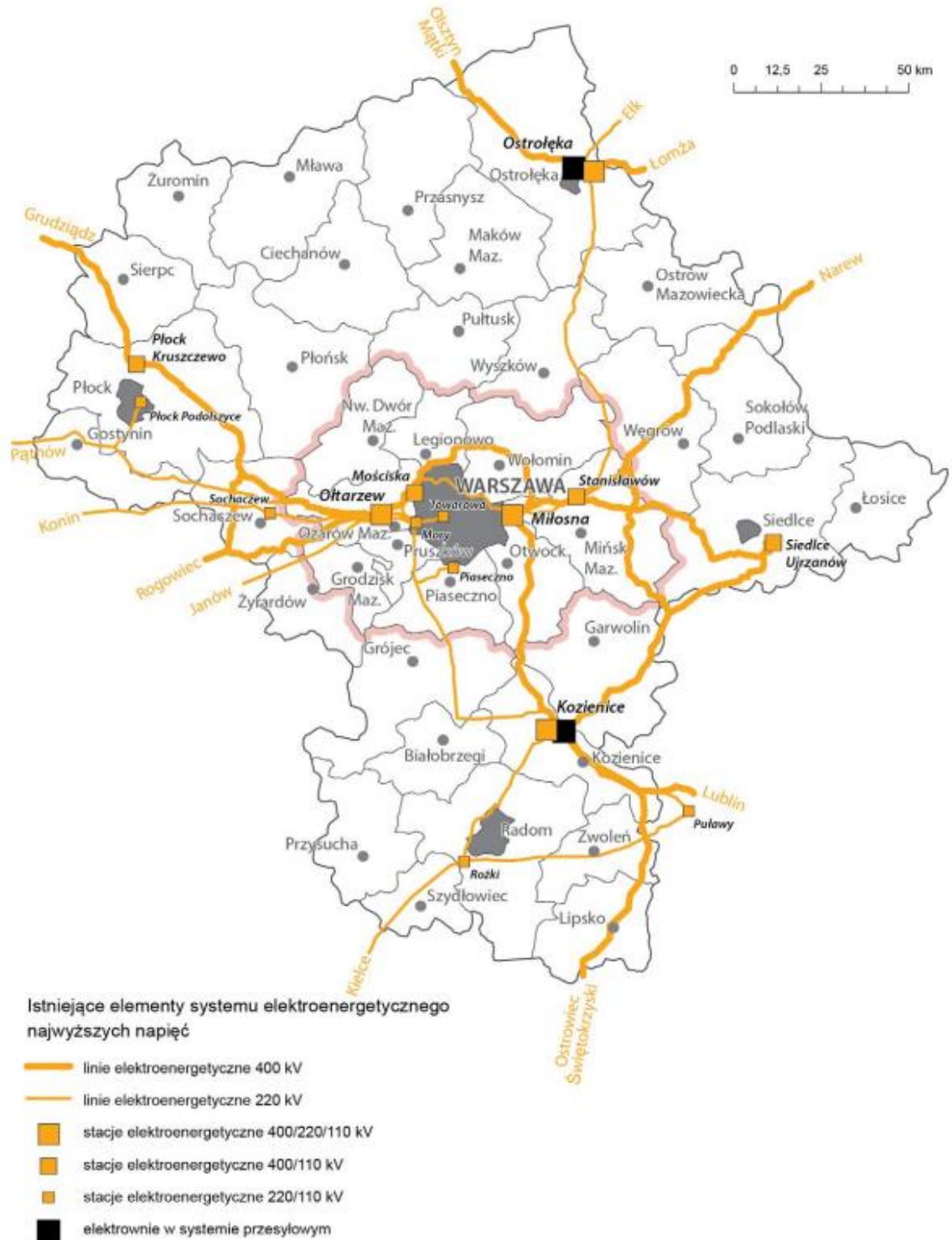
Powiat Ostrowski zaopatrywany jest w energię elektryczną z krajowego systemu elektroenergetycznego. Zasilanie odbywa się poprzez Główny Punkt Zasilania (GPZ) Ostrów Mazowiecka.

Na terenie Powiatu zlokalizowane są:

- linie napowietrzne wysokiego napięcia (WN) 110 kV,
- linie napowietrzne i kablowe średniego napięcia (SN) 15 kV,
- linie napowietrzne i kablowe niskiego napięcia (nN),
- stacje transformatorowe SN/nN.

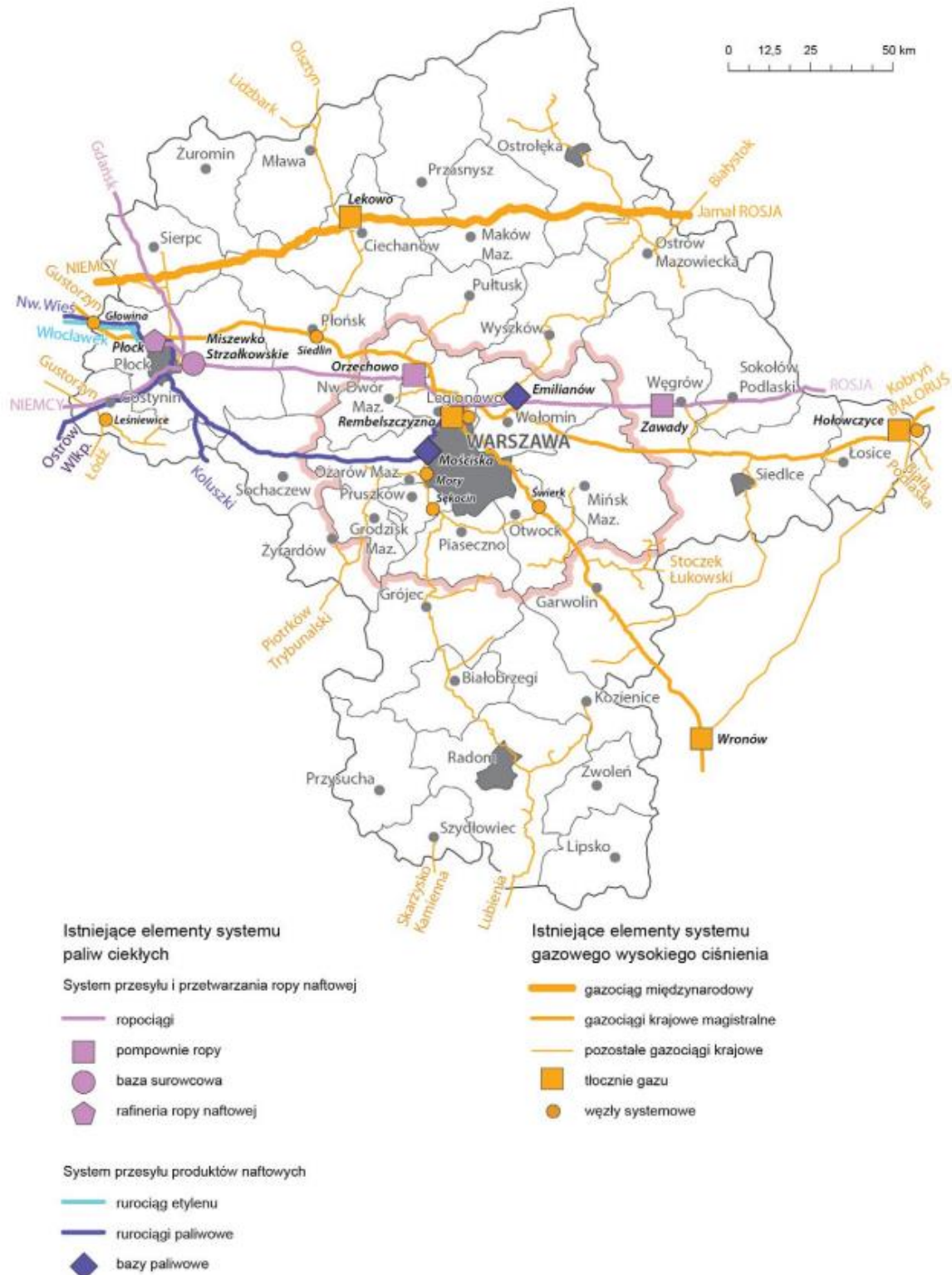
W chwili obecnej nie identyfikuje się ryzyka przerwania ciągłości dostaw energii elektrycznej, które można by przewidzieć. Jak wiadomo, system energetyczny narażony jest na typowe zagrożenia dla obszaru o znacznym rozproszeniu zabudowy, a więc awarie wynikające ze spadków napięć wywołanych anomaliami pogodowymi takim jak wiatr, wyładowania atmosferyczne, oblodzenie etc. Na bieżąco wykonywane są prace modernizacyjne polegające na utrzymaniu urządzeń i linii elektroenergetycznych w dobrym stanie technicznym. Ociążenie systemu może nastąpić w wyniku poprawy efektywności energetycznej gospodarstw domowych oraz popularyzacji zastosowania OZE. Wśród działań inwestycyjnych identyfikuje się przede wszystkim zbrojenie energetyczne obszarów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową jak również niezbędne prace konserwatorskie i modernizacyjne.

Mapę sieci elektroenergetycznych o charakterze przesyłowym (wysokich napięć), przedstawiono poniżej.

Rysunek 22. System elektroenergetyczny na terenie województwa mazowieckiego, źródło: Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckie 2030+ Innowacyjne Mazowsze

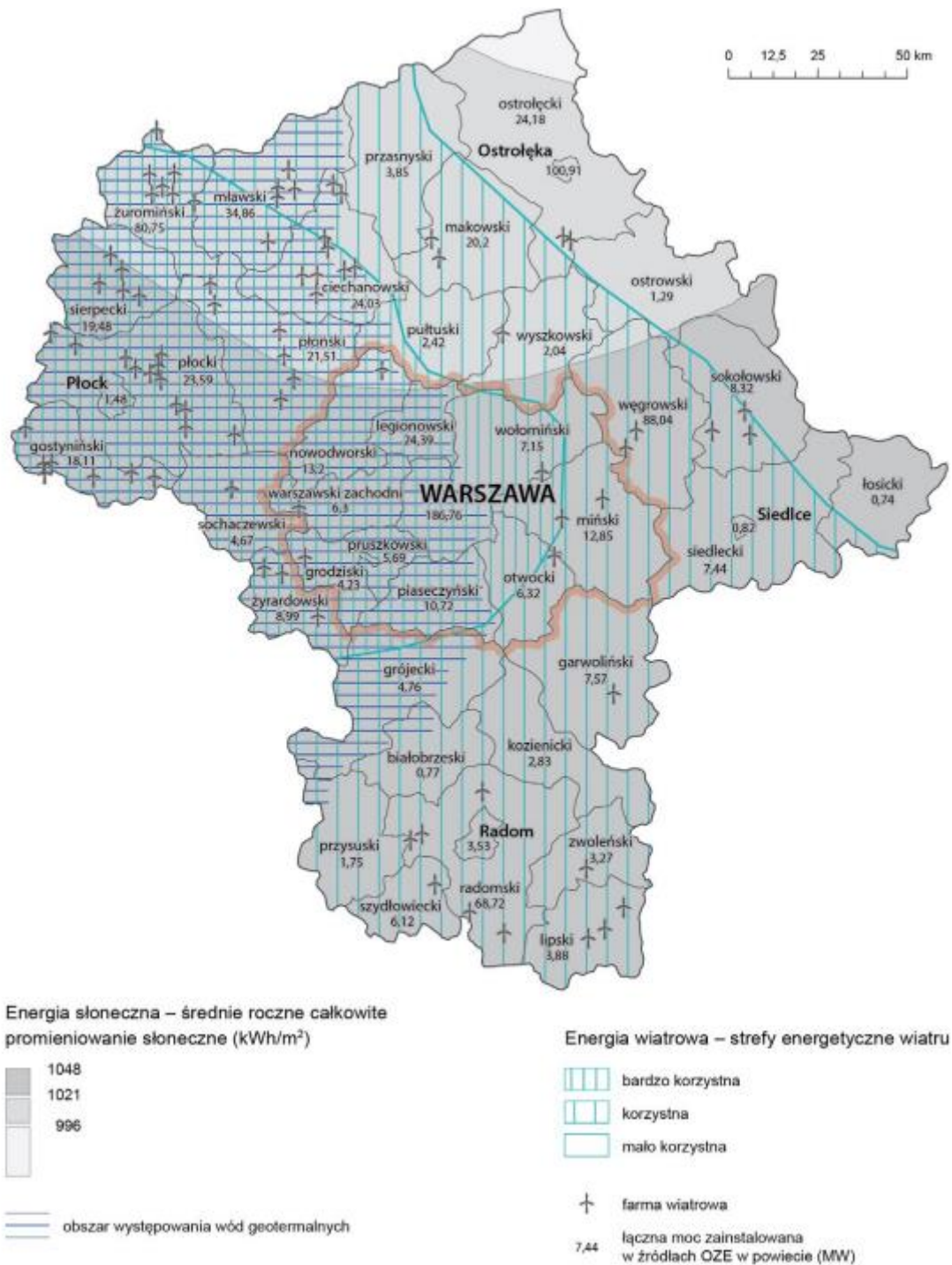
Przebieg elementów systemu gazowego i paliwowe na terenie województwa mazowieckiego przedstawia mapa zamieszczona poniżej. Przez teren powiatu ostrowskiego przebiega linia gazociągu Jamalskiego oraz dwie magistrale gazowe.

Rysunek 23. Infrastruktura paliwowa na terenie województwa mazowieckiego, źródło: Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckie 2030+ Innowacyjne Mazowsze

Uzupełnieniem infrastruktury sieciowej może i wręcz powinna, być infrastruktura źródeł odnawialnych. Niestety wedle istniejących prognoz, powiat ostrowski nie wykazuje dużego potencjału ani w zakresie rozwoju energetyki wiatrowej ani słonecznej, co przedkłada

się na wskaźnik łącznej mocy zainstalowanej w źródłach OZE na terenie województwa, który jest jednym z najniższych.

Rysunek 24. Potencjał rozwoju energetyki odnawialnej na terenie województwa mazowieckiego, źródło: Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+ Innowacyjne Mazowsze

Infrastruktura sieciowa ma kluczowe znaczenie w zakresie dobrostanu i jakości życia, ale wpływa również na kwestie związane z ochroną środowiska. Dostępność sieci gazowej jest kluczową alternatywą dla indywidualnych, węglowych źródeł ciepła, podczas gdy kanalizacja ma istotne znaczenie dla lokalnej jakości wód. Zarządzanie i rozwój infrastruktury sieciowej, nie jest jednak zadaniem samorządu na szczeblu powiatowym. Inaczej ma się sprawa z infrastrukturą drogową. Zestawienie długości dróg powiatowych według typów dróg wskazano w tabeli. Pozytywnym trendem jest zmniejszenie się długości dróg o charakterze nieutwardzonym.

Tabela 7 Struktura dróg powiatowych, źródło: Bank Danych Lokalnych

TYP DROGI/ROK	2017	2018	2019	2020	2021
o nawierzchni twardej	423,0	421,8	425,3	425,3	431,1
o nawierzchni twardej ulepszonej	423,0	421,8	425,3	425,3	431,1
o nawierzchni gruntowej	55,0	53,8	49,2	49,2	48,9

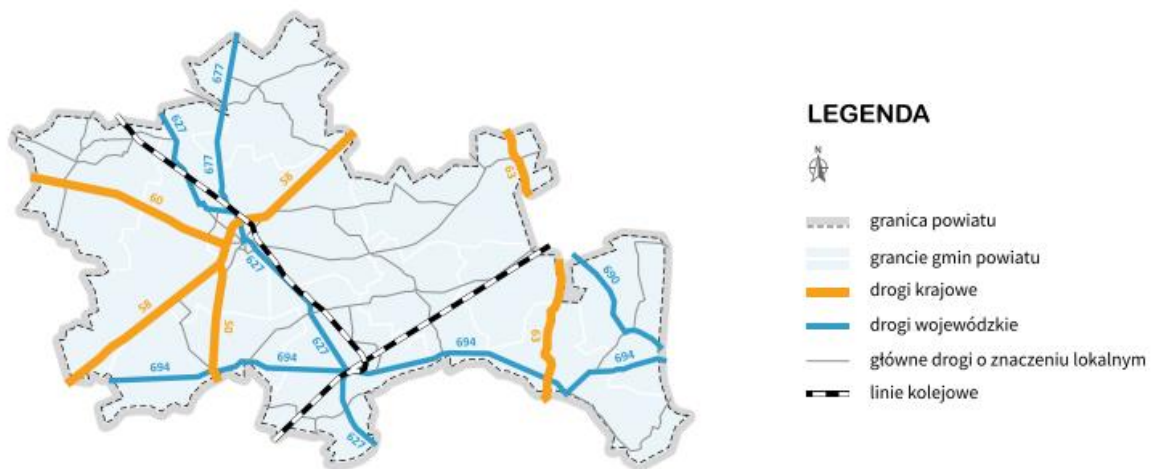
Główne drogi w Powiecie tworzą promienisty układ, którego centrum stanowi Miasto Ostrów Mazowiecka.

Główny układ komunikacyjny tworzą:

- trasa europejska E67 (droga ekspresowa S8) – na odcinku Przyjmy k. Poręby do Prosenicy (około 35 km), układ południowy zachód–północny wschód
- droga krajowa 50 – na odcinku Brok – Ostrów Mazowiecka (około 11 km), układ południe-północ,
- droga krajowa 60 – na odcinku Ulasek – Ostrów Mazowiecka (około 18 km). układ zachód-wschód,
- droga krajowa 63 – pierwszy odcinek Nur – Godlewo Wielkie około 8,5 km, układ południe-północ. Drugi odcinek Zaręby-Bolędy – Ołdaki-Polonia około 5,5 km, układ południowy wschód-północny zachód,
- droga wojewódzka 677 – dwa dwóch odcinkach o łącznej długości około 15 km, układ północny wschód–południowy zachód,
- droga wojewódzka 627 – przebiegająca przez cały powiat od Jelonek na północy do Poniatowa na południu o łącznej długości niespełna 40 km, układ północny wschód–południowy zachód,
- droga wojewódzka 694 – przebiegająca wzdłuż południowej granicy powiatu na odcinku Poręby-Kocemba – Ciechanowiec o łącznej długości około 55 km, układ zachód-wschód,

- droga wojewódzka 690 – przebiegająca na odcinku Czyżew – Nowodwory o długości niespełna 10 km, układ północny zachód-południowy wschód.

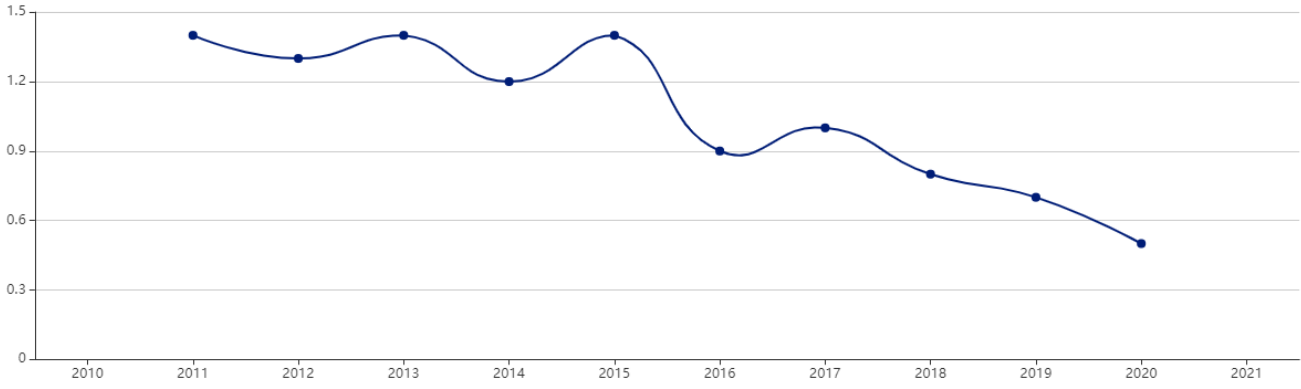
Sieć uzupełniają drogi powiatowe (około 480 km) oraz gminne (około 1400 km), które mają znaczenie głównie w ruchu lokalnym. Nawierzchnia dróg w większości jest utwardzona, a jej stan określa się jako zadowalający. Powiat nie organizuje własnego transportu publicznego. Komunikacja zbiorowa dostępna jest dzięki ofercie prywatnych przewoźników wykonujących trasy do głównych miast regionu.

Rysunek 25 Układ drogowy powiatu, źródło: Strategia rozwoju elektromobilności na terenie Powiatu Ostrowskiego na lata 2020-2035

Jednym z kluczowych wskaźników jakości infrastruktury jest jej bezpieczeństwo i jak wskazują dane, w parametrze tym obserwować można istotną poprawę.

Liczba wypadków drogowych zmalała z 58 w roku 2017 do 49 w roku 2021, równocześnie liczba rannych w wypadkach drogowych zmalała z 63 w roku 2017 do 55 w roku 2021. Wskaźnik liczby wypadków na 1000 mieszkańców obrazuje wykres. Średnia ogólnopolska wynosi 0,78 wypadków/1000 mieszkańców. Bezpieczeństwo na drogach powiatu ostrowskiego, jest więc lepsze w porównaniu do statystyk ogólnokrajowych.

Rysunek 26 Liczba wypadków drogowych w powiecie ostrowskim na 1000 mieszkańców, źródło: System monitorowania usług publicznych

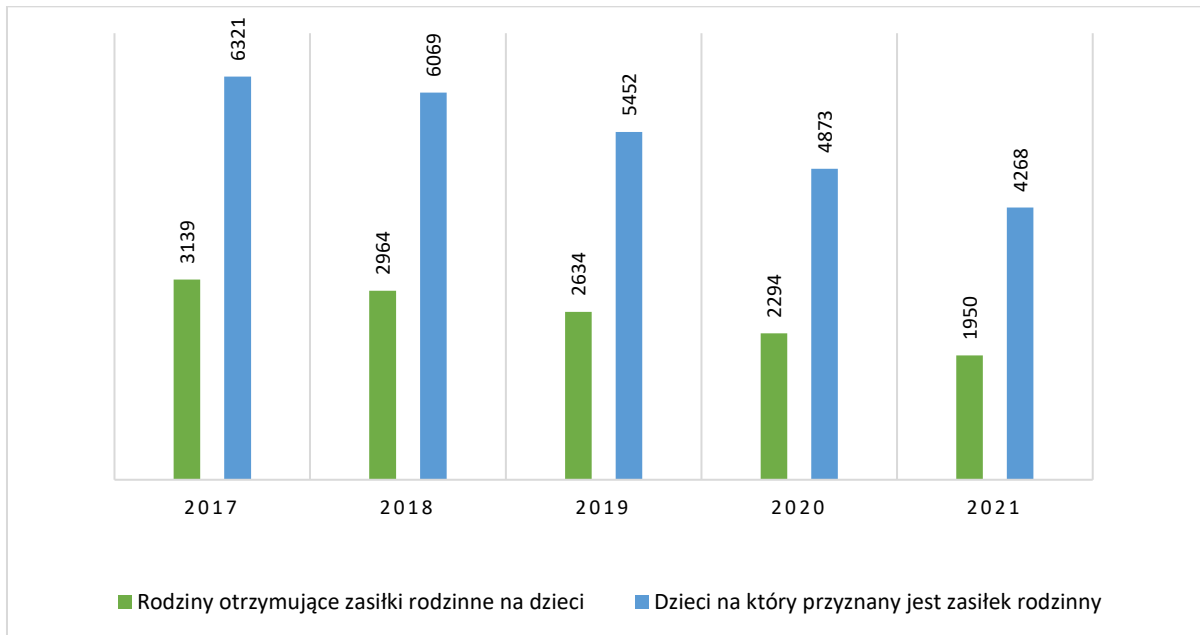
8. Polityka społeczna i ochrona zdrowia

Działania z zakresu polityki społecznej realizują gminne i miejskie Ośrodki Pomocy Społecznej. Ośrodki świadczą zróżnicowaną pomoc finansową, jak i rzeczową w formie:

- zasiłków celowych;
- specjalnych zasiłków celowych ;
- zasiłków celowych na zakup żywności;
- zasiłków celowych na pokrycie strat poniesionych w wyniku zdarzenia klęskowego;
- zasiłków okresowych;
- zasiłków stałych;
- opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające niektóre świadczenia;
- finansowania kosztów posiłków dzieci w szkołach i przedszkolach;
- finansowania kosztów pobytu w DPS;
- finansowania kosztów pobytu dzieci w rodzinach zastępczych i domach dziecka;
- finansowania usług opiekuńczych;
- finansowania kosztów pobytu w Ośrodkach dla bezdomnych;
- dodatków mieszkaniowych;
- dodatków energetycznych;
- finansowania kosztów pogrzebu;
- wypłaty świadczeń rodzinnych, alimentacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych;
- zakup art. żywnościowych;
- zakup węgla;
- zakup lekarstw;
- zakup obuwia i odzieży;
- świąteczne paczki żywnościowe;
- pomoc w formie przydzielenia rodzinom asystenta rodziny.

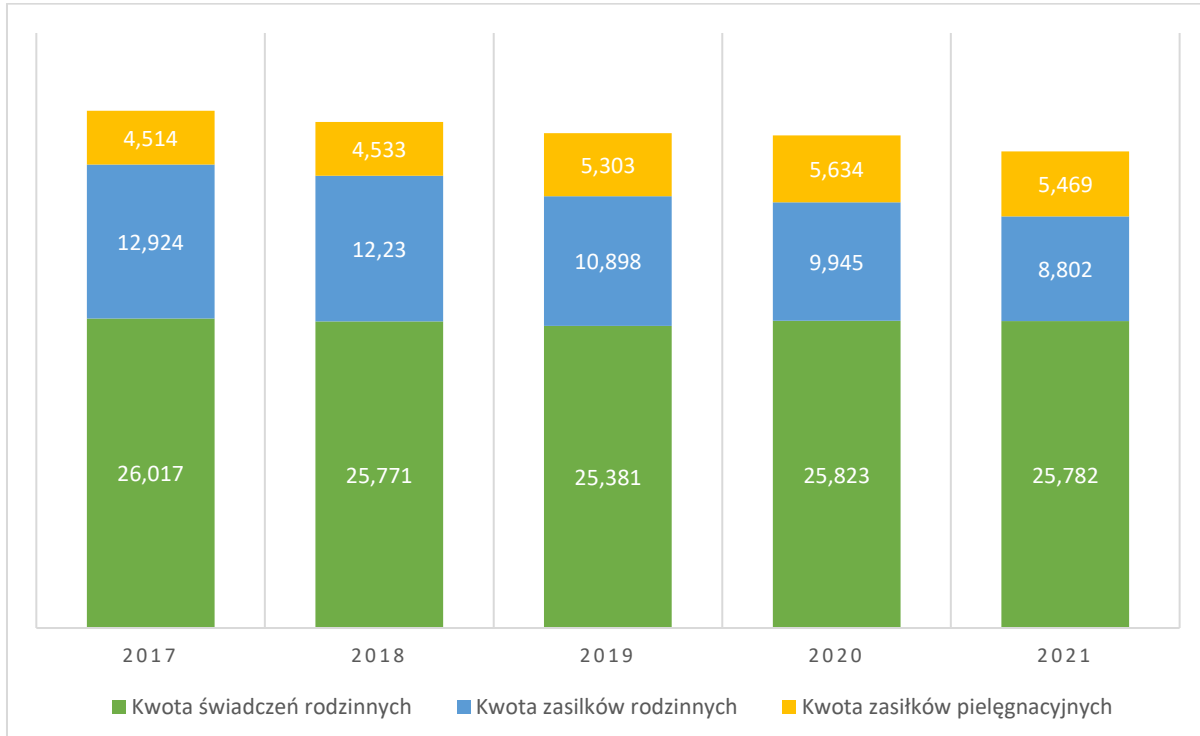
Względem roku 2017 liczba rodzin korzystających ze wsparcia w formie zasiłków na świadczenia rodzinne spadła o ok. 1/3. Podobnie liczba dzieci, na które ten zasiłek był wypłacany – spadek nastąpił z 3 139 dzieci w roku 2017 do 1950 dzieci w roku 2020. Choć w latach 2014-2016 trend miał charakter negatywny, to od 2016 r. obserwować już można w tym obszarze dynamiczny spadek. Widać w tym korelację z wprowadzonym od 1 kwietnia 2016 r. programem społecznym

„Rodzina 500 plus”, który wspiera (w początkowym okresie zwłaszcza rodziny najuboższe) w wychowaniu dzieci poprzez comiesięczne świadczenia wychowawcze na każde dziecko.

Rysunek 27 Rodziny i dziecina które przyznany został zasiłek rodzinny, źródło: Bank Danych Lokalnych

Wraz ze spadkiem liczby beneficjentów pomocy społecznej spadają wydatki budżetowe na ten cel.

Rysunek 28 Wydatki budżetowe związane ze świadczeniami społecznymi, źródło: Bank Danych Lokalnych

Zestawienie danych o liczbie mieszkańców – beneficjentów pomocy społecznej, przedstawiono w tabeli. Pozytywnym trendem jest spadek odsetka mieszkańców korzystających z pomocy społecznej, jednak pozostaje pytanie, czy wynika to z faktycznego wzrostu zamożności, czy też brak rewaloryzacji progów uprawniających do otrzymania świadczenia.

Tabela 8 Beneficjenci pomocy społecznej – dane statystyczne, źródło: Bank Danych Lokalnych

	2017	2018	2019	2020	2021
Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej (liczba osób)	b.d.	b.d.	3 833	3 319	2 980
Gospodarstwa domowe korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej	2 021	1 812	1 733	1 524	1 374
Procent mieszkańców korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej	6,8%	5,9%	5,4%	4,6%	4,2%
Rodziny posiadające kartę dużej rodziny	987	1 100	2 039	2 364	b.d.
Liczba Rodziny otrzymujące zasiłki rodzinne na dzieci	3 139	2 964	2 634	2 294	1 950
Liczba Dzieci na który przyznany jest zasiłek rodzinny	6 321	6 069	5 452	4 873	4 268
Rodziny dotknięte ubóstwem (pobierające świadczenia)	1 464	1 104	955	875	784

W obszarze działalności leczniczej, powiat jest podmiotem (zgodnie z ustawą o działalności leczniczej) podmiot tworzący Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Ostrowi Mazowieckiej.

Strukturę organizacyjną Samodzielnego Publicznego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej w Ostrowi Mazowieckiej (zwanego dalej Szpitalem) stanowią zakłady lecznicze podmiotu leczniczego wyodrębnione ze względu na rodzaj wykonywanej działalności:

- Szpital Powiatowy im. Marii Skłodowskiej- Curie jako jednostka organizacyjna, w ramach której działalność realizowana jest w 10 oddziałach szpitalnych. Liczba łóżek dostępnych dla pacjentów we wszystkich oddziałach wynosi 199.
- Ambulatorium Świadczeń Zdrowotnych, w skład którego wchodzi następujące jednostki organizacyjne:
  - Powiatowa Przychodnia Specjalistyczna
  - Dział Diagnostyki Medycznej
  - Dział Rehabilitacji Leczniczej

Głównym zadaniem Szpitala jest wykonywanie działalności leczniczej, polegającej na udzielaniu świadczeń zdrowotnych i promocji zdrowia, w szczególności podejmowaniu działań na rzecz

ochrony oraz poprawy stanu zdrowia ludności poprzez organizowanie i prowadzenie działalności leczniczej, profilaktycznej i rehabilitacyjnej oraz stałe podnoszenie, jakości świadczonych usług, propagowanie zachowań prozdrowotnych i przestrzeganie praw pacjenta.

Celem Szpitala jest udzielanie świadczeń zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych osobom ubezpieczonym oraz innym pacjentom uprawnionym do tych świadczeń na podstawie odrębnych przepisów nieodpłatnie, za częściową lub całkowitą odpłatnością. Poziom dostępności dla pacjentów do świadczeń zdrowotnych uzależniony jest od rodzaju oraz wielkości kontraktów zawartych z NFZ. Taka sytuacja powoduje, że występują kolejki oczekujących na usługi medyczne, np. w zakresie ambulatoryjnej opieki specjalistycznej (Poradnia Endokrynologiczna, Poradnia Kardiologiczna).

Szpital w Ostrowi Mazowieckiej jako podmiot leczniczy niebędący przedsiębiorcą udziela również komercyjnych świadczeń zdrowotnych w zakresach, które nie są objęte koszykiem świadczeń gwarantowanych i nie podlegają finansowaniu przez NFZ. Są to m.in. świadczenia z zakresu medycyny pracy udzielane na podstawie zawartych umów z zakładami pracy (133 umów) oraz badania diagnostyczne (29 umów) – w tym zakresie odbiorcami usług są głównie placówki POZ z terenu powiatu ostrowskiego

Podstawą systemu opieki zdrowotnej obszaru są przychodnie opieki zdrowotnej, z czego 3 podlegają samorządowi terytorialnego (pozostałe to placówki komercyjne). Ponadto na terenie powiatu działają 22 apteki i 4 punkty apteczne. Statystykę porad lekarskich o charakterze podstawowym i ambulatoryjnym przedstawiono w tabeli.

Tabela 9 Porady lekarskie, źródło: GUS

	2017	2018	2019	2020	2021
Porady lekarskie w ramach opieki ambulatoryjnej	418 728	426 604	421 744	355 790	395 303
Porady lekarskie w ramach podstawowej opieki zdrowotnej (POZ)	306 473	308 956	311 670	265 543	300 036
Liczba Ludności przypadająca na aptekę ogólnodostępną	3 490	3 466	3 444	3 263	3 235
Liczba aptek	21	21	21	22	23
Liczba punktów aptecznych	8	7	5	6	4

9. Edukacja

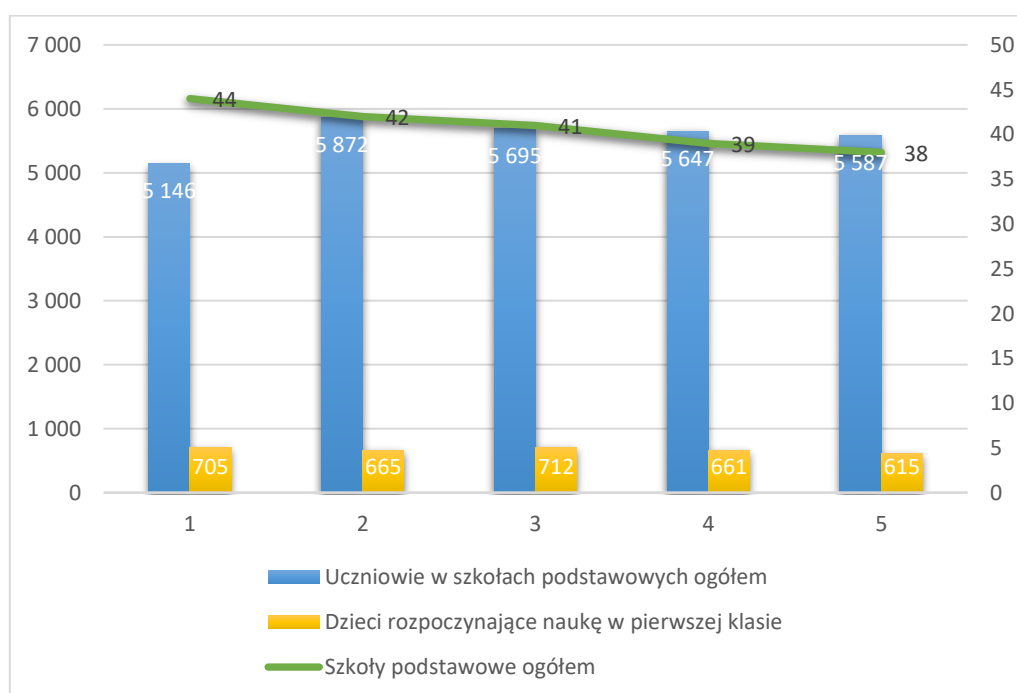
W obszarze edukacji analizie podlega obszar trzech szczebli nauczania:

- podstawowego;
- średniego;
- wyższego.

Na szczeblu edukacji podstawowej (obecnie szkoły podstawowe, a wcześniej również gimnazja), liczba absolwentów pozostaje na podobnym poziomie – ok. 800 uczniów rocznie. Równocześnie jednak spada (i w ostatnich dwóch latach bardzo zauważalnie) całkowita liczba uczniów oraz liczba szkół. Szkolnictwo podstawowe nie jest elementem odpowiedzialności Powiatu, jednak pokazuje ważną tendencję w zakresie liczby uczniów. Zmniejszająca się liczba dzieci rozpoczynających naukę w pierwszej klasie szkoły podstawowej, wpłynie również na liczbę uczniów szkół średnich.

Tabela 10 Edukacja podstawowa - dane statystyczne, źródło

	2017	2018	2019	2020	2021
Szkoły podstawowe ogółem	44	42	41	39	38
Uczniowie w szkołach podstawowych ogółem w roku szkolnym	5 146	5 872	5 695	5 647	5 587
Dzieci rozpoczynające naukę w pierwszej klasie w roku szkolnym	705	665	712	661	615

Rysunek 29 Edukacja podstawowa – statystyki, źródło: Bank Danych Lokalnych

Na tej podstawie można sądzić, że z każdym rokiem rozpoczyna edukację, coraz mniejsza grupa dzieci. Konsekwencje tego stanu rzeczy są następujące:

- spadająca liczba uczniów wpływać będzie na zapotrzebowanie na etaty nauczycielskie oraz liczbę placówek oświatowych. W perspektywie 8-10 lat (kiedy rozpoczynające edukację roczniki ukończą edukację podstawową), trend ten przeniesie się na szczebel edukacji średniej;
- pogłębiający się trend dysproporcji między osobami w wieku poprodukcyjnym i wchodzącymi w wiek produkcyjny.

W zakresie edukacji ponadpodstawowej, Powiat Ostrowski jest organem prowadzącym dla następujących szkół i placówek oświatowych:

- 1) Liceum Ogólnokształcące im. Mikołaja Kopernika w Ostrowi Mazowieckiej,
- 2) Zespół Szkół Nr 1 w Ostrowi Mazowieckiej,
- 3) Zespół Szkół Nr 2 w Ostrowi Mazowieckiej,
- 4) Zespół Szkół im. Stanisława Staszica w Małkini Górnej,
- 5) Zespół Szkół Specjalnych w Starym Lubiejewie,
- 6) Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy im. ks. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Zuzeli,
- 7) Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Ostrowi Mazowieckiej,
- 8) Bursa Szkolna w Ostrowi Mazowieckiej.

Na terenie powiatu ostrowskiego funkcjonuje także:

- Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego im. Szkoły Podchorążych Piechoty w Starym Lubiejewie, dla którego organem prowadzącym jest Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi;
- Centrum Szkolenia Lotniczego Technikum Lotnicze w Nagoszewie, dla której organem prowadzącym jest Mazowieckie Stowarzyszenie Pilotów.

Liceum Ogólnokształcące im. Mikołaja Kopernika w Ostrowi Mazowieckiej

Szkoła realizuje cele i zadania wynikające z przepisów prawa, uwzględniając program wychowawczo - profilaktyczny liceum dostosowany do potrzeb rozwojowych uczniów oraz potrzeb środowiska. Liceum umożliwia zdobycie wiedzy i umiejętności niezbędnych do uzyskania świadectwa ukończenia szkoły i zdania matury oraz stwarza wszystkim uczniom warunki do rozwoju zainteresowań i uzdolnień poprzez organizację różnych form aktywności pozalekcyjnej. Placówka przygotowuje absolwentów do dokonania świadomego wyboru dalszego kierunku kształcenia i zaplanowania swojej kariery zawodowej. Do szkoły uczęszczają również osoby

z niepełnosprawnościami. Liceum kształci w zakresie ogólnym (26 oddziałów rok szkolny) o profilach:

- politechnicznym,
- informatycznym,
- medycznym,
- ekonomicznym,
- humanistycznym,
- społeczno- prawnym.

Zespół Szkół Nr 1 w Ostrowi Mazowieckiej

Szkoła umożliwia zdobycie wiedzy i umiejętności niezbędnych do uzyskania świadectwa ukończenia szkoły lub egzaminu maturalnego (dojrzałości). Zespół realizuje podstawy programowe ustalone dla danego typu szkół przez Ministerstwo Edukacji Narodowej. Dostosowuje kierunki i treści kształcenia do wymogów rynku pracy, umożliwia absolwentom dokonanie świadomego wyboru dalszego kierunku kształcenia lub wykonywania wybranego zawodu. Zespół kształci w zawodach i specjalnościach określonych w klasyfikacji zawodów i specjalności szkolnictwa zawodowego. W skład Zespołu wchodzi:

1) I Liceum Ogólnokształcące im. Rotmistrza Witolda Pileckiego (13 oddziałów) o profilach:

- pedagogiczno-opiekuńczym,
- społeczno-prawnym,
- ratowniczym,

2) Technikum Nr 1 im. Rotmistrza Witolda Pileckiego (25 oddziałów) w zawodach:

- technik budownictwa,
- technik pojazdów samochodowych,
- technik logistyk,
- technik informatyk,
- technik technologii drewna,
- technik usług fryzjerskich,

3) Branżowa Szkoła I Stopnia Nr 1 im. Rotmistrza Witolda Pileckiego (4 oddziały) w zawodach:

- kierowca - mechanik,

4) Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych (1 oddział).

5) Centrum Kształcenia Zawodowego.

Zespół Szkół Nr 2 w Ostrowi Mazowieckiej

Szkoła realizuje zadania określone w ustawie o systemie oświaty, w przepisach wykonawczych, w Programie Rozwoju Szkoły, w Programie Wychowawczym i Programie Profilaktyki, dostosowanym do potrzeb rozwojowych uczniów i potrzeb danego środowiska. Celem szkoły jest zapewnienie młodzieży wszechstronnego wykształcenia ogólnego, niezbędnego do wykonywania zawodu oraz umożliwiającego dalszą naukę, a także wdrażanie uczniów do samokształcenia oraz podnoszenia kultury zawodowej i ogólnej, wychowanie uczniów na świadomych i twórczych obywateli. W skład Zespołu Szkół wchodzi:

1) II Liceum Ogólnokształcące im. Powstańców Styczniowych (4 oddziały), o profilu:

- pedagogiczno-opiekuńczym z elementami ratownictwa medycznego/ przyrodniczo - turystycznym,

2) Technikum Nr 2 im. Powstańców Styczniowych (15 oddziałów), zawody:

- technik ekonomista,
- technik informatyk,
- technik spedytor,
- technik handlowiec,

3) Branżowa Szkoła I Stopnia Nr 2 im. Powstańców Styczniowych (wielozawodowa - 4 oddziały), zawody:

- piekarz,
- elektryk,
- monter sieci i instalacji sanitarnych,
- mechanik pojazdów samochodowych,
- elektromechanik,
- cukiernik,
- fryzjer,
- przetwórcza mięsa,
- blacharz samochodowy,
- kucharz.

Zespół Szkół im. Stanisława Staszica w Małkini Górnej

Do podstawowych zadań Zespołu jako placówki publicznej należy zapewnianie bezpłatnego nauczania w zakresie ramowych planów nauczania oraz realizowanie ustalonej dla danego typu szkoły podstawy programowej kształcenia ogólnego, podstawy programowej kształcenia w zawodach i ramowego planu nauczania. Szkoła kształci głównie młodzież z terenu powiatu ostrowskiego oraz powiatów sąsiednich: węgrowskiego i sokołowskiego. W skład Zespołu wchodzi:

1) Technikum (12 oddziałów) w zawodach:

- technik transportu kolejowego,
- technik informatyk,
- technik pojazdów samochodowych,
- technik żywienia i usług gastronomicznych,

2) Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych (1 oddział).

3) Centrum Kształcenia Zawodowego.

Zespół Szkół Specjalnych w Starym Lubiejewie

Zakres działalności ZSS w Starym Lubiejewie obejmuje uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, umiarkowanym, znacznym i głębokim oraz niepełnosprawnościami sprzężonymi. W ZSS w Starym Lubiejewie odbywają się zajęcia rewalidacyjno-wychowawcze dla uczniów z głęboką niepełnosprawnością intelektualną (indywidualne i grupowe). Edukacja szkolna polega na harmonijnej realizacji przez nauczycieli zadań w zakresie nauczania, kształcenia umiejętności i wychowania.

ZSS prowadzi również warsztaty terapii zajęciowej: <https://pcprostrowmaz.pl/osoby-niepełnosprawne-1/warsztat-terapii-zajeciowej>

Specjalny Ośrodek Szkolno -Wychowawczy w Zuzeli im Ks. Kardynała Stefana Wyszyńskiego
Zakres działania Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego obejmuje uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym, znacznym i głębokim. Cele i zadania pracy dydaktyczno- wychowawczej i rewalidacyjnej szkoły wynikają z zasad pedagogiki specjalnej i są dostosowane do rodzaju i stopnia upośledzenia wychowanków.

Celem edukacji i rewalidacji uczniów jest rozwijanie ich autonomii poprzez m. in. efektywne przygotowanie ich do dorosłości, wdrażanie do funkcjonowania społecznego, rozwój i doskonalenie umiejętności praktycznych umożliwiających maksymalną samodzielność w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych.

Wychowankowie to dzieci i młodzież z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym, znacznym lub głębokim i niepełnosprawnościami sprzężonymi.

Szkoła przysposabiająca do pracy przygotowuje uczniów do pracy w gospodarstwie domowym.

W skład Ośrodka wchodzi:

- 1) szkoła podstawowa specjalna (5 oddziałów);
- 2) szkoła przysposabiająca do pracy (2 oddziały).

Uczniowie z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu głębokim objęci są indywidualnymi zajęciami rewalidacyjno - wychowawczymi w domach rodzinnych.

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Ostrowi Mazowieckiej

Celem działania poradni jest udzielanie dzieciom, od momentu urodzenia i młodzieży pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz pomocy w wyborze kierunku kształcenia i zawodu a także udzielania rodzicom i nauczycielom pomocy psychologiczno-pedagogicznej związanej z wychowaniem i kształceniem dzieci i młodzieży. Poradnia wspomaga przedszkola, szkoły i placówki w zakresie realizacji zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna wydaje opinie o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju, o dostosowaniu wymagań edukacyjnych wynikających z programu nauczania do indywidualnych potrzeb edukacyjnych, odroczenia obowiązku szkolnego, orzeczenia o potrzebie indywidualnego nauczania, orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego, orzeczenia o potrzebie rocznego przygotowania przedszkolnego, orzeczenia o potrzebie zajęć rewalidacyjno- wychowawczych, wnioski na terapię. Ponadto Poradnia udzielała porady bez badań, porady dla dzieci z zaburzeniami, konsultacje oraz przeprowadzała badania przesiewowe słuchu, przesiewowe mowy, kontrolne mowy oraz świadczyła doradztwo zawodowe.

Bursa Szkolna w Ostrowi Mazowieckiej

Bursa jest publiczną, całodobową placówką opiekuńczo-wychowawczą dla młodzieży pobierającej naukę w ostrowskich szkołach ponadpodstawowych, a mieszkających poza Ostrowią Mazowiecką. Zadaniem Bursy jest zapewnienie opieki wychowawczej młodzieży oraz tworzenie właściwych warunków do nauki i prawidłowego wszechstronnego rozwoju wychowanków. Bursa realizuje zadania we współpracy ze szkołami, do których uczęszczają jej uczniowie oraz rodzicami lub prawnymi opiekunkami uczniów. Bursa zapewnia młodzieży codziennie wyżywienie oraz zakwaterowanie. Stawka odpłatności za zakwaterowanie uzależniona jest od ilości osób w pokoju. Zapewnia również odpowiednie warunki do nauki oraz opiekę pedagogiczną. W budynku znajduje się 12 pokoi jednoosobowych oraz 41 pokoi, w których może mieszkać 1 lub 2 osób.

Podobnie jak w przypadku placówek edukacji podstawowej liczba uczniów w szkołach ponadpodstawowych zmniejsza się, co przedstawiono w tabeli.

	2019/2020	2020/21
Liceum Ogólnokształcące w Ostrowi Mazowieckiej	775	755
Zespół Szkół Nr 1	1057	1046
Zespół Szkół Nr 2	585	592
Zespół Szkół im. Staszica	326	322
Zespół Szkół Specjalnych	52	49
Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy	38	31
RAZEM	2833	2795

Rysunek 30 Liczba uczniów w placówkach edukacyjnych prowadzonych przez powiat ostrowski, źródło: Bank Danych Lokalnych

10. Finanse

Działania określone w Strategii rozwoju muszą być poparte możliwościami i chęcią ich realizacji, również w kontekście zapewnienia ich finansowania. W ramach oceny ram finansowych dokonano oceny kondycji finansowej Powiatu z perspektywy zdolności do ponoszenia wydatków inwestycyjnych w okresie obowiązywania Strategii, a więc w latach 2023-2030. Ocenę tę przeprowadzono z perspektywy sytuacji budżetowej w latach ubiegłych oraz na podstawie Wieloletniej Prognozy Finansowej.

Powiat Ostrowski znajduje się w okresie intensywnego wzrostu budżetowego. Dochody budżetowe uległy prawie wzrostowi o ponad 50%, z 6,936 mln zł w roku 2017 do 99,130 mln zł w roku 2021 r. Istotnemu wzrostowi uległy również dochody własne, które w porównaniu do 17 mln zł w roku 2017, w 2021 r. wyniosły 44,1 mln zł.

Strukturę dochodów własnych przedstawia tabela.

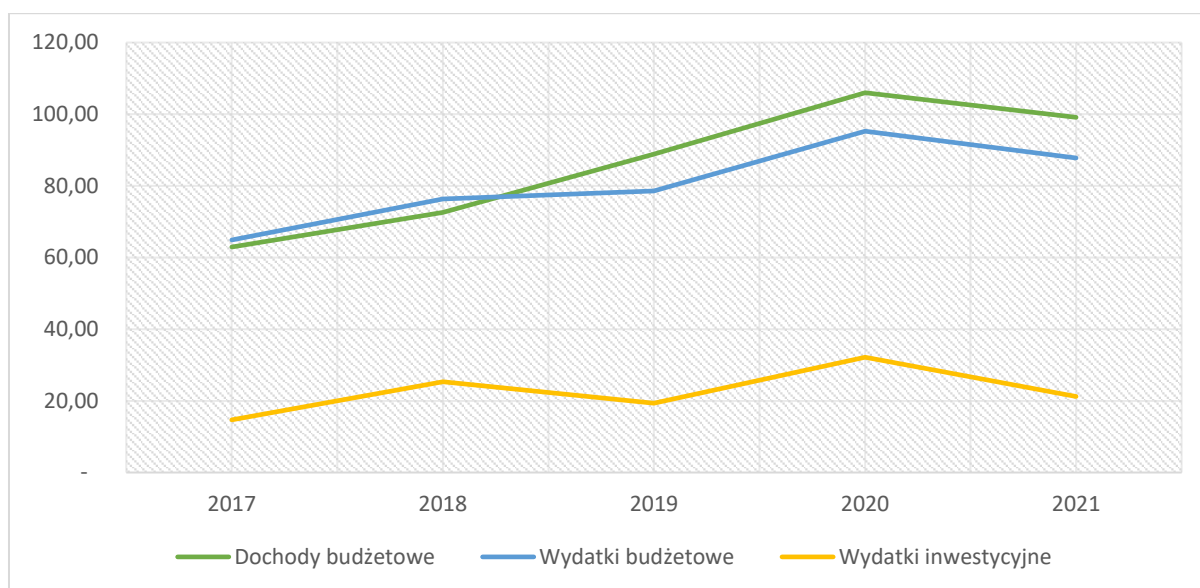
Tabela 11. Struktura dochodów własnych Powiatu w latach 2017-2021 (dane w zł) źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS

	2017	2017	2019	2020	2021
Podatek dochodowy od osób fizycznych	11 480 957,00	13 088 391,00	14 905 543,00	14 478 302,00	16 352 958,00
Podatek dochodowy od osób prawnych	526 236,11	519 087,45	355 445,31	661 358,92	846 001,46
Dochody z majątku powiatu	930 981,38	293 693,05	438 853,48	217 478,27	225 336,53
Pozostałe dochody	4 754 706,73	8 702 032,07	18 708 944,78	28 746 518,47	22 857 854,50
Dotacje ogółem	13 757 986,66	16 641 057,95	18 150 213,96	18 418 048,95	13 886 167,15

Istotne z perspektywy realizacji Strategii, jest możliwość ponoszenia wydatków inwestycyjnych. Ich poziom pokazuje, jaka część budżetu jest konsumowana przez wydatki bieżące, a jaka trafia na projekty rozwojowe. W latach 2017-2020, udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem wynosił średnio ok. 20%

Tabela 12. Sytuacja budżetowa Powiatu w latach 2017-2021, źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS

	2017	2018	2019	2020	2021
Dochody budżetowe (mln zł)	62,936	72,555	88,848	105,988	99,130
Wydatki budżetowe (mln zł)	64,900	76,300	78,571	95,255	87,768
Wydatki inwestycyjne (mln zł)	14,693	25,318	19,321	32,167	21,247

Rysunek 31. Sytuacja budżetowa Powiatu w latach 2017-2021 (dane w mln zł), źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS

Prognozę struktury budżetowej do roku 2030, określa Wieloletnia Prognoza Finansowa. W tabeli 12, wskazano prognozowaną wysokość dochodów budżetowych. Są to wartości zbliżone do poziomu dochodów z lat 2020-2021

Tabela 13. Struktura dochodów ogółem Powiatu w latach 2017-2021 (dane w zł) źródło: Wieloletnia Prognoza Finansowa

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Dochody ogółem	107,50 mln	94,60 mln	95,65 mln	97,15 mln	98,70 mln	100,25 mln	101,60 mln	102,95 mln
Wydatki ogółem	105,74 mln	92,66 mln	93,92 mln	95,42 mln	96,97 mln	98,46 mln	99,10 mln	100,45 mln

Na bazie przedstawionych powyżej prognoz W perspektywie 2023-2030, założyć, można iż poziom wydatków majątkowych będzie zbliżony do wartości jakie osiągał w latach 2019-2021, a więc ok. 20 mln zł. Wskazane w Strategii zadania inwestycyjne finansowane będą jednakże nie tylko z budżetu Powiatu, ale przede wszystkim z udziałem środków zewnętrznych: środków z Budżetu Państwa (np. Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg, Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych), NFOŚiGW i WFOŚiGW, a także Fundusze Europejskie dla Mazowsza, Funduszy Norweskich, Krajowego Programu Odbudowy.

11. Podsumowanie diagnozy

Diagnoza społeczna przedstawia obraz powiatu, jaki wyrasta z dostępnych danych statystycznych. Wnioski z diagnozy zestawiono w formie tabelarycznej, wskazując o ile to możliwe, pozytywne i negatywne konsekwencje przedstawionego stanu rzeczy (oraz potencjalnego kierunku zmian).

OBSZAR	WNIOSKI
UWARUNKOWANIA GEOGRAFICZNE	<ul style="list-style-type: none"> Powiat Ostrowski ma bardzo korzystne połączenie geograficzne oraz znajduje się w pobliżu ważnych szlaków komunikacyjnych. Brakuje jednak na terenie powiatu większej liczby korzystnych połączeń kolejowych. Powiat Ostrowski znajduje na obszarze atrakcyjnym krajobrazowo, o dużym potencjale dla turystyki rekreacyjnej.
DEMOGRAFIA	<ul style="list-style-type: none"> Liczba mieszkańców Powiatu nieznacznie, ale w stałym trendzie – spada. Jest to zjawisko dotkliwe z uwagi na podwójnie negatywny trend. Spada nie tylko dzietność, ale również obecni mieszkańcy emigrują z obszaru Powiatu do innych regionów (jest to tzw. zjawisko ujemne saldo migracji). Poważnym wyzwaniem w najbliższych latach będzie rosnąca liczba osób w wieku poprodukcyjnym.
GOSPODARKA I RYNEK PRACY	<ul style="list-style-type: none"> Aktywność gospodarcza mieszkańców Powiatu poprawia się. W latach 2017-2021 rosła liczba osób pracujących, liczba funkcjonujących podmiotów gospodarczych oraz spadała stopa bezrobocia. Średnie wynagrodzenie jest niższe niż średnia krajowa oraz średnia wojewódzka.

PRZYRODA I ŚRODOWISKO

- Powiat ostrowski, podobnie jak i praktycznie całe województwo mazowieckie, boryka się z problemem nadmiernej emisji pyłów, związanych ze spalaniem paliwa w indywidualnych gospodarstwach domowych.
- Część powierzchni powiatu objęta jest obszarami ochrony środowiska, co ogranicza rozwój przemysłu oraz urbanizację.
- Powiat charakteryzuje się małym potencjałem dla rozwoju odnawialnych źródeł energii. Zwłaszcza energetyki wiatrowej oraz słonecznej.

KULTURA, SPORT I TURYSTYKA

- Sytuacja pandemiczna wpłynęła na przyspieszenie procesów obserwowanych w ostatnich latach tj. przenoszenia aktywności kulturowej ze sfery rzeczywistej do sfery wirtualnej. Klasyczna działalność bibliotek, ośrodków kultury, ale również wszelka promocja dziedzictwa kulturowego regionu musi zostać poszerzona o aktywność w Internecie.
- Powiat ostrowski posiada potencjał do rozwoju turystyki rekreacyjnej, związany z atrakcyjnym krajobrazem, obszarami naturalnymi (NATURA 2000, naturalne ostoje).

INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

- Istnieją znaczne dysproporcje pomiędzy dostępnością infrastruktury technicznej na obszarach wiejskich i miejskich Powiatu.
- Bezpieczeństwo na drogach, jak i stan infrastruktury drogowej poprawia się i jest ono lepsze od średniej ogólnopolskiej (względem wskaźnika wypadków na 1000 mieszkańców).
- Rośnie liczba mieszkań oraz ich powierzchnia, jednak nie w sposób równomierny – najszybszy

POLITYKA SPOŁECZNA I OCHRONA
ZDROWIA

wzrost odnotowywany jest na obszarze miasta Ostrów Mazowiecka.

- Poprawiająca się sytuacja gospodarcza oraz intensywne krajowe programy społeczne (m.in. program 500+), wpłynęły na poprawę sytuacji majątkowej rodzin mieszkających na obszarze powiatu. Z uwagi jednak na starzenie się społeczeństwa spodziewać się należy rosnących potrzeb świadczeń społecznych związanych z domami pomocy społecznej oraz świadczeniami pielęgnacyjnymi.
- Prężnie rozwijający się Szpital powiatowy zyskujący krajową renomę w zakresie endoprotezoplastyki, proktologii. W Szpitalu w Ostrowi Mazowieckiej rodzi się coraz więcej dzieci. W 2021 roku w Szpitalu przyszło na świat aż 775 noworodków, podczas gdy w ostatniej dekadzie roczna liczba urodzeń oscylowała w granicach około 500. W rankingu *Rodzić po ludzku*, porodówka Szpitala w Ostrowi Mazowieckiej znajduje się na trzecim miejscu w województwie mazowieckim.

EDUKACJA

- Z uwagi na ujemny przyrost naturalny w Powiecie, należy spodziewać się spadku uczniów w szkołach podstawowych, a w konsekwencji w szkołach średnich, prowadzonych przez Powiat Ostrowski.
- Oferta edukacji średniej na terenie powiatu jest rozbudowana i umożliwia zarówno edukację ogólnokształcącą jak i w kierunkach zawodowych.

FINANSE

- Dynamicznie rosnący budżet Powiatu pozwala na realizację większych projektów inwestycyjnych. Pojawia się jednak wątpliwość czy tą dynamikę uda się utrzymać wobec obecnego spowolnienia gospodarczego i kryzysu energetycznego.

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej województwa mazowieckiego, źródło: Strategia rozwoju województwa Mazowieckiego 2030+ Innowacyjne Mazowsze.	6
Rysunek 2. Mapa miejskich obszarów funkcjonalnych, źródło: Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+ Innowacyjne Mazowsze	8
Rysunek 3. Obszary zagrożone trwałą marginalizacją i miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze, źródło: Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+ Innowacyjne Mazowsze.	10
Rysunek 4. Liczba mieszkańców w powiecie ostrowskim wg płci w latach 2015-2021, źródło: Bank Danych Lokalnych GUS	12
Rysunek 5. Przyrost naturalny odnotowany w powiecie ostrowskim w latach 2015-2021, źródło: Bank Danych Lokalnych GUS	12
Rysunek 6. Bilans migracji w powiecie ostrowskim w latach 2015-2021, źródło: Bank Danych Lokalnych GUS	13
Rysunek 7. Struktura ekonomicznych grup wieku w powiecie ostrowskim w latach 2015-2021 [%], źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.....	13
Rysunek 8. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON na terenie powiatu ostrowskiego w latach 2015-2021, źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.....	15
Rysunek 9. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w podziale na płeć, źródło: Bank Danych Lokalnych GUS	17
Rysunek 10. Liczba osób pracujących na terenie powiatu ostrowskiego, źródło: Bank Danych Lokalnych GUS	17
Rysunek 11. Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie mazowieckim, źródło: Statystyka rynku pracy - woj. mazowieckie – obserwatorium.mazowsze.pl	18
Rysunek 16: Rozkłady emisji B(a)P w strefie mazowieckiej w 2021 r., źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie mazowieckim. Raport za rok 2021	20
Rysunek 18. Korytarze ekologiczne na terenie powiatu ostrowskiego, źródło: Program ochrony środowiska dla Powiatu Ostrowskiego.....	21
Rysunek 19. Formy ochrony przyrody na terenie powiatu ostrowskiego, źródło: Program ochrony środowiska dla Powiatu Ostrowskiego.....	23
Rysunek 2.0 Wskaźnik liczby czytelników bibliotek powiatu ostrowskiego na tle innych powiatów, źródło: System monitorowania usług publicznych.....	24
Rysunek 21. Liczba uczestników zajęć w wybranych instytucjach kultury na 1000 mieszkańców na tle innych powiatów , źródło: System monitorowania usług publicznych.....	25

Rysunek 22. Liczba uczestników imprez kulturalnych na 1000 mieszkańców na tle innych powiatów, źródło: System monitorowania usług publicznych.....	26
Rysunek 23. Liczba obiektów rekreacyjno-sportowych na 10 000 mieszkańców na tle innych powiatów, źródło: System monitorowania usług publicznych.....	26
Rysunek 24. Stopień wykorzystania obiektów rekreacyjno-sportowych na tle innych powiatów, źródło: System monitorowania usług publicznych.....	27
Rysunek 25. Zagęszczenie ścieżek rowerowych na tle innych powiatów, źródło: System monitorowania usług publicznych.....	28
Rysunek 26. Odsetek osób korzystających z sieci kanalizacyjnej na terenie województwa mazowieckiego (obszar Powiatu Ostrowskiego oznaczono pomarańczowym wypełnieniem), źródło: Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckie 2030+ Innowacyjne Mazowsze	30
Rysunek 27. System elektroenergetyczny na terenie województwa mazowieckiego, źródło: Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckie 2030+ Innowacyjne Mazowsze	32
Rysunek 28. Infrastruktura paliwowa na terenie województwa mazowieckiego, źródło: Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckie 2030+ Innowacyjne Mazowsze	33
Rysunek 29. Potencjał rozwoju energetyki odnawialnej na terenie województwa mazowieckiego, źródło: Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckie 2030+ Innowacyjne Mazowsze.....	34
Rysunek 30 Układ drogowy powiatu, źródło: Strategia rozwoju elektromobilności na terenie Powiatu Ostrowskiego na lata 2020-2035	36
Rysunek 31 Liczba wypadków drogowych w powiecie ostrowskim na 1000 mieszkańców, źródło: System monitorowania usług publicznych	37
Rysunek 32 Rodziny i dzieci na które przyznany został zasiłek rodzinny, źródło: Bank Danych Lokalnych	39
Rysunek 33 Wydatki budżetowe związane ze świadczeniami społecznymi, źródło: Bank Danych Lokalnych	39
Rysunek 34 Edukacja podstawowa – statystyki, źródło: Bank Danych Lokalnych	42
Rysunek 35 Liczba uczniów w placówkach edukacyjnych prowadzonych przez powiat ostrowski, źródło: Bank Danych Lokalnych	48
Rysunek 36. Sytuacja budżetowa Powiatu w latach 2017-2021 (dane w mln zł), źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS	50

SPIS TABEL

Tabela 1 Prognoza struktury grup ekonomicznych na lata 2023-2030, źródło: opracowanie własne ...	14
Tabela 2 Porównanie wskaźników gospodarczych powiatu ostrowskiego na tle województwa i kraju w 2022 roku, źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.....	16
Tabela 3 Liczba zatrudnionych według wielkości przedsiębiorstw.....	16
Tabela 4 Przeciętne miesięczne wynagrodzenie - zestawienie porównawcze, źródło: Bank Danych Lokalnych GUS	19
Tabela 5 Dostęp do infrastruktury sieciowej.....	29
Tabela 6 Zużycie energii na terenie powiatu ostrowskiego	29
Tabela 7 Struktura dróg powiatowych	35
Tabela 8 Beneficjenci pomocy społecznej - dane statystyczne	40
Tabela 9 Porady lekarskie	41
Tabela 10 Edukacja podstawowa - dane statystyczne	42
Tabela 11 Sytuacja budżetowa powiatu w latach 2017-2021	49
Tabela 12 Struktura dochodów własnych (dane w zł).....	50

Starostwo Powiatowe w Ostrowi Mazowieckiej
ul. 3 maja 68
07-300 Ostrów Mazowiecka

<https://powiatostrowmaz.pl>